

**ŠIAULIŲ UNIVERSITETAS  
SOCIALINIŲ MOKSLŲ FAKULTETAS  
EKONOMIKOS KATEDRA**

**Simona NAKIENĖ**

Ekonomikos studijų programos studentė

**UAB „GRIVZAS“ FINANSINIŲ IŠTEKLIŲ PANAUDOJIMO  
TAIKANT AKCIZŲ MOKĖJIMO LAIKINO ATIDĖJIMO REŽIMĄ  
ANALIZĖ IR VERTINIMAS**

**BAKALAURO BAIGIAMASIS DARBAS**

Šiauliai, 2011

**ŠIAULIŲ UNIVERSITETAS  
SOCIALINIŲ MOKSLŲ FAKULTETAS  
EKONOMIKOS KATEDRA**

Leista ginti:

Ekonomikos katedros vedėja

---

prof. dr. Zita Tamašauskienė

---

(Parašas, vardas, pavardė)

**Simona NAKIENĖ**

**UAB „GRIVZAS“ FINANSINIŲ IŠTEKLIŲ PANAUDOJIMO  
TAIKANT AKCIZŲ MOKĖJIMO LAIKINO ATIDĖJIMO REŽIMĄ  
ANALIZĖ IR VERTINIMAS**

Ekonomikos studijų bakalauro baigiamasis darbas  
Socialiniai mokslai, Ekonomika (04 S)

Aš, Simona Nakienė teigiu, kad bakalauro studijų baigiamasis darbas, kurį teikiu  
Ekonomikos studijų programos bakalauro kvalifikaciniam laipsniui įgyti, yra originalus  
autorinis darbas .....

(parašas)

Darbo vadovė

doc. dr. Rasa Balvočiūtė

Šiauliai, 2011

**ŠIAULIŲ UNIVERSITETO  
SOCIALINIŲ MOKSLŲ FAKULTETO  
EKONOMIKOS KATEDRA**

Tvirtinu  
Ekonomikos katedros vedėja

\_\_\_\_\_  
(parašas)  
prof. dr. Zita Tamašauskienė  
\_\_\_\_\_  
(vardas, pavardė)  
2011-.....-.....

**BAKALAURO BAIGIAMOJO DARBO UŽDUOTIS**

*Studento vardas, pavardė:* Simona Nakienė

*Baigiamojo darbo tema:* UAB „Grivzas“ finansinių išteklių panaudojimo taikant akcizų mokėjimo laikino atidėjimo režimą analizė ir vertinimas.

*Baigiamojo darbo į katedrą pateikimo terminas 2011 m. gegužės mėn. 25-26 d.*

*Duomenys baigiamajam darbui.* Rašant bakalauro baigiamąjį darbą buvo naudojamosi: Europos Tarybos direktyva Nr. 92/12/EEB „Dėl tvarkos, susijusios su akcizais apmokestinamomis prekėmis ir jų laikymu, judėjimu ir kontrole“, Lietuvos Respublikos akcizų įstatymu, Lietuvos Centrinio banko skelbiamos VILIBOR normomis, mokslinės literatūros ir internetinių šaltinių duomenimis. Taip pat buvo naudojamos UAB „Grivzas“ 2007 m. – 2010 m. metinės ataskaitos.

*Baigiamojo darbo turinys (išvardyti pagrindinius nagrinėtinus klausimus).* Bakalauro baigiamajame darbe nagrinėjami finansinių išteklių ir akcizų mokėjimo laikino atidėjimo režimo ypatumai teoriniu aspektu. Atliekama finansinių išteklių analizė ir vertinimas, siekiant nustatyti, kokią naudą įmonei duoda akcizų mokėjimo laikino atidėjimo režimas. Įvertinami: finansinių išteklių struktūra, apyvartumo rodikliai. Sudaromos hipotetinės įmonės veiklos analizės, jei įmonė netaikytų akcizų mokėjimo laikino atidėjimo režimo; ir lyginami du įmonės veiklos scenarijai, vienas iš jų, kai įmonė taiko minėtą režimą, antras iš jų – hipotetinis, t.y. jei įmonė netaiko minėto režimo. Lyginami du įmonės veiklos scenarijai analizuojant ir vertinant bendrovės pelningumo rodiklius ir finansinio svėro efekto rodiklius.

*Užduoties įteikimo data:* 2011 m. vasario mėn. 10 d.

*Vadovas (-ė)* Doc. dr. Rasa Balvočiūtė.....  
(parašas, pareigos, vardas, pavardė)

*Užduotį gavau* Simona Nakienė.....  
(studento parašas, vardas, pavardė)

2011 m. vasario mėn. 10 d.

Nakienė, S. (2010). UAB „Grivzas“ finansinių išteklių panaudojimo taikant akcizų mokėjimo laikino atidėjimo režimą analizė ir vertinimas: ekonomikos studijų bakalauro baigiamasis darbas / baigiamojo darbo vadovė doc. dr. R. Balvočiūtė. Šiaulių universitetas, Ekonomikos katedra, p. 56 (p. 76)

## SANTRAUKA

Bakalauro baigiamajame darbe nagrinėjami finansinių išteklių ir akcizų mokėjimo laikino atidėjimo režimo ypatumų teoriniai aspektai ir atliekama UAB „Grivzas“ 2007 – 2010 m. finansinių išteklių panaudojimo taikant akcizų mokėjimo laikino atidėjimo režimą analizė ir vertinimas. Nagrinėjama, kokiais finansiniais ištekliais UAB „Grivzas“ disponuoja, kaip juos panaudoja. Kokias UAB „Grivzas“ veiklos galimybes suteikia akcizų mokėjimo laikino atidėjimo režimas. Darbe naudojami finansinių išteklių įvertinimo rodikliai ir Lietuvos Banko skelbiamos tarpbankinės palūkanų normos. Kad įvertinti, akcizų mokėjimo laikino atidėjimo režimą, buvo pasitelktos patvirtintos ir hipotetinės UAB „Grivzas“ metinės atskaitomybės ataskaitos. Nagrinėjami du įmonės veiklos scenarijai: vienas, kai UAB „Grivzas“ taiko akcizų mokėjimo laikino atidėjimo režimą ir antras, kai UAB „Grivzas“ netaiko akcizų mokėjimo laikino atidėjimo režimo ir apyvartinėms lėšoms pasiima trumpalaikę paskolą iš banko, akcizo mokesčiui sumokėti. Įvertinus UAB „Grivzas“ kapitalo struktūrą, kurios didžioji dalis – skolintas kapitalas ir įvertinus pinigines lėšas, kurių įmonė turi labai mažai, ir kurios yra „užšaldytos“ pirkėjų įsiskolinimuose, vertinami apyvartumo rodikliai, kur atsargos UAB „Grivzas“ yra atnaujinamos vidutiniškai kas 6 dienos, o pirkėjai su įmone atsiskaito vidutiniškai kas 27 dienos. Apskaičiavus apyvartumo rodiklius, buvo nuspręsta imti paskolą apyvartinėms lėšoms akcizo mokesčio sumos dydžio (nes netaikant akcizų mokėjimo laikino atidėjimo režimo, reikėtų akcizo mokestį sumokėti iškart) ir lyginti du UAB „Grivzas“ veiklos scenarijus, kurių dėka buvo nustatyta, jog įmonėje, netaikant minėto režimo, veiklos rodikliai suprastėtų. Finansinio svėro efekto skaičiavimas parodė, jog tiek taikydama įmonė akcizų mokėjimo laikino atidėjimo režimą, tiek jo netaikydama, kiekvienas pasiskolintas litas, bendrovei neša vien tik nuostolį. O jei UAB „Grivzas“ netaikytų akcizų mokėjimo laikino atidėjimo režimo, ir pasiimtų trumpalaikę paskolą akcizo mokesčio sumai, tai 2010 m. nebeužtektų veiklos pelno mokėtinoms palūkanoms.

Nakienė, S. (2010) Analysis and assessment of application of financial sources when implementing provisional deferment regime of excise duty payment at UAB „Grivzas“. Final BA paper of economy studies/supervisor associate professor dr. R. Balvočiūtė, Šiauliai University, Economics Department, p. 56 ( p. 76).

#### SUMMARY

The final Bachelor's paper deals with theoretical aspects of financial sources and peculiarities of provisional deferment regime of excise duty payment, as well as the analysis and assessment of application of financial sources when implementing provisional deferment regime of excise duty payment. The study in order to find out what financial resources are being disposable and how they are used by UAB „Grivzas“ was carried out as well as the possibilities to be gained by UAB „Grivzas“ thanks to provisional deferment regime of excise duty payment. Indices of assessment of financial sources have been used in the paper and as well as the interbank interest rate published by Bank of Lithuania. In order to evaluate the provisional deferment regime of excise duty payment annual financial statements of UAB „Grivzas“ approved and hypothetical have been used. Two scenarios of company's business operations have been considered: one - when UAB „Grivzas“ does employ provisional deferment regime of excise duty payment and the second- when when UAB „Grivzas“ does not employ provisional deferment regime of excise duty payment and for the current turnover takes a short-term loan from the bank for payment of the excise duty. Having analysed the capital structure of UAB „Grivzas“ the major part of which – borrowed capital and having assessed the little amount of assets the company has at its disposal and that is „frozen“ in buyers' debts, indices of turnover have been assessed where the reserves of UAB „Grivzas“ are being renewed around every 6 days as the buyers settle the accounts with the company around every 27 days. Having assessed the indices of turnover it was decided to take a loan for the turnover assets in the amount of excise duty (as in case the provisional deferment regime of excise duty payment is not being applied the excise duty is to be paid straight away) and to compare both scenarios of UAB „Grivzas“ business operations, thanks to which it was established that indices of company's business operations would go down in case the said regime is not applied. Calculation of financial leverage effect revealed the fact that when the provisional deferment regime of excise duty payment is being applied or not every litas borrowed brings to the company exclusively only the loss. In case UAB „Grivzas“ does not apply provisional deferment regime of excise duty payment and took a short-term loan equal to the amount of excise duty then the profit from business operations would not be sufficient for the interest to be paid.

## TURINYS

|                                                                                                                                                                                                                   |    |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----|
| IVADAS .....                                                                                                                                                                                                      | 10 |
| 1. FINANSINIŲ IŠTEKLIŲ IR AKCIZŲ MOKĖJIMO LAIKINO ATIDĖJIMO REŽIMO<br>TEORINIAI ASPEKTAI.....                                                                                                                     | 12 |
| 1.1. Finansinių išteklių teoriniai aspektai .....                                                                                                                                                                 | 12 |
| 1.2. Akcizo mokesčio, jo reglamentavimo Lietuvoje ir akcizų mokėjimo laikino atidėjimo<br>režimo teoriniai aspektai .....                                                                                         | 19 |
| 1.3. Finansinių išteklių įvertinimo rodiklių teoriniai aspektai.....                                                                                                                                              | 22 |
| 1.3.1. Pelningumo rodiklių ypatumai.....                                                                                                                                                                          | 23 |
| 1.3.2. Apyvartumo rodiklių ypatumai .....                                                                                                                                                                         | 23 |
| 1.3.3. Finansinio sverto efekto ypatumai .....                                                                                                                                                                    | 25 |
| 1.3.4. Įmonės skolinimosi galimybių įvertinimas atliekant finansinių ataskaitų analizę.....                                                                                                                       | 25 |
| 2. UAB „GRIVZAS“ 2007 M. – 2010 M. FINANSINIŲ IŠTEKLIŲ PANAUDOJIMO TAIKANT<br>AKCIZŲ MOKĖJIMO LAIKINO ATIDĖJIMO REŽIMĄ ANALIZĖ IR VERTINIMAS .....                                                                | 29 |
| 2.1. UAB „Grivzas“ veiklos pristatymas.....                                                                                                                                                                       | 29 |
| 2.2. UAB „Grivzas“ 2007 m. - 2010 m. veiklos finansinių išteklių struktūrinė ir dinaminė<br>Analizė .....                                                                                                         | 30 |
| 2.3. UAB „Grivzas“ veiklos apyvartumo rodiklių analizė ir vertinimas.....                                                                                                                                         | 35 |
| 2.4. UAB „Grivzas“ finansinių išteklių pokyčių analizė, jei įmonė netaikytų akcizų mokėjimo<br>laikino atidėjimo režimo ir pasiimtų trumpalaikę paskolą akcizo mokesčio sumai .....                               | 37 |
| 2.5. UAB „Grivzas“ finansinių išteklių įvertinimo rodiklių, taikant akcizų mokėjimo laikino<br>atidėjimo režimą ir netaikant akcizų mokėjimo laikino atidėjimo režimo palyginamoji<br>analizė ir vertinimas ..... | 41 |
| 2.5.1. Pelningumo rodiklių analizė .....                                                                                                                                                                          | 41 |
| 2.5.2. Finansinio sverto efekto panaudojimas finansavimo šaltinių subalansavimui .....                                                                                                                            | 45 |
| IŠVADOS IR REKOMENDACIJOS .....                                                                                                                                                                                   | 51 |
| LITERATŪRA .....                                                                                                                                                                                                  | 55 |
| PRIEDAI.....                                                                                                                                                                                                      | 57 |
| 1 Priedas. UAB „Grivzas“ balanso struktūrinė analizė .....                                                                                                                                                        | 58 |
| 2 Priedas. UAB „Grivzas“ balanso dinaminė analizė.....                                                                                                                                                            | 60 |
| 3 Priedas. UAB „Grivzas“ pelno (nuostolių) struktūrinė analizė .....                                                                                                                                              | 62 |

|                                                                                               |    |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------|----|
| 4 Priedas. UAB „Grivzas“ pelno (nuostolių) dinaminė analizė.....                              | 63 |
| 5 Priedas. UAB „Grivzas“ balanso hipotetinė analizė.....                                      | 64 |
| 6 Priedas. UAB „Grivzas“ pelno (nuostolių) hipotetinė analizė.....                            | 67 |
| 7 Priedas. Apyvartumo rodiklių skaičiavimas .....                                             | 69 |
| 8 Priedas. Planuojamos paimti paskolos, palūkanų normos ir mokamų palūkanų skaičiavimas ..... | 71 |
| 9 Priedas. Pelningumo rodiklių skaičiavimas .....                                             | 73 |
| 10 Priedas. Finansinio svėro efekto ir jo rodiklių skaičiavimas.....                          | 75 |

## LENTELĖS

|              |                                                                        |       |
|--------------|------------------------------------------------------------------------|-------|
| 1.1 lentelė  | Pagrindiniai įmonių pelningumo rodikliai.....                          | 23 p. |
| 2.1 lentelė  | Pirkėjų įsiskolinimo rodikliai.....                                    | 35 p. |
| 2.2 lentelė  | Atsargų apyvartumo rodikliai.....                                      | 36 p. |
| 2.3 lentelė  | Kreditorinio įsiskolinimo rodikliai.....                               | 37 p. |
| 2.4 lentelė  | Turto grąžos rodikliai taikant AMLAR ir netaikant AMLAR.....           | 41 p. |
| 2.5 lentelė  | Nuosavybės grąžos rodikliai, taikant AMLAR ir netaikant AMLAR.....     | 42 p. |
| 2.6 lentelė  | Grynojo pelningumo rodikliai, taikant AMLAR ir netaikant AMLAR.....    | 44 p. |
| 2.7 lentelė  | Nuosavo kapitalo pelningumo skirtumai taikant AMLAR ir netaikant AMLAR | 45 p. |
| 2.8 lentelė  | Finansinio svėro rodikliai taikant AMLAR ir netaikant AMLAR.....       | 46 p. |
| 2.9 lentelė  | Palūkanų padengimo koeficientas taikant AMLAR ir netaikant AMLAR.....  | 47 p. |
| 2.10 lentelė | Finansinio svėro efektas, kai įmonė taiko AMLAR.....                   | 48 p. |
| 2.11 lentelė | Finansinio svėro efektas, kai įmonė netaiko AMLAR.....                 | 49 p. |



## PAVEIKSLAI

|                |                                                                                                                                            |       |
|----------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------|
| 1.1 paveikslas | Įmonės finansinių išteklių šaltiniai.....                                                                                                  | 18 p. |
| 1.2 paveikslas | Trumpalaikio turto apyvartumo schema.....                                                                                                  | 24 p. |
| 2.1 paveikslas | UAB „Grivzas“ trumpalaikio turto struktūra ir kitimo dinamika 2007 m. - 2010 m.....                                                        | 31 p. |
| 2.2 paveikslas | UAB „Grivzas“ ilgalaikio turto struktūra ir kitimo dinamika 2007 m. – 2010 m.....                                                          | 32 p. |
| 2.3 paveikslas | UAB „Grivzas“ kapitalo struktūra ir kitimo dinamika 2007 m. – 2010 m...                                                                    | 33 p. |
| 2.4 paveikslas | UAB „Grivzas“ grynojo pelno ir pardavimo pajamų santykis ir kitimo dinamika 2007 m. – 2010 m.....                                          | 34 p. |
| 2.5 paveikslas | UAB „Grivzas“ mokamų palūkanų pokyčiai, jei įmonė netaikytų AMLAR ir apyvartinėms lėšoms pasiimtų paskolą 2007 m. – 2010 m.....            | 38 p. |
| 2.6 paveikslas | UAB „Grivzas“ grynojo pelno pokyčiai, jei įmonė netaikytų AMLAR ir apyvartinėms lėšoms pasiimtų paskolą 2007 m. – 2010 m.....              | 39 p. |
| 2.7 paveikslas | UAB „Grivzas“ trumpalaikių įsipareigojimų pokyčiai, jei įmonė netaikytų AMLAR ir apyvartinėms lėšoms pasiimtų paskolą 2007 m.– 2010 m..... | 39 p. |
| 2.8 paveikslas | UAB „Grivzas“ grynujų pinigų pokyčiai, jei įmonė netaikytų AMLAR ir apyvartinėms lėšoms pasiimtų paskolą 2007 m. – 2010 m.....             | 40 p. |

## IVADAS

Įmonės, kurios perka ir perparduoda akcizais apmokestinamas prekes susiduria su papildomų finansinių išteklių poreikiu, akcizo mokesčiui sumokėti, nes akcizo mokestis padidina akcizais apmokestinamos prekės kainą. Nuo 2004 m. Lietuvoje yra steigiami akcizais apmokestinamų prekių sandėliai, kurie turi teisę naudotis akcizų mokėjimo laikino atidėjimo režimu, kurio dėka akcizo mokestis sumokamas ne iškart perkant prekes, kaip buvo iki tol, o kai atsiskaito su įmone pirkėjai. Tai padeda įmonėms racionaliau tvarkyti savo finansinius išteklius ir išlikti rinkoje.

*Temos aktualumas.* Įmonėms, kurios užsiima naftos produktų prekyba, šiuolaikinėje konkurencinėje rinkoje yra labai sunku išsilaikyti, nes naftos produktų kainos didelės, kurias dar padidina vis didėjantis akcizo mokestis, todėl kad išsilaikyti rinkoje įmonės yra priverstos savo klientams siūlyti kuo palankesnes naftos pirkimo, atsiskaitymo sąlygas ir kuo mažesnes kainas, kartais neatsižvelgdamos į savo finansinę padėtį: ar įmonės gali dar skolintis, ar gali didinti klientų atsiskaitymo terminus. Todėl UAB „Grivzas“, kuri taiko akcizų mokėjimo laikino atidėjimo režimą finansinių išteklių analizę, padėtų įvertinti įmonės finansines galimybes.

*Temos naujumas.* Akcizo mokėjimo laikino atidėjimo režimas yra gana naujas pagalbininkas versle, kurio nauda iki šiol mažai tyrinėta. Atlikdama įmonės veiklos finansinių rodiklių analizę siekiau atskleisti šio režimo teikiamas galimybes įmonei ir klientams.

*Temos problema.* Dabartinėje degalų rinkos konkurencinėje kovoje yra labai svarbu savo esamiems klientams, ir pritraukiant naujus klientus pasiūlyti kuo palankesnius atsiskaitymo terminus. Kartais klientai sutinka mokėti didesnę kainą, bet su sąlyga, jog atsiskaitymo terminas bus ilgesnis. Todėl reikia išsiaiškinti, kaip akcizų mokėjimo laikino atidėjimo režimas įtakoja UAB „Grivzas“ veiklos apyvartumą.

*Tyrimo objektas.* UAB „Grivzas“ 2007 m. – 2010 m. finansiniai ištekliai.

*Tyrimo tikslas.* Atlikti UAB „Grivzas“ finansinių išteklių panaudojimo, taikant akcizų mokėjimo laikino atidėjimo režimą analizę ir vertinimą.

*Tikslui įgyvendinti iškelti uždaviniai:*

1. Išanalizuoti Lietuvos ir užsienio autorių, mokslinę literatūrą finansinių išteklių analizės tematika ir Lietuvoje aktualią įstatyminę bazę, akcizų mokėjimo laikino atidėjimo režimo tematika.
2. Atlikti UAB „Grivzas“ veiklos 2007 m. – 2010 m. finansų struktūrinę ir dinaminę analizę siekiant atskleisti veiklos finansavimo šaltinius.

3. Apskaičiuoti ir įvertinti UAB „Grivzas“ 2007 m. – 2010 m. veiklos apyvartumo rodiklius, kai yra taikomas akcizų mokėjimo laikino atidėjimo režimas ir įvertinti, kaip jie įtakoja įmonės finansinę būklę.
4. Atlikti UAB „Grivzas“ 2007 m. – 2010 m. finansinių išteklių hipotetinę pokyčių analizę, jei įmonė netaikytų akcizų mokėjimo laikino atidėjimo režimo ir apyvartinėms lėšoms pasiimtų trumpalaikę paskolą iš banko.
5. Atlikti UAB „Grivzas“ palyginamąją analizę, kai įmonė taiko akcizų mokėjimo laikino atidėjimo režimą ir jei įmonė netaikytų akcizų mokėjimo laikino atidėjimo režimo, lyginant pelningumo ir finansinio svarto efekto rodiklius.

*Hipotezė.* UAB „Grivzas“ finansinė padėtis pablogėtų netaikant akcizų mokėjimo laikino atidėjimo režimo.

*Tyrimo metodai.* Mokslinės literatūros ir įstatyminės bazės analizė, faktinių ir hipotetinių įmonės duomenų analizė. Darbe, taip pat buvo naudojamos Lietuvos banko skelbiamos tarpbankinės palūkanų normos.

*Darbo apsiribojimai.* Atitinkamų metų apskaičiuota palūkanų norma yra taikoma ir įmonės senoms skoloms įvertinti, finansinio svarto efekto vertinimui, nes senų skolų palūkanų normos yra nevienodos. 2010 m. metinės atskaitomybės dokumentai naudoti tyrime yra neaudituoti.

# 1. FINANSINIŲ IŠTEKLIŲ IR AKCIZŲ MOKĖJIMO LAIKINO ATIDĖJIMO REŽIMO TEORINIAI ASPEKTAI

Šiame skyriuje pateikiami finansinių išteklių ir akcizų mokėjimo laikino atidėjimo režimo teoriniai aspektai, remiantis lietuvių ir užsienio autorių mokslinė literatūra ir Lietuvos Respublikos įstatymais. Finansinių išteklių tematika mokslinės literatūros yra pakankamai, o akcizų mokėjimo laikino atidėjimo režimo, kuris yra gana naujas pagalbininkas versle, tematika, remiausi Lietuvos Respublikos Akcizų įstatymu Nr. IX-1987, kuris įsigaliojo 2004 m. gegužės 1 d., taip pat Europos Tarybos direktyvą Nr. 92/12/EEB, kuria remiasi visos Europos Sąjungos šalys, taikydamos akcizų mokėjimo laikino atidėjimo režimą.

## 1.1. Finansinių išteklių teoriniai aspektai

Finansai (prancūziškai *finances* – pinigų sistema) – tai įmonei priklausančių lėšų visuma, jų gavimo, panaudojimo sistema. Visi ištekliai, taip pat ir finansai, įsigijami rinkoje. Įmonės finansų valdymas siaurąja prasme – jos veiklos aprūpinimas pinigais, plačiąja prasme – įmonės vertės didinimas. Įmonės norėdamos tinkamai valdyti finansus, turi juos planuoti, kontroliuoti planų vykdymą, analizuoti finansų būklę ir jos susidarymo priežastis. Įmonių finansų valdymo tikslai („Įmonių veiklos planavimas ir analizė“, 2006, Vilnius):

- pelningumas. Tai sėkmingos įmonės veiklos kriterijus, rodantis, kad jos veiklos kaštai mažesni už pajamas;
- stabilumas. Tai įmonės sugebėjimas išlaikyti tokią finansų struktūrą, kad ji nebūtų reikšmingai priklausoma nuo išorinių finansavimo šaltinių ir neatsirastu reali bankroto tikimybė;
- likvidumas. Tai gebėjimas įvykdyti įsipareigojimus;
- efektyvumas. Tai racionalaus turto panaudojimas, turintis įtakos veiklos pelningumui, stabilumui, likvidumui ir plėtrai;
- plėtra. Tai reiškia, kad įmonė didėja ir turi tolesnės plėtros perspektyvas. ( 139 p., V. Bagdžiūnienė.

Nėra finansų valdymo taisyklių, kurios tiktų visoms įmonėms. Kas vienoms įmonėms neša sėkmę, kitoms gali būti bankroto priežastis. Optimalus finansų valdymas yra labai svarbus, dažnai netgi gyvybiškai reikšmingas verslui. V. Bagdžiūnienė siūlo visus finansų planavimo ir analizės uždavinius grupuoti taip: investavimo, kurie duoda informaciją, kokią turtą įmonė turi turėti;

finansavimo, kurie rodo, koku būdu turi finansuojama įmonės veikla. ( 139 p., V. Bagdžiūnienė, „Įmonių veiklos planavimas ir analizė“, 2006, Vilnius).

V. Meilūnas ir P. Puzinauskas teigia, kad įmonių finansai apibūdina ekonominius santykius, atsirandančius pagrindinių ir apyvartinių lėšų apytakos, produkcijos, darbų ir paslaugų gamybos bei realizacijos, jų piniginių išteklių sudarymo ir panaudojimo procese. Taigi įmonių finansai apibūdina jų gamybinę - komercinę veiklą. ( 16 p., V. Meilūnas, P. Puzinauskas, „Finansai“, 2003, Vilnius).

Kiekvienos įmonės sėkmingai veiklai reikia materialaus turto bei piniginių lėšų, kurios priklauso nuo veiklos apimtys, sudėties bei rinkos ir konkurencinių sąlygų. Įmonė turėdama nepakankamai išteklių arba jų nesugebėdama tinkamai paskirstyti ir naudoti, negali tikėtis sėkmingo tolesnio gyvavimo, todėl finansinių išteklių sudarymas ir kaupimas įgauna prioritetinę reikšmę.

Ištekliai – visa tai, ko reikia prekių ir paslaugų gamybai ir pardavimams. Įmonėje išteklius galima suskirstyti į keturias pagrindines grupes arba dalis (208 p., Z. Gineitienė, D. Korsakaitė, M. Tamulevičius, „J.Verslas“, 2003, Vilnius): finansiniai; materialūs; žmonių (darbo jėgos); neapčiuopiamieji (nematerialūs).

Egzistuoja finansinių ir kitų įmonės išteklių ryšys, nes turint finansinius išteklius galima įsigyti kitus įmonei reikalingus išteklius, todėl galima teigti, jog jie yra svarbiausi įmonėje.

Finansinių išteklių paieška ir racionalus naudojimas aktualus visais ekonomikos lygiais: makroekonomikos ir mikroekonomikos, visos šalies ir atskirų regionų mastu, nes lokalūs reiškiniai tampa globaliais, o integraciniai procesai pasiekia visas verslo sritis ir objektus bei veikia vieni kitus. Mikroprasme – tai finansų ištekliai, skirti išplėstinei reprodukcijai (gamybai, paskirstymui, mainams ir vartojimui), o makroprasme – tai finansų ištekliai, skirti šalies gynybai, valstybės valdymui ir kt. Finansų ištekliai – tai įmonių, įstaigų ir valstybės sukaupti piniginių lėšų fondai, piniginės pajamos, sukaupimai ir pateikimai. G. Smolensko teigimu, įmonėse sudaromi piniginių lėšų fondai yra decentralizuoti, o valstybės sudaromi piniginių lėšų fondai yra centralizuoti. (9 p., G. Smalenskas, „Finansai“ I dalis, 2001, Vilnius ).

Pasaulis tampa bendra rinka, apsirūpinimas ištekliais ir jų vaidmuo vykdant verslo funkcijas yra vienas svarbiausių bei lemiančių įmonės sėkmę. Įmonėms, siekiant išlikti ir plėstis, svarbu įvertinti savo galimybes ir atitikti visuomenės poreikius, išlaikyti konkurencinį pranašumą prekių ar paslaugų rinkose. Kiekviena įmonė turi turėti tam tikrų išteklių siekiant užtikrinti veiklos bei realizavimo procesą. Įmonės numatytiems tikslams pasiekti yra būtina nustatyti ir išanalizuoti finansinių išteklių poreikį, jų struktūrą įmonės veiklos ir jos plėtros procesams. (209 p. A.V. Rutkauskas, V. Sūdžius, V. Mackevičius, „Verslo finansai“, 2008, VGTU Technika.)

Finansiniai ištekliai yra būtini, kad įmonė galėtų plėtoti savo veiklą. Kiekvienos įmonės pelno gavimo sąlygos priklauso nuo naudojamos finansinių išteklių struktūros. Išsami šių išteklių analizė leidžia įvertinti įmonės konkurencingumą. Planuojant kaip įgyvendinti naujus ekonominius sprendimus, finansinių išteklių tyrimas ir įvertinimas padeda suprasti verslo įmonės veiklos galimybes, kad poreikiai būtų tinkamai tenkinami, o ištekliai racionaliai naudojami. Siekiant įmonę aprūpinimą finansiniais ištekliais, sprendžiamos lėšų paieškos, kaupimo ir jų naudojimo problemos. A. V. Rutkausko ir kt. teigimu, finansinių išteklių plane derinamas jų poreikis, sudėtis ir struktūra, pagrindžiant finansinių išteklių gavimo šaltinius. (209 p. A.V. Rutkauskas, V. Sūdžius, V. Mackevičius, „Verslo finansai“, 2008, VGTU Technika.)

Savo ruožtu, G. Smolenskas nurodo, kad įsigyjant, paskirstant ir naudojant finansų išteklius dalyvauja šie finansiniai elementai: materialiniai ir finansiniai ištekliai, išlaidų apimtys, einamųjų atsiskaitymų rodikliai, mokėjimo balanso rodikliai. (9 p., G. Smalenskas, „Finansai“ I dalis, 2001, Vilnius ).

Finansinių išteklių racionalus valdymas sprendžia vieną svarbiausių uždavinių, kaip efektyviau paskirstyti bei investuoti finansinius išteklius tikintis maksimalios jų naudos. Siekiant racionaliai valdyti finansinius išteklius, būtina įvertinti jų struktūrą, nes vien savos lėšos ne visais laikotarpiais naudojamos efektyviai, nes veiklai būdingi dideli svyravimai, per didelė skolintų lėšų panaudojimo apimtis nulemia aukštesnę svertinę finansinių išteklių kainą, tuo pačiu mažina grynąjį pelną. Būtina ieškoti tarpinio varianto, geriausiai atitinkančio įmonės veiklą ir jos sąlygas. (209 p. A.V. Rutkauskas, V. Sūdžius, V. Mackevičius, „Verslo finansai“, 2008, VGTU Technika.).

Pateikiami keli finansinių išteklių apibūdinimai:

- P. O. Cyril teigia, jog finansiniai ištekliai, tai piniginės lėšos, gaunamos iš savų (savininko nuosavybė) ir skolinto kapitalo, kurios naudojamos įmonės turtui didinti ir investicijoms už įmonės ribų (299 p., P.O.Cyril, „ Verslo finansų pagrindai“, 1999, Technologija) ;
- A.V. Rutkauskas ir kt. apibūdina finansinius išteklius, kaip turto dalį, kuri yra piniginės formos, kuri skiriama ekonominei, ūkinei veiklai ir jos plėtrai finansuoti;
- Savo ruožtu V.V. Kovaliov nurodo, jog pastarieji ištekliai - tai įmonės lėšos, esančios ilgalaikių ir trumpalaikių įdėjimų forma, o taip pat pinigai kasoje ir banko sąskaitoje (356 p., V.V. Kovaliov, Финансовый анализ: методы и процедуры.2001, Москва: Финансы и статистика) ;
- I. A. Nikonova teigia, jog finansiniai ištekliai - tai savo apimtimi prilygstantys balanso pasyvams, t. y. nuosavam kapitalui, uždirbtam pelnui ir įsipareigojimams (29 p. I.A. Nikonova, 2003).

Finansinių išteklių šaltiniai ne visada tampa ištekliais, ypač paskolos, kiti skolinimosi įsipareigojimai, nes jie visi kainuoja: už akcijas reikia mokėti dividendus, už paskolas – palūkanas, už obligacijas – kuponų procentus ir t. t. Be to, susidaro ir kitos papildomos išlaidos: akcijoms – emisijos ir platinimo, paskoloms – jų įforminimo, kartas ir draudimo ir t. t. Deja, ne visi šaltiniai iš viso įmonei gali būti prieinami: pradžioje galima neturėti pelno, kreditoriai neskolins, tiekėjai neteiks prekių išsimokėtinai ir pan. Netgi įmonės pelno naudojimas turi kainą: visas, įskaitant ir investicijoms skirtą, apmokestinamas. Be to, iš jo mokami dividendai (UAB ar AB). Todėl dažnai teorijoje akcentuojama, kad savi išteklių šaltiniai yra brangesni nei skolinti. Svarbu apsispręsti, kokia pasirinkti šaltinių struktūrą, kad ištekliai kainuotų pigiausiai, o pelnas ir turtas didėtų kaip galima sparčiau. Tačiau dar reikia atsižvelgti ir verslo sąlygų neapibrėžtumą ir pasirenkamo varianto rizikos lygį. Visi net intuityviai jaučiame, kuo didesnės pajamos ir galimas pelno lygis, tuo rizika didesnė ir atvirkščiai. (219 p. A.V. Rutkauskas, V. Sūdžius, V. Mackevičius, „Verslo finansai“, 2008, VGTU Technika.).

Finansiniams išteklių šaltiniams priklauso (524 p., B. Martinkus, V. Žilinskas, „Verslo ekonomikos pagrindai“, 2001, Technologija):

- piniginių lėšų šaltiniai – tai įmonės uždirbti ir pasiskolinti pinigai, kurie reikalingi apmokėjimui už darbą ir materialinius išteklius, turtui įsigyti, mokesčiams mokėti, skoloms grąžinti, dividendams išmokėti ir t. t.;
- vertybiniai popieriai – tai akcijos, obligacijos ir kiti nuosavybės bei skolos dokumentai, kurie yra naudojami atliekant finansines operacijas;
- išdo vekseliai – trumpalaikė vyriausybės obligacija, išperkama po 1, 3 ar 6 mėnesių;
- pinigų rinkos fondai (pinigai) yra skolinami trumpam laikotarpiui mažiau nei vieneriems metams;
- dotacijos, subsidijos ir kiti negražintini lėšų šaltiniai (pavyzdžiui, lėšos gautos iš ES struktūrinių fondų).

Visus piniginių lėšų šaltinius sąlygiškai galima apjungti į dvi sudedamąsias dalis: paskolas (skolintą kapitalą) ir paprastąsias akcijas, pajininkų įnašus ar privačios įmonės savininko santaupas (savininkų nuosavybę). P. O. Cyril finansinių išteklių šaltinius tapatina su kapitalo sudedamosiomis dalimis. Kapitalo struktūra – įmonės nuosavų ir skolintų lėšų santykis arba įmonės naudojamų paskolų ir nuosavo kapitalo vertybinių popierių derinys (29 p., P. O. Cyril, „Verslo finansų pagrindai“, 1999, Technologija).

Kiekviena įmonė turi turėti reikalingų finansinių išteklių siekiant užtikrinti ekonominę veiklą bei realizavimo procesą, todėl šie ištekliai yra būtini ir svarbūs įmonei gyvuoti ir plėstis. V. Aleknevičienės teigimu, finansiniai ištekliai gali būti įvairiai klasifikuojami skirtingais požymiais. Pagal realizavimo būdą jie, kaip ir pajamos, skiriami į (25 p., V. Aleknevičienė, „Finansai ir kreditas“, 2005, Enciklopedija):

- realizacinius finansinius išteklius;
- nerealizacinius finansinius išteklius.

Pirmuosius būtų galima apibūdinti finansinius išteklius, gautus už realizuotą produkciją, suteiktas paslaugas ar atliktus darbus, o antruosius – gautus už išnuomotą, investuotą turtą, pajamos dėl valiutos kurso pasikeitimo teigiamos įtakos, turto draudimo atlygimas, palūkanos už indėlius ir obligacijas, dividendai už akcijas ir pajinius įnašus, gautos sumos labdarai ar paramai, gauti delpinigiaai už laiku neapmokėtas prekes ar paslaugas, kurias įmonė suteikė kitam subjektui.

Didžioji įmonės naudojamų finansinių išteklių dalis sukaupiama pardavus prekes bei teikiant paslaugas. Kadangi šie ištekliai turi ateiti iš išorės, jie vadinami išoriniais. Įmonė, pardavusi savo prekes ar suteikusi paslaugas, gauna išteklių, kuriuos naudoja išlaidoms padengti, o tie, kurie lieka apmokėjus išlaidas, yra įmonės pelnas arba grynieji finansiniai ištekliai. A. V. Rutkauskas ir kt. teigia, jog sulaikyti finansiniai ištekliai kartu su nusidėvėjimui (amortizacijai) atidėta suma, vadinami vidiniais. Taigi įmonė apsirūpinti reikiamais finansiniais ištekliais gali: 1) produkcijos gamybos ir pardavimo procese (iš pelno) arba 2) gauti iš šalies. (220 p., A.V. Rutkauskas, V. Sūdžius, V. Mackevičius, „Verslo finansai“, 2008, VGTU Technika.).

E.Buškevičiūtė ir I. Mačerinskienė nurodo, kad finansiniai ištekliai skirstomi pagal tai, iš kur jie gaunami, į ( 298-300 p., E.Buškevičiūtė, I. Mačerinskienė, „Finansų analizė“, 1999, Technologija)

- skolintus arba išorinius,
- savus (įmonės turimus) arba vidinius.

Įmonėms, kurios perka ir perparduoda produkciją labai svarbu nuspręsti, ar didžiąją dalį įmonės sudarys savi ar skolinti finansiniai ištekliai. Pavyzdžiui, kuro rinkoje, kur paklausa yra labai mažai elastinga, t.y. paklausa labai mažai keičiasi nuo kainos, finansinių išteklių apyvartinėms lėšoms reikia daugiau. Taigi finansinių išteklių skirstymas į savus ir skolintus sudaro galimybes manevruoti piniginiiais ištekliais, juos efektyviau ir racionaliau naudoti įmonės veiklai, jos plėtrai. (221 p., A.V. Rutkauskas, V. Sūdžius, V. Mackevičius, „Verslo finansai“, 2008, VGTU Technika.).



Savininkų nuosavybė apima akcinį kapitalą, pajus ir savininkų santaupas, nepaskirstytą pelną, akcijų priedus ir rezervus. Akciniu kapitalu vadinama akcininkų investuoti pinigai, įsigyjant akcijas. A. V. Rutkausko ir kt. teigimu, pagal grąžintinumo principą finansiniai ištekliai gali būti (221 p., A.V. Rutkauskas, V. Sūdžius, V. Mackevičius, „Verslo finansai“, 2008, VGTU Technika.): grąžintini – jie turi būti grąžinti tam tikrais terminais kreditoriams; negrąžintini – jie atgal tokia pačia suma negrąžinami (suteikta parama, dotacijos ir pan.).

Pagal išteklių sudarymo centralizacijos lygį gali būti šie finansiniai ištekliai 221 p., A.V. Rutkauskas, V. Sūdžius, V. Mackevičius, „Verslo finansai“, 2008, VGTU Technika.) : centralizuoti (valstybės, savivaldybių, susivienijimų ir kt.); decentralizuoti (įmonių, įvairių susivienijimų ir pan.) finansiniai ištekliai.

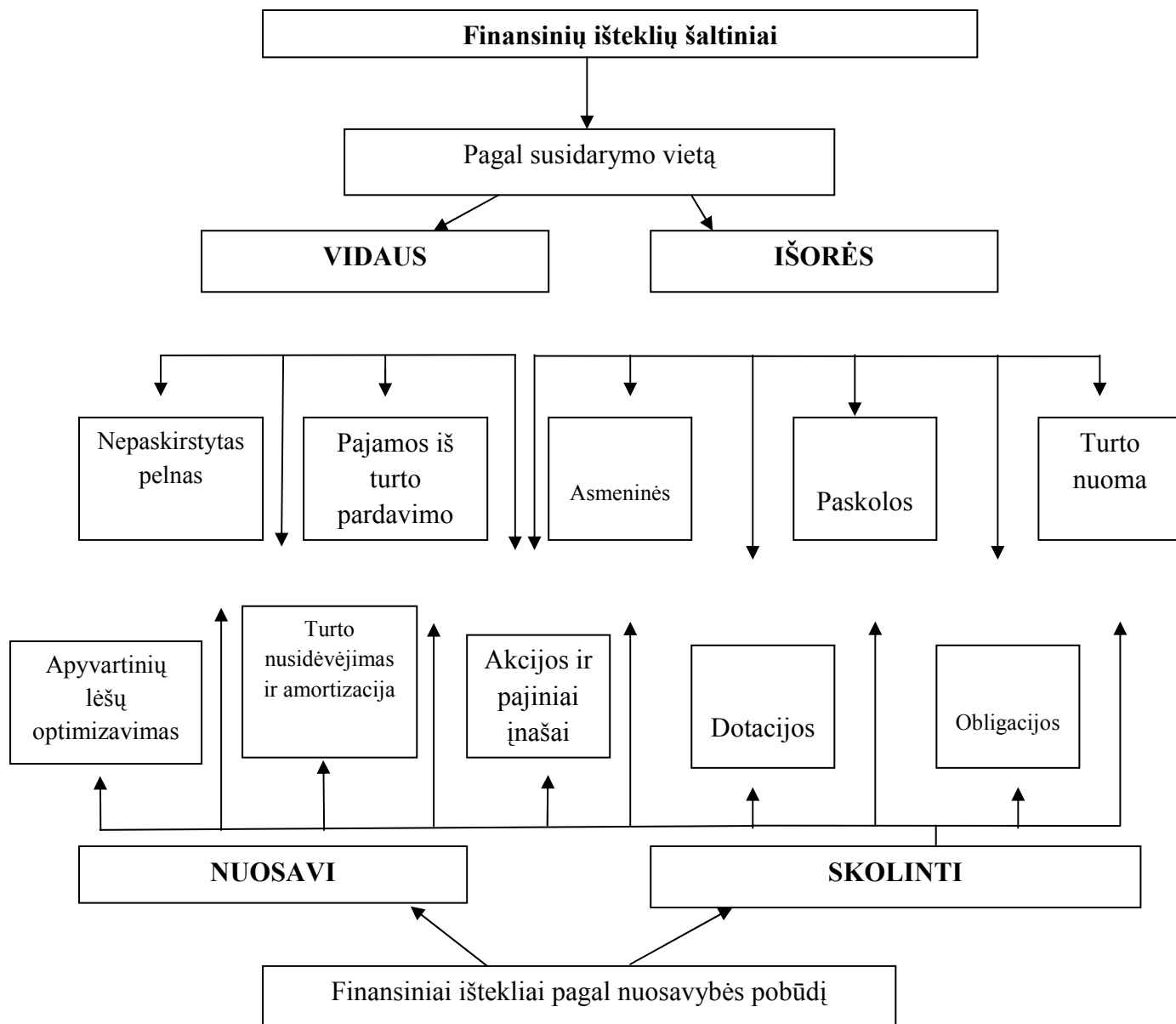
Finansiniai ištekliai yra būtina nenutrūkstamos veiklos ir plėtros sąlyga. Įmonių vienas pagrindinių uždavinių yra apsirūpinti būtinais finansiniais ištekliais pagrindiniams ir apyvartiniais fondams sudaryti ir turtui didinti, draudimo, rekonstrukcijos ir plėtros, ekonominio skatinimo ir kitiems įmonės fondams sudaryti.

Pagrindiniai finansinių išteklių sudarymo veiksniai yra:

- pagrindinių gamybinių fondų apimtis ir struktūra;
- veiklos stabilumas;
- gamybos ir produkcijos realizavimo apimtis;
- apyvartinių lėšų sudėtis ir apyvartumas;
- kainų lygis ir struktūra;
- produkcijos savikainos lygis ir rentabilumas;
- nusidėvėjimo bei amortizacinių atskaitymų normos;
- mokesčiai;
- finansų rinkos būklė ir kt.

Sudarant finansinius išteklius, svarbu laikytis produkcijos tiekimo terminų, planinės produkcijos realizavimo apimtys, ir jos savikainos lygio, nes tai garantuoja planuoto pelno gavimą. Šių išteklių kaupimui taip pat įtakos turi įmonės išorinė kontrolė, atsiskaitymų formos ir metodai, mokėtojų finansinė padėtis ir disciplina, gaminamos produkcijos kokybės užduočių vykdymas ir kiti veiksniai. (222 p., A.V. Rutkauskas, V. Sūdžius, V. Mackevičius, „Verslo finansai“, 2008, VGTU Technika.). Kiekviena įmonė turi turėti reikalingų finansinių išteklių, kad užtikrinti produkcijos gamybos bei realizavimo nenutrūkstamą procesą. Tam reikia, kad įmonė turėtų pakankamai finansinių išteklių rezervus. Net ir gerai dirbančiose įmonėse dėl tam tikrų priežasčių

išlaidos gali viršyti gaunamas pajamas. Jei įmonė neturėtų šių rezervų, jos veiklos procesas neišvengiamai sutriktų, o tai reiškia, kad gali susidaryti dar didesni nuostoliai. Finansiniai ištekliai, reikalingi įmonės ūkinei veiklai, gali būti gauti iš išorės ir iš vidaus šaltinių. Finansinių išteklių šaltiniai pateikti 1.1 paveiksle.



1.1 pav. Įmonės finansinių išteklių šaltiniai

Šaltinis: 35 p., V. Aleknevičienė, Finansai ir kreditas 2005, Enciklopedija

Vidiniai finansinių išteklių šaltiniai – tai amortizaciniai ir nusidėvėjimo atskaitymai, pajamos iš ilgalaikio turto pardavimo, apyvartinių lėšų optimizavimas (ekonomija iš apyvartumo

spartinimo, atsargų koncentravimas, elektroniniai pardavimai ir kt.), nepaskirstytas pelnas bei jo reinvestavimas.

Išorės šaltiniai yra: asmeninės santaupos, įnašai (akcijų emisija), paskolos (kreditai), valstybės dotacijos.

Finansinių išteklių tyrimas ir vertinimas yra svarbus šių išteklių valdymui, t.y. procesui, susijusiam su racionaliu, efektyviu jų naudojimu ir kontrole. Tikslingas ir efektyvus finansinių išteklių valdymas garantuoja nepertraukiamumą, planuojant ūkinę ir ekonominę plėtrą, numatytų priemonių finansavimą ir kreditavimą.

Šiame darbe toliau bus analizuojami ir vertinami finansiniai ištekliai, kuriuos įtakoja akcizų mokėjimo laikino atidėjimo režimas: t.y. vidaus arba nuosavus finansinius išteklius – nepaskirstytą pelną ir apyvartinių lėšų optimizavimą; ir išorės finansinius išteklius arba skolintus – paskolas, nes šis režimas suteikia galimybę su mažesnėmis pirkimo sąnaudomis įsigyti akcizais apmokestinamas prekes, t.y. nemokant akcizo mokesčio (akcizo mokestis – prekės kainos elementas).

## **1.2. Akcizo mokesčio, jo reglamentavimo Lietuvoje ir akcizų mokėjimo laikino atidėjimo režimo teoriniai aspektai**

Akcizų mokėjimo laikino atidėjimo režimas – apmokestinimo režimas, kai akcizais apmokestinamos prekės, kurioms netaikoma sąlyginio neapmokestinimo muitinės procedūra arba kita priemonė, gaminamos, perdirbamos, maišomos, laikomos ir (ar) gabenamos laikinai atidėjus už jas apskaičiuotų akcizų mokėjimą. Pagal Europos Tarybos direktyvą Nr. 92/12/EEB, laikino akcizo mokėjimo atidėjimo režimas – produktų gamybai, perdirbimui, laikymui ir gabenimui taikomas apmokestinimo režimas, kurio mokėjimas yra laikinai atidėtas. Išgabenti akcizais apmokestinamas prekes, kurioms taikomas akcizų mokėjimo laikino atidėjimo režimas (AMLAR), gali tik akcizais apmokestinamų prekių sandėlio savininkas.

Akcizais apmokestinamų prekių sandėlis – patalpa ir (arba) teritorija, kuris Lietuvos Respublikos Akcizų įstatymo ir kitų teisės aktų nustatyta tvarka leidžiama laikyti, gaminti, perdirbti, maišyti, taip pat į jas atgabenti ar iš jų išgabenti akcizais apmokestinamas prekes, kurioms taikomas akcizų mokėjimo laikino atidėjimo režimas. Akcizais apmokestinamų prekių sandėliais laikomos ir kitose Europos sąjungos valstybėse narėse esančios patalpos ir (arba) teritorijos, kurias akcizais apmokestinamų prekių sandėliais pripažino tų valstybių narių kompetentingos institucijos. Akcizais apmokestinamų prekių sandėlio savininkas – asmuo, įsteigęs akcizais apmokestinamų prekių sandėlį. Akcizais apmokestinamų prekių sandėlių savininkais laikomi ir kitų valstybių narių kompetentingų institucijų pripažinti asmenys.

Akcizais apmokestinamų prekių sandėlyje, taikant akcizų mokėjimo laikino atidėjimo režimą, galima laikyti tik tų rūšių akcizais apmokestinamas prekes, kurios nurodytos leidime steigti akcizais apmokestinamų prekių sandėlį. Akcizais apmokestinamų prekių sandėlyje laikyti, taip pat į jį atgabenti ar iš jo išgabenti prekes, kurioms nėra taikomas akcizų mokėjimo laikino atidėjimo režimas (t. y. prekes, kurios nėra akcizų objektas, taip pat prekes, kurios pagal Akcizų įstatymą yra akcizų objektas, tačiau už kurias akcizai jau yra sumokėti), nedraudžiama.

Panaikinus leidimą steigti akcizais apmokestinamų prekių sandėlį, atgabenti į tokį sandėlį naujas akcizais apmokestinamas prekes, kurioms taikomas akcizų mokėjimo laikino atidėjimo režimas, arba iš jo išgabenti prekes, kurioms taikomas akcizų mokėjimo laikino atidėjimo režimas, draudžiama.

Prievolė, kuri pradėta taikyti nuo 2004 m gegužės 1 d. ( LR Akcizo įstatymas Nr. IX-1987), mokėti akcizus Lietuvos Respublikoje atsiranda, už:

- akcizais apmokestinamas prekes, kurioms Lietuvos Respublikoje panaikintas akcizų mokėjimo laikino atidėjimo režimas;
- akcizais apmokestinamas prekes, prarastas Lietuvos Respublikos akcizais apmokestinamų prekių sandėlyje;
- akcizais apmokestinamas prekes, sunaudotas Lietuvos Respublikos akcizais apmokestinamų prekių sandėlyje, išskyrus atvejus, kai šios prekės panaudotos kitoms prekėms, kurios pagal Akcizų įstatymą yra akcizų objektas, gaminti;
- akcizais apmokestinamas prekes, pagamintas (įskaitant neteisėtai pagamintas) Lietuvos Respublikoje ne akcizais apmokestinamų prekių sandėlyje;
- akcizais apmokestinamas prekes, kurioms netaikomas akcizų mokėjimo laikino atidėjimo režimas, atgabentas į Lietuvos Respubliką ir laikomas joje komerciniams tikslams, taip pat už akcizais apmokestinamas prekes, į Lietuvos Respubliką atgabentas iš kitos valstybės narės, kai jos prekių pardavėjo ar jo užsakymu kito asmens atgabenamos asmeniui, kuris nėra registruotas gavėjas ir nevykdo ekonominės veiklos, kaip ji apibrėžta Lietuvos Respublikos pridėtinės vertės mokesčio įstatyme, arba ne į akcizais apmokestinamų prekių sandėlį;
- laikomas specialiais ženklais – banderolėmis nepaženklintas akcizais apmokestinamas prekes, kurios šio įstatymo ir jo įgyvendinamųjų teisės aktų nustatyta tvarka privalo būti paženklintos banderolėmis, taip pat už kitas

laikomas akcizais apmokestinamas prekes, kurioms netaikomas akcizų mokėjimo laikino atidėjimo režimas, bet už kurias akcizai vadovaujantis Akcizų įstatymo ar savo esme tolygiomis kitų valstybių narių teisės aktų nuostatomis nesumokėti;

- akcizais apmokestinamas prekes, nustatyta tvarka buvo pritaikytos akcizų lengvatos, tačiau kurios buvo panaudotos kitiems tikslams;
- prievolė mokėti akcizus tenka importuotojui. (Importuotoju laikomas asmuo, kuris turi sumokėti už prekes nustatytą importo skolą muitinei arba turėtų sumokėti importo skolą muitinei, jeigu prekėms būtų nustatyti importo muitai, žemės ūkio ar kitos rinkliavos).

Akcizas yra netiesioginis mokestis. Jį moka, tik atitinkamos prekės vartotojas, t.y. galutinis mokėtojas yra pirkėjas. Vienas iš akcizų ypatumų yra tas, kad jis - prekių kainos elementas. Taigi akcizo tarifu ir reguliuojama atitinkamos prekės kaina.

Akcizą surenka Vyriausybė. Tai daro ne tik ji pati, o pasitelkusi akcizais apmokestinamų prekių sandėlius, kurie gamina ar prekiauja akcizu apmokestinamomis prekėmis. Parduodamos šias prekes, akcizais apmokestinamų prekių sandėliai iš minėtų prekių vartotojų surenka akcizo mokestį ir visą perveda į Valstybės biudžetą. Akcizas – ne įmonės veiklos rezultatas, ne jo įplaukos.

Akcizui būdingas individualumas, t.y. jis nustatomas konkrečioms prekėms. Toks jo susiejimas sudaro sąlygas reguliuoti atitinkamų prekių vartojimą, kartu gauti lėšų, būtinų visuomenės reikmėms iš valstybės biudžeto tenkinti. Akcizo objektų nėra daug. Akcizo objektai, apibendrinant yra žmogaus sveikatai kenksmingų ar dėl kitokių priežasčių neskatintinų prekių, prabangos prekių, taip pat kitų, duodančių didesnę pelną nei įprastą, prekių visuma. Akcizu apmokestinamos prekės yra (LR Akcizų įstatymas, Nr. IX-569): etilo alkoholis ir alkoholiniai gėrimai, apdorotas tabakas, energetiniai produktai, elektros energija.

Lietuvos Respublikos akcizų įstatymas Nr. I-429 buvo priimtas 1994 m. balandžio 12 d. ir galiojo nuo 1994 m. balandžio 22 d. iki 2002 m. birželio 30 dienos. Pagal šį įstatymą buvo apmokestinamos šios prekės: nedenatūruotas etilo alkoholis ir alkoholiniai gėrimai, įskaitant alų; rūkomasis tabakas ir tabako gaminiai; kava, šokoladas, maisto produktai su kakava; bižuterija, aukso ir sidabro dirbiniai, išskyrus dirbtinę bižuteriją ir monetas; variklių benzinas, išskyrus aviacinį, dyzelinis kuras; prabangūs lengvieji automobiliai; elektros energija; erotinio ir smurtnio pobūdžio spaudiniai; visų rūšių tepalai. Pagal 1994 m. balandžio 12 d. Lietuvos Respublikos Akcizų įstatymą Nr. I-429, akcizai buvo skaičiuojami iš gatavos produkcijos sandėlio perduotas

kitam juridiniam ar fiziniam asmeniui, ar juridinio asmens teisių neturinčiai įmonei, kuriems, remiantis išrašytais prekių perdavimo dokumentais, perleidžiama teisė jomis disponuoti ir importuojamas, kai jos pateiktos importo muitinės procedūrai.

Nuo 2002 m. liepos 1 d. įsigaliojo naujos redakcijos Lietuvos Respublikos akcizų įstatymas Nr. IX-569, kuris įgyvendino visas pagrindines Europos Sąjungos teisės aktų, reglamentuojančių apmokestinimo akcizais tvarką, nuostatas. Tačiau į įstatymą nebuvo perkeltos nuostatos, kurių taikymas įmanomas tik Lietuvai tapus Europos Sąjungos nare, ir tam tikros nuostatos dėl akcizų tarifų suderinimo. Jau šiame įstatyme atsiranda sąvokos akcizinių prekių sandėlis ir akcizų mokėjimo laikino atidėjimo režimas, bet kaip ir minėta, jų įgyvendinimas buvo ne iki galo pritaikytas Lietuvoje. Pagal šį įstatymą akcizo objektu palieka šios prekės: etilo alkoholis ir alkoholiniai gėrimai, tabakas, kuras.

2004 m. sausio 29 d. buvo priimtas Lietuvos Respublikos akcizų įstatymo pakeitimo įstatymas Nr. IX-1987, kuris įsigaliojo nuo 2004 m. gegužės 1 d. Šis įstatymas galutinai perkėlė Europos Sąjungos teisės aktų, reglamentuojančių apmokestinimo akcizais tvarką, nuostatas, išskyrus nuostatas, kurioms perkelti Lietuva yra gavusi pereinamąjį laikotarpį. Iki tol Lietuvoje nebuvo galimybės taikyti akcizais apmokestinamų prekių sandėlių ir akcizų apmokėjimo laikino atidėjimo režimo. Šis Lietuvos Respublikos įstatymas yra aktualus ir šiandieną, žinoma su tam tikrais pakeitimais.

Nuo 2004 m. gegužės 1 d. pagal Akcizo įstatymo pakeitimo įstatymą, Nr. IX – 1987 , priimtą 2004 – 01 – 29 iki 2008 – 12 – 31 akcizo mokesčio tarifas suskystintoms naftos dujoms ir dujiniams angliavandeniliams, išskyrus gamtines dujas buvo 432 Lt už 1 toną. Nuo 2009 – 01 – 01, pagal Akcizų įstatymo pakeitimo įstatymą Nr. XI – 79, priimto 2008 – 12 – 19, akcizo mokesčio tarifas suskystintoms naftos dujoms ir dujiniams angliavandeniliams, išskyrus gamtines dujas padidėjo daugiau, nei du kartus ir yra 1050 Lt už 1 toną.

### **1.3. Finansinių išteklių įvertinimo rodiklių teoriniai aspektai**

Šiame poskyryje pateikiami finansinių išteklių įvertinimo rodiklių teoriniai aspektai, kurių dėka, galima įvertinti įmonės finansinių išteklių panaudojimo efektyvumą, taikant akcizų mokėjimo laikino atidėjimo režimą ir įmonės skolinimosi galimybes.

### 1.3.1. Pelningumo rodiklių ypatumai

Pelno kitimo tendencijos labai svarbios įmonei nuo jo didėjimo ar mažėjimo priklauso ir dividendų kaupimas, ir įmonės plėtra, tačiau veiklos rezultatyvumui įvertinti daug geriau tinka santykiniai dydžiai, kurie sintetina daugiau veiksmų ir koncentruotai išreiškia finansinius rezultatus. Iš jų sprendžiama, kokią realią naudą gaus akcininkai, investuodami savo kapitalą į šią įmonę. Pasak L. Juozaitienės, svarbiausiais įmonės veiklos efektyvumą apibūdinantis kriterijus yra grynasis pelnas, kuriuo remiantis skaičiuojami pagrindiniai santykiniai pelningumo rodikliai, rodantys, kokia kaina gaunamas pelnas ( Juozaitienė, L., Įmonės finansai: analizė ir valdymas, Šiaulių universitetas, 2007, 128 p.).

1.1.Lentelė

**Pagrindiniai įmonių pelningumo rodikliai**

| <b>Pagrindiniai rentabilumo rodikliai</b>          | <b>Rodiklio išraiška</b>                                  |
|----------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------|
| Turto grąža arba turto pelningumas                 | Grynojo pelno ir turto santykis (1.3.1)                   |
| Nuosavybės grąža arba nuosavo kapitalo pelningumas | Grynojo pelno ir savininkų nuosavybės santykis (1.3.2)    |
| Bendrasis pelningumas                              | Bendrojo pelno ir pardavimų bei paslaugų santykis (1.3.3) |
| Veiklos pelningumas                                | Veiklos pelno ir pardavimų bei paslaugų santykis (1.3.4)  |
| Grynasis pelningumas                               | Grynojo pelno ir pardavimų bei paslaugų santykis (1.3.5)  |

Šaltinis: A.V. Rutkauskas, V. Sūdžius, V. Mackevičius, „Verslo finansai“, 2008.

Turto grąžos rodiklis (ROA) parodo, kaip įmonės vadovai sugeba panaudoti turtą ir gauti pelną, atsižvelgdami į tai, ar nuosavybė yra kreditorių ar akcininkų. Jis rodo išteklių naudojimo efektyvumą.

Nuosavybės grąžos rodiklis ( ROE) įvertina bendrą pelnui gauti efektyvumą naudojant įstatinį kapitalą, kurį akcininkai investavo į įmonę, jis rodo, kaip greitai atsiperka investuotas kapitalas ir vadovavimo kokybė.

Bendrasis pelningumas, rodo kokia dalis bendrojo pelno tenka vienai daliai pajamų. Pagal jį galima spręsti, ar yra pakankamas parduodamų prekių ir paslaugų kainų ir jų gamybos išlaidų skirtumas.

Veiklos pelningumas rodo, kaip įmonė dirbo, nepriklausomai nuo finansinio svorto, mokesčių ir nusidėvėjimo apskaitos. Rodiklis mažesnis nei 5 % laikomas nepatenkinamu.

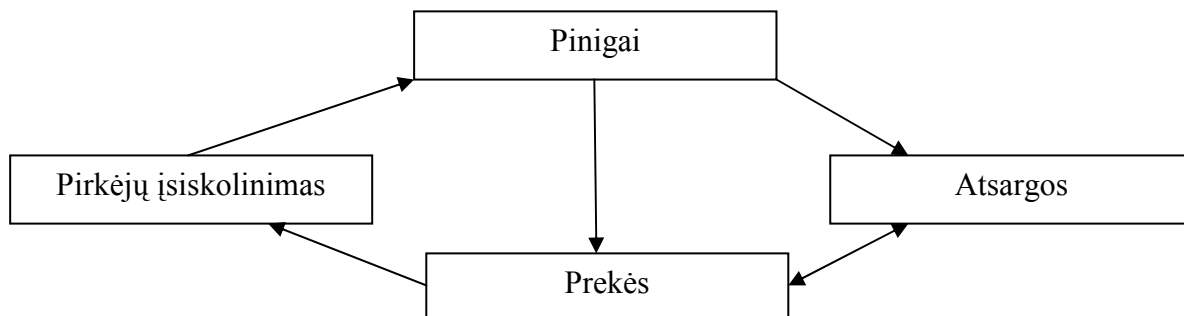
Grynasis pelningumas rodo, kiek pelno dalyvauja realizacijos procese, arba kokią pelno ribą duoda parduota vertė. Aukštesnis šio rodiklio lygis rodo geresnę įmonės finansinę padėtį. Grynojo rentabilumo padidėjimas apibūdina realizacijos efektyvumo padidėjimą. Tai reiškia, kad kiekvienas

realizuotas produkcijos ar paslaugų piniginis vienetas kuria papildomą pelną. Išsivysčiusios rinkos sąlygomis šis rodiklis svyruoja nuo 10 iki 25 %.

### 1.3.2. Apyvartumo rodiklių ypatumai

Apyvartumas – tai kompleksinis įmonės veiklos rodiklis, priklausantis nuo daugelio veiksnių įtakos. Kodėl svarbu, kad įmonės apyvartiniai aktyvai (trumpalaikis turtas) judėtų sparčiau? Pirmiausia didelis turto apyvartumas leidžia įmonei sumažinti jo apimtį, t.y. pasiekti tuos pačius veiklos rezultatus su mažesnėmis investicijomis. O jeigu įmonei reikia mažiau atsargų, mažiau gamybos priemonių ar kt., dalis pinigų, kurie turėtų būti paversti vienokiu ar kitokiu trumpalaikiu turtu, lieka įmonės sąskaitoje. Todėl pagerėja įmonės finansinė būklė, o svarbiausia mokumas. Pasak D. Šlekienės ir I. Klimavičienės, apyvartumo greitį užtikrina veiklos specializavimas bei kooperavimas, greito tiekimo užtikrinimas ir savalaikis pirkėjų atsiskaitymas (111 p., D. Šlekienė, I. Klimavičienė, Įmonės veiklos finansinis įvertinimas, 2000).

Įmonės veiklos procese vyksta nuolatinė trumpalaikio turto transformacija: įmonė perka prekes, kaupia atsargas, kurias parduodant dažniausiai susidaro pirkėjų išskolinimas ir tik vėliau gaunami grynieji pinigai. Ši apyvarta parodyta 2 paveiksle.



1.2 Pav. **Trumpalaikio turto apyvartumo schema**

Šaltinis: 74 p. Juozaitienė, L., Įmonės finansai. Analizė ir valdymas, 2000, Šiauliai

Šis trumpalaikio turto apyvartumas ir yra pagrindinė savybė, nuo kurios priklauso finansiniai įmonės veiklos rezultatai. Įmonė turi pasirūpinti finansiniais ištekliais visam savo veiklos ciklui. Finansinių išteklių poreikis įmonėje priklauso ne tik nuo pasirinktos trumpalaikio turto valdymo strategijos, bet ir nuo jos veiklos, bei finansinio ciklo trukmės (74 p., L. Juozaitienė, Įmonės finansai. Analizė ir valdymas, 2000).

Pirkėjų išskolinimas. Pirkėjų išskolinimų apmokėjimų periodas yra vidutinis laikas reikalingas pirkėjų išskolinimams padengti. Šio periodo trukmė svarbi įmonei, ypač, kai ji



lyginama su prekių pirkimo terminais. Rinkos ekonomikos šalyse normali pirkėjų įsiskolinimo periodo riba yra 1-2 mėnesiai, ir jei ši riba viršijama, iškyla pavojus didinti įsiskolinimus.

Pirkėjų įsiskolinimų apmokėjimo periodo trukmė apskaičiuojama pagal formulę:

$$PIP = (\text{vidutinis metinis pirkėjų įsiskolinimas} \cdot 365) / \text{Pardavimo pajamos. (1.3.6)}$$

Pirkėjų įsiskolinimų apyvartumas parodo, kiek kartų per metus pirkėjų įsiskolinimai paverčiami pinigais. Kuo didesnis apyvartumas, tuo mažiau lėšų investuojama į pirkėjų įsiskolinimus. Apskaičiuojama pagal formulę:

$$PIA = \text{Pardavimų pajamos} / \text{vidutinis metinis pirkėjų įsiskolinimas. (1.3.7)}$$

Atsargų apyvartumas. Pinigų investavimas į atsargas sumažina pinigų sumas, skirtas trumpalaikiams įsiskolinimams apmokėti. Kita vertus, per mažos atsargos gali sutrikdyti normalų veiklos ciklą. Atsargų apyvartumo periodo trukmė apskaičiuojama:

$$AAP = (\text{vidutinė atsargų vertė} \cdot 365) / \text{pardavimų pajamos. (1.3.8)}$$

Atsargų apyvartų skaičius per metus rodo, kiek kartų per metus gali pasikeisti atsargos, t.y. kiek kartų jos bus parduotos ir vėl atkurtos. Šis rodiklis įmonei labai svarbus, nes per kiekvieną atsargų apyvartą uždirbamas bendrasis pelnas. Atsargų apyvartų skaičius apskaičiuojamas taip:

$$AA = \text{Pardavimų pajamos} / \text{vidutinė atsargų vertė (1.3.9)}$$

Greitas atsargų apyvartumas dažniausiai yra gero atsargų valdymo požymis, nes tada įmonei jų reikia mažiau, mažiau pinigų investuojama, atsargos geriau naudojamos ir kontroliuojamos, nes jų nereikia ilgai sandėliuoti. Kita vertus, greitas apyvartumas irgi gali turėti kitų trūkumų. Sudarant mažesnes atsargas gali jų pritrūkti normaliai įmonės veiklai plėtoti. Blogo atsargų valdymo požymis yra lėtas jų apyvartumas, nes per didelės investicijos „atitraukia“ pinigus, kurie galėtų būti panaudoti kitiems tikslams (78 p., L. Juozaitienė, Įmonės finansai. Analizė ir valdymas, 2000).

Kreditorinių įsiskolinimų apyvartumas. Analogiškai, kaip ir pirkėjų įsiskolinimas, skaičiuojamas kreditinių įsiskolinimų periodo trukmė ir apyvartumas, pagal šias formules:

$$KIP = (\text{vidutinis kreditinių įsiskolinimų dydis} \cdot 365) / \text{Pardavimų pajamos (1.3.10)}$$

$$KIA = \text{Pardavimų pajamos} / \text{vidutinis kreditinių įsiskolinimų dydis. (1.3.11)}$$

### 1.3.3. Finansinio svorto efekto ypatumai

Nuosavo kapitalo pelningumo skirtumas, kurį lemia skirtinga įmonių finansų struktūra vadinamas finansinio svorto efektu. Jei palūkanų norma yra gerokai didesnė už kapitalo pelningumą, tada įmonė iš skolinimosi turės ne naudos, o pasieks mažesnę kapitalo pelningumą (49 p., J. Žvinklys, E. Vabalas, Įmonės ekonomika, 2001). Finansinio svorto efektas puikus, tačiau labai

pavojingas instrumentas. Reikia, tik palūkanų normai tapti didesnei nei viso kapitalo pelningumas ir finansinio svarto efektas pradeda veikti ne įmonės naudai. Tokiu atveju, kuo didesnis finansinio svarto efektas, tuo daugiau nuostolių patiria įmonės savininkai (253 p., V. Aleknavičienė, Įmonės finansų valdymas).

Finansinio svarto efektas išreiškia trejų parametru – finansinio svarto, kuris yra visų įsipareigojimų ir nuosavo kapitalo santykis (1.3.12); palūkanų padengimo, kuris yra pelno prieš mokesčius ir palūkanas santykis su palūkanomis (1.3.13); ir mokesčių – bendrą įtaką pelningumui. Be to, jis susieja verslo ir finansinę riziką, kadangi kapitalo pelningumo prieš atskaitant palūkanas ir mokesčius kintamumas yra verslo rizika.

Finansinis svarto efektas atsiranda, kai yra dėl įmonės veiklos pasiekto kapitalo pelningumo ir skolintų lėšų kainos (t.y. vidutinio palūkanų procento) skirtumas. Yra išskiriamos dvi svarto efekto dalys:

- Diferencialas;
- Svarto petys.

Diferencialas skaičiuojamas pagal šią formulę:  $D = (KP - VPN) * T$  (1.3.14)

KP – viso kapitalo pelningumas;

VPN – vidutinė palūkanų norma;

T – pelno mokesčio tarifas.

Svarto petys išreiškiamas skolinto ir nuosavo kapitalo santykiu. Jis apibudina svarto poveikio jėgą.

Finansinio svarto efekto formulė užrašoma :  $SE = Ko * D * P$ . (1.3.15)

Ko – koeficientas, rodantis įmonei liekančio pelno dalį, sumokėjus pelno mokestį (T)  $Ko = 1 - T$ .

Arba finansinio svarto efekto formulę galima užrašyti ir šitaip:

$SE = Ko * (KP - VPN) * (SK/NK)$  (1.3.16)

SK – skolintas kapitalas;

NK – nuosavas kapitalas.

Jei finansinio svarto diferencialas teigiamas dydis, tai bet kuris finansinio svarto koeficiento didėjimas didins finansinio svarto efektą. Tai yra, jeigu naudojamas įmonėje kapitalas duoda didesnę pelno normą, negu reikia mokėti palūkanų normą, įmonė galės didinti gaunama pelną. Tačiau finansinio svarto efekto didėjimas turi savo ribas. Didėjant finansinio svarto koeficientui, didėja įmonės prasiskolinimo ir bankroto tikimybė (skolintų lėšų darosi vis daugiau, o nuosavų –

mažiau). Todėl kreditoriai, toliau skolindami įmonei, yra priversti didinti palūkanų normą, nes mažėja skolų padengimo nuosavų turtu laipsnis, didėja rizika. Pasiekus tam tikrą koeficiento SK/NK dydį, svarto diferencialas gali pasidaryti nuliniu arba neigiamu dydžiu. Tuomet kiekvienas pasiskolintas litas duos tik nuostolį. J. Žvinklys, E. Vabalas teigia, jog finansinio svarto koeficiento didinimas turi prasmės tik tol, kol diferencialas didesnis už nulį (52 p., Žvinklys, E. Vabalas, Įmonės ekonomika, 2001).

#### **1.3.4. Įmonės skolinimosi galimybių įvertinimas atliekant finansinių ataskaitų analizę**

Horizontali analizė yra pradinis duomenų susistetinimas, be kurio negalime atlikti išsamesnės analizės. Ji parodo, tik finansinius rodiklių kitimo tendencijas, tačiau netiria šių pasikeitimų priežasčių.

Naudodami vertikalią analizę, turime galimybę stebėti atskirų elementų tarpusavio ryšį ir jų įtaką bendram rezultatui, todėl galime daryti išvadas apie rodiklių dydžių pasikeitimus ir jų priežastinius ryšius, nes bet koks vieno sistemos elemento būklės pasikeitimas veikia kitus. Pasak L. Juozaitienės, naudojant vertikaliosios analizės metodą, galima (24 p., L. Juozaitienė, Įmonės finansai. Analizė ir valdymas, 2000).:

- Įvertinti, ar įmonėje tikslingai naudojami grynieji pinigai;
- Nustatyti kapitalo struktūrą ir jos kitimo priežastis;
- Atskleisti pajamų ir sąnaudų kitimo priežastis.

Kreditas reiškia pasitikėjimą tarp komercinių partnerių ir pinigų arba prekių skolinimą už palūkanas.. Kreditiniai santykiai susiformuoja persikirstant šalyje finansinius išteklius. L. Juozaitienės teigimu, bankinio kredito pagrindinės formos yra (138 p. L. Juozaitienė, Įmonės finansai. Analizė ir valdymas, 2000).:

- Skubus kreditas;
- Overdraftas;
- Kreditinė linija.

Skubus kreditas suteikiamas skolininkui laikotarpio pradžioje. Palūkanos jam skaičiuojamos nuo visos sumos, o pagrindinė kredito suma padengiama periodiniais įnašais arba vienkartinio mokėjimu laikotarpio pabaigoje.

Overdraftai ir kreditinės linijos. Kompanija gali būti suinteresuota tuo, kad visa kredito suma būtų gaunama ne iš karto, nes ji negali tiksliai žinoti, kokia pinigų suma artimiausiu metu jai bus

reikalinga. Įmonei svarbu turėti rezervinį finansavimo šaltinį, kuriuo, kai reikia, ji galėtų pasinaudoti. Šitokią finansavimo būdą garantuoja overdraftai ir kredito linijos. Kredito linija – tai banko įsipareigojimas suteikti sutartyje numatytą pinigų sumą pagal skolininko reikalavimą. Skolinimo laikotarpis dažniausiai būna iki vienerių metų. Overdraftas – tai neterminuotas kreditas, kurį kompanija gali gauti pagal pirmąjį pareikalavimą už palūkanas, priklausančias nuo sutarties sąlygų. Overdraftą gali gauti tiek mažos, tiek ir didelės įmonės, nors palūkanų dydis ir jų santykis su bazine palūkanų norma skirtingas. Kaip teigia L. Juozaitienė, didelėms kompanijoms padidėja 0,5-1%, mažoms įmonėms – 5-7% (139 p., L. Juozaitienė, Įmonės finansai. Analizė ir valdymas, 2000).

Komerciniai bankai suteikdami paskolas klientams, palūkanų normą nustato taip: prie kainos, už kurią pats bankas skolinasi/skolintųsi lėšas (vidutinių tarpbankinių palūkanų), pridedama marža. Litais suteikiamų paskolų palūkanų normą sudaro atitinkama banko marža ir VILIBOR. VILIBOR skaičiuoja ir skelbia Lietuvos bankas. VILIBOR skelbiamas kiekvieną darbo dieną Lietuvos Banko internetinėje svetainėje, REUTERS ir Bloomberg informacinių svetainių puslapiuose.

## **2. UAB „GRIVZAS“ 2007 M. – 2010 M. FINANSINIŲ IŠTEKLIŲ PANAUDOJIMO TAIKANT AKCIZŲ MOKĖJIMO LAIKINO ATIDĖJIMO REŽIMĄ ANALIZĖ IR VERTINIMAS**

Šiame skyriuje analizuojami UAB „Grivzas“ finansiniai ištekliai, kuriuos įtakoja akcizų mokėjimo laikino atidėjimo režimas (toliau darbe – AMLAR), t.y. vidaus arba nuosavus finansinius išteklius – nepaskirstytą pelną ir apyvartinių lėšų optimizavimą; ir išorės arba skolintus finansinius išteklius – paskolas. Skyrius pradedamas nuo trumpo UAB „Grivzas“ veiklos pristatymo. Analizė pradedama nuo horizontalios ir vertikalios UAB „Grivzas“ finansinių išteklių analizės, kad atskleistų UAB „Grivzas“ kapitalo struktūrą ir kokiais finansiniais ištekliais įmonė disponuoja. Paskui vertinamas apyvartinių lėšų panaudojimas UAB „Grivzas“, nes tik įvertinus apyvartines lėšas, buvo galima priimti sprendimą dėl tolesnių analizės veiksmų, t.y. dėl skolintų finansinių išteklių paieškos, jų analizės bei vertinimo. Šiame skyriuje yra atliekama hipotetinė analizė, jei įmonė netaikytų AMLAR ir apyvartinėms lėšoms pasiimtų paskolą iš banko akcizo mokesčio sumai (nes netaikant minėto režimo perkamų prekių kaina padidėtų akcizo mokesčio sumos dydžiu) ir lyginami du įmonės veiklos scenarijai, vienas iš jų, kai įmonė taiko AMLAR, kitas – jei įmonė netaikytų minėto režimo ir apyvartinėms lėšoms pasiimtų trumpalaikę paskolą. Minėti abu įmonės veiklos scenarijai lyginami analizuojant įmonės pelningumo ir finansinio sverto efekto rodiklius.

### **2.1. UAB „Grivzas“ veiklos pristatymas**

Įmonė vykdo veiklą penkioliktus metus. Nuo 1996 m. iki 2002 metų įmonės pagrindinė veikla buvo transporto priemonių nuoma, teikiant vairavimo ir techninės priežiūros paslaugas. Nuo 2002 m. bendrovės pagrindinė veikla – didmeninė prekyba suskystintomis naftos dujomis (SND). Iš šios veiklos įmonė gauna apie 90 proc. pardavimo pajamų, 10 proc. – transporto priemonių nuoma. UAB „Grivzas“ dukterinių bendrovių neturi.

UAB „Grivzas“ didmeninę prekybą suskystintomis naftos dujomis vykdo Juodeikių km., Mažeikių raj. 2004 m. bendrovė gavo leidimą steigti akcizais apmokestinamų prekių sandėlį Juodeikių km. Suskystintos naftos dujos – tai akcizais apmokestinama prekė. Šių prekių apskaitai yra taikomi reikalavimai pagal LR Akcizų įstatymą. Kaip jau anksčiau minėjau, įmonė yra įsteigusi akcizais apmokestinamų prekių sandėlį Mažeikių raj. Sandėlio apskaita yra griežtai reglamentuota Įstatymais ir įvairiais norminiais aktais. Išgabenant iš sandėlio prekes, be pardavimo dokumentų yra

išrašomas ir akcizais apmokestinamų prekių gabenimo dokumentas (AAD). Šie dokumentai yra rašomi akcizų informacinėje sistemoje (AIS). Akcizų informacinė sistema yra akcizų administravimo sistema, skirta mokesčių (akcizų) administratoriams ir mokesčių (akcizų) mokėtojams, veikianti internetinių technologijų principu. Tai centralizuota informacinė sistema, kurios kiekvienas vartotojas gali jungtis prie centrinės duomenų bazės ir dirba su ja iš savo darbo vietos.

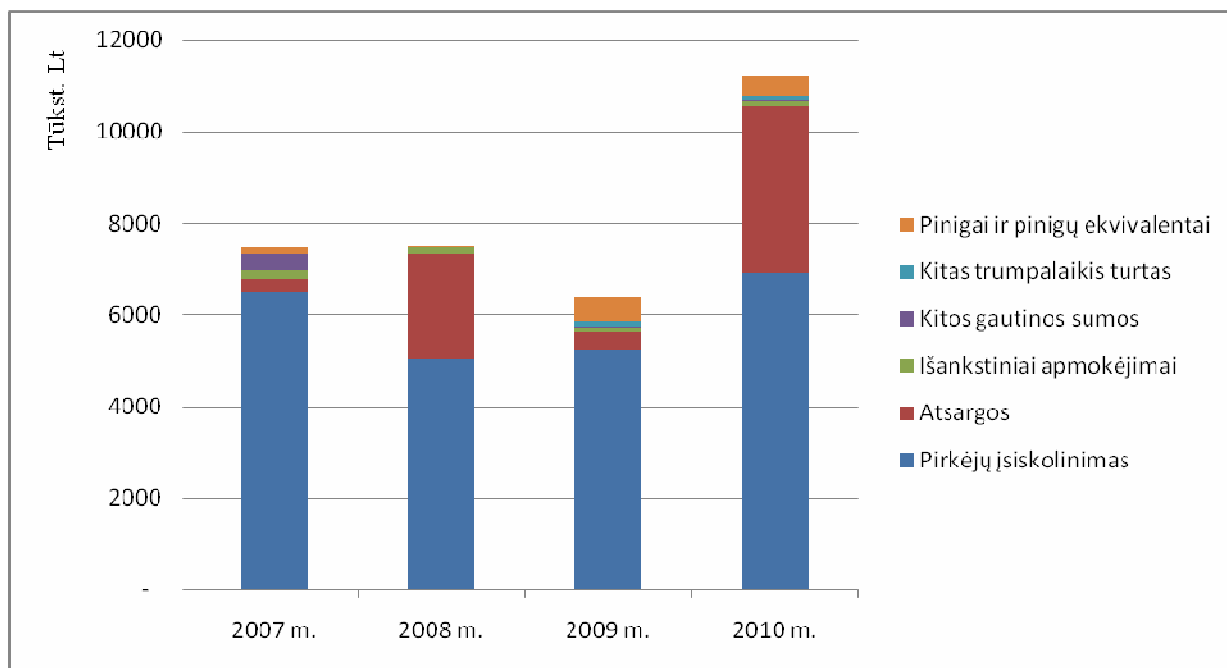
Įmonės įstatinis kapitalas 2010-12-31 d. 357 000 litų. Įstatinis kapitalas padalytas į 3570 paprastųjų vardinių 100 (vieno šimto) litų nominalios vertės akcijų. Viso 2 akcininkai (Lietuvos Respublikos fiziniai asmenys, kurie turi po 1785 akcijų). Kapitalas suformuotas visiškai. Įmonėje valdyba nesudaroma.

Pagrindinis tiekėjas – AB “Orlen Lietuva”. Su AB “Orlean Lietuva” yra sudaroma metinė sutartis tiekimui. Šioje sutartyje yra numatyta kiekybinė nuolaida už tam tikrą kiekį nupirktų SND. Sutartis numato ir įvairias pinigines sankcijas, jei bendrovė nenupirktų tam tikro kiekio prekių. Nuo 2007 m. įmonė sudarė ilgalaikę sutartį su tiekėju iš Latvijos. Kito tiekėjo buvo pradėta ieškoti po to, kai 2006 m. rudenį AB “Mažeikių nafta” (dabar AB „Orlean Lietuva“) įvyko avarija ir buvo sustabdytas SND tiekimas Lietuvos įmonėms. UAB “Grivzas” kaip ir kitos Lietuvos įmonės patyrė didžiulius nuostolius. Įmonės vadovybė priėmė sprendimą ieškoti ir kitų tiekėjų. Kaip žinia Lietuvoje daugiau tiekėjų nėra, todėl teko žvalgytis į kaimynines valstybes.

Bendrovės pagrindiniai klientai – Lietuvos degalinės (UAB “Lietuva Statoil”, UAB “Vilokta”, UAB “Apsaga”, UAB „Ervin“, UAB „Skulas“ ir kt.). Nuo 2005 metų bendrovė pradėjo prekiauti su kitomis ES valstybėmis (Latvija, Lenkija).

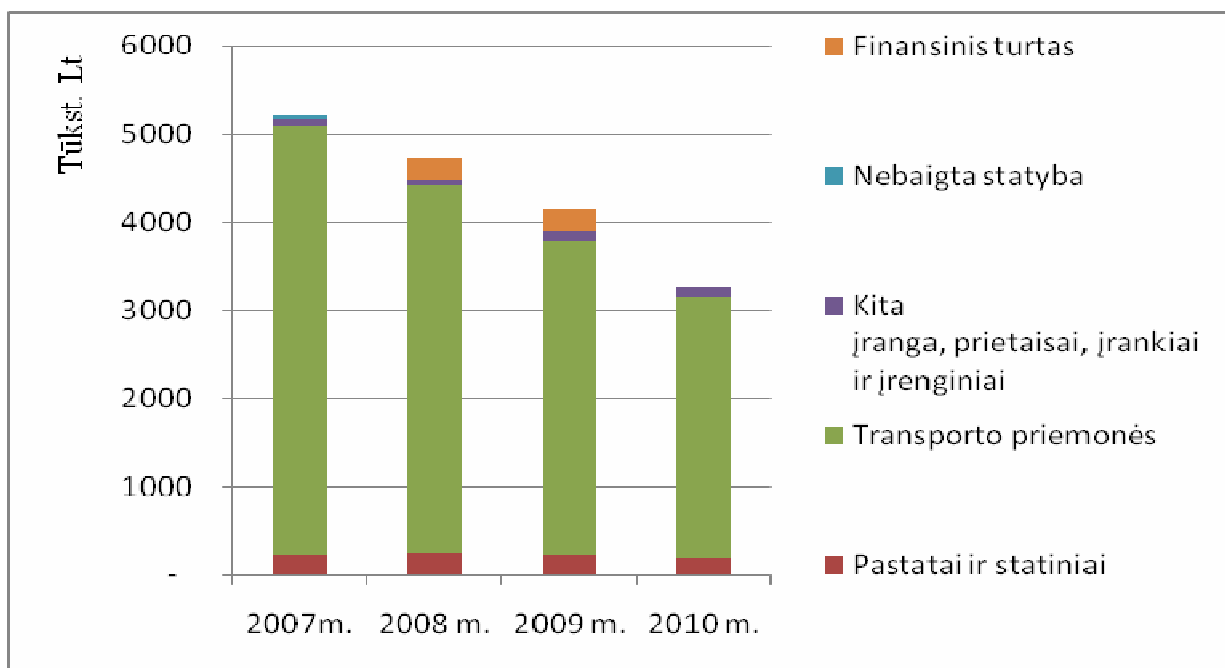
## **2.2. UAB „Grivzas“ 2007-2010 metų veiklos finansinių išteklių struktūrinė ir dinaminė analizė**

Finansinius išteklius, kuriais disponuoja UAB „Grivzas“ analizavau trimis etapais: turto struktūra ir dinamika, kapitalo struktūra ir dinamika, uždirbto grynojo pelno santykis su pardavimo pajamomis ir dinamika. Uždirbto grynojo pelno santykį su pardavimo pajamomis paveiksle (skirtingai nei kitus analizuojamus paveikslius) reikšmes pateikiau logaritminiu būdu, kad būtų galima parodyti grynojo pelno dinamiką, nes grynasis pelnas sudaro labai mažą dalį pardavimo pajamų. UAB „Grivzas“ trumpalaikio turto struktūra ir dinamika pavaizduota 2.1 paveiksle.



2.1 pav. UAB „Grivzas“ trumpalaikio turto struktūra ir kitimo dinamika 2007 m. – 2010 m.

Remiantis 2 priede pateiktais duomenimis, sudarytame 2.1 paveiksle matyti, kad visas trumpalaikis turtas per analizuojamus 2007 m. – 2010 m. išaugo daugiau, nei per pus, t.y. 50,38 %. Nors ne visus metus trumpalaikis turtas didėjo. 2009 m. trumpalaikis turtas buvo sumažėjęs 15 %, dėl atsargų sumažėjimo. Trumpalaikio turto didėjimą per visus analizuojamus metus įtakojo išaugusios atsargos, daugiau nei 12 kartų, kurios taip pat kito netolygiai. Grynujų pinigų įmonė turi labai mažai, vidutiniškai per analizuojamus metus jie sudarė 2,4 % viso įmonėje turimo turto. 2007 m. grynujų pinigų įmonėje buvo 162524 Lt, nors per analizuojamus 2007 m. – 2010 m. jų išaugo dvigubai. 2008 m. grynujų pinigų įmonėje sumažėjo 97 %, nes įmonė įsigijo 7,5 karto daugiau atsargų ir 2009 m. įmonėje sumažėjus atsargoms 80 % atsirado daugiau grynujų pinigų. Mažiausiai grynujų pinigų įmonė turėjo 2008 m. – 5499 Lt, o daugiausiai 2010 m. 555567 Lt. Pirkėjų įsiskolinimas, kuris sudaro didžiausią įmonės turto dalį, (vidutiniškai per analizuojamus 2007 m. - 2010 m., net 47,5 % viso įmonės turto) , įmonėje per 2007 m. – 2010 m. padidėjo 6 %, nors atskirais analizuojamais metais jis, kaip ir visas įmonėje trumpalaikis turtas kito netolygiai. Daroma išvada, kad įmonėje atsargos grynuosius pinigus įtakoja tiesiogiai, nes įmonė perparduoda gatavą produkciją. Didėjant atsargų kiekiui mažėja grynujų pinigų ir atvirkščiai. Grynieji pinigai įmonėje sudaro vidutiniškai per analizuojamus metus 2,4 %. Pirkėjų įsiskolinimas vidutiniškai per analizuojamus 2007 m. – 2010 m. metus sudaro 47,5 %.

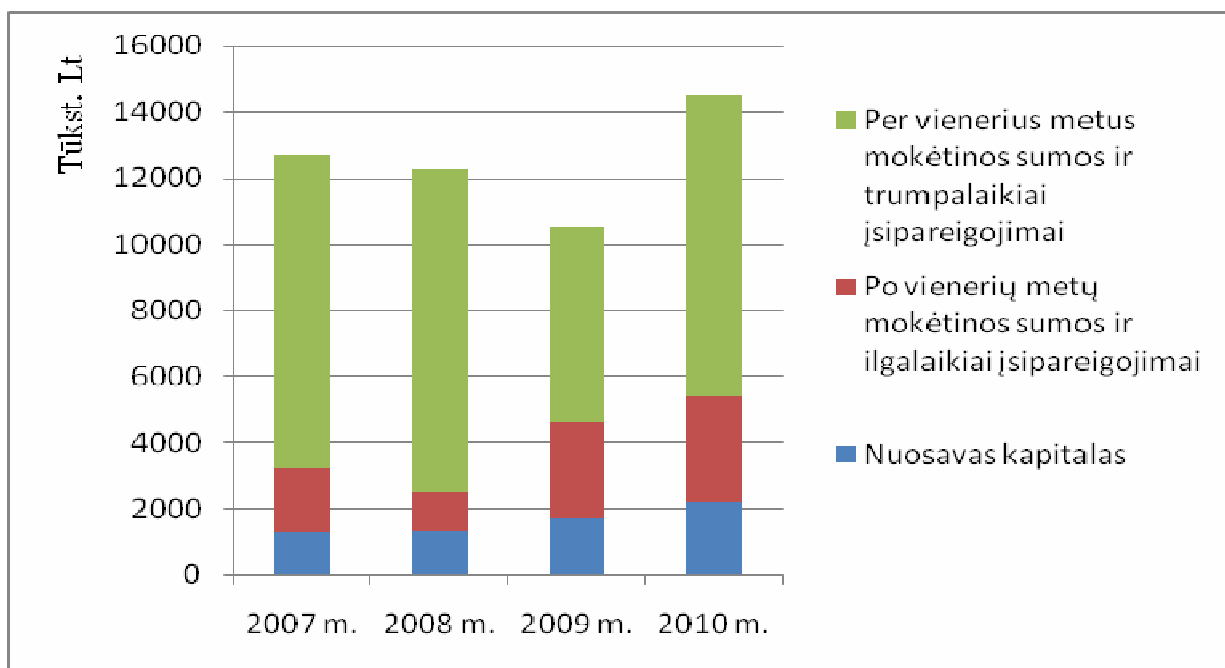


2.2 pav. UAB „Grivzas“ ilgalaikio turto struktūra ir kitimo dinamika 2007 m. – 2010 m.

Remiantis 2 priede pateiktais duomenimis, sudarytame 2.2 paveiksle matyti, jog didžiąją ilgalaikio turto dalį įmonėje sudaro transporto priemonės, kurios vidutiniškai per analizuojamus 2007 m. – 2010 m. sudarė beveik 32 % viso įmonės turto. Ilgalaikis turtas įmonėje per analizuojamus 2007 m. - 2010 m., skirtingai nei trumpalaikis turtas, sumažėjo 37 %. Vidutiniškai kasmet sumažėdavo apie 14 %. Pastarojo rodiklio mažėjimą įtakojo transporto priemonių sumažėjimas 39 %, kadangi transporto priemonės nusidėvėdavo kiekvienais metais vidutiniškai 15 %. 2008 m. ir 2009 m. įmonėje atsirado finansinio turto už 251441 Lt., nes įmonė buvo įsigijusi kitos įmonės akcijų, kurias 2010 m. pardavė. Pastatų ir statinių vertė nukrito per analizuojamus metus 18 %. Nors 2008 m. pastatų vertė buvo padidėjusi 4 %, nes pastatai buvo remontuojami už 33742 Lt. (2007 m. nebaigtos statybos vertė). Daroma išvada, kad per analizuojamus 2007 m. – 2010 m. ilgalaikis turtas įmonėje sumažėjo, vidutiniškai 14 % kiekvienais metais, dėl transporto priemonių ir statinių nusidėvėjimo.

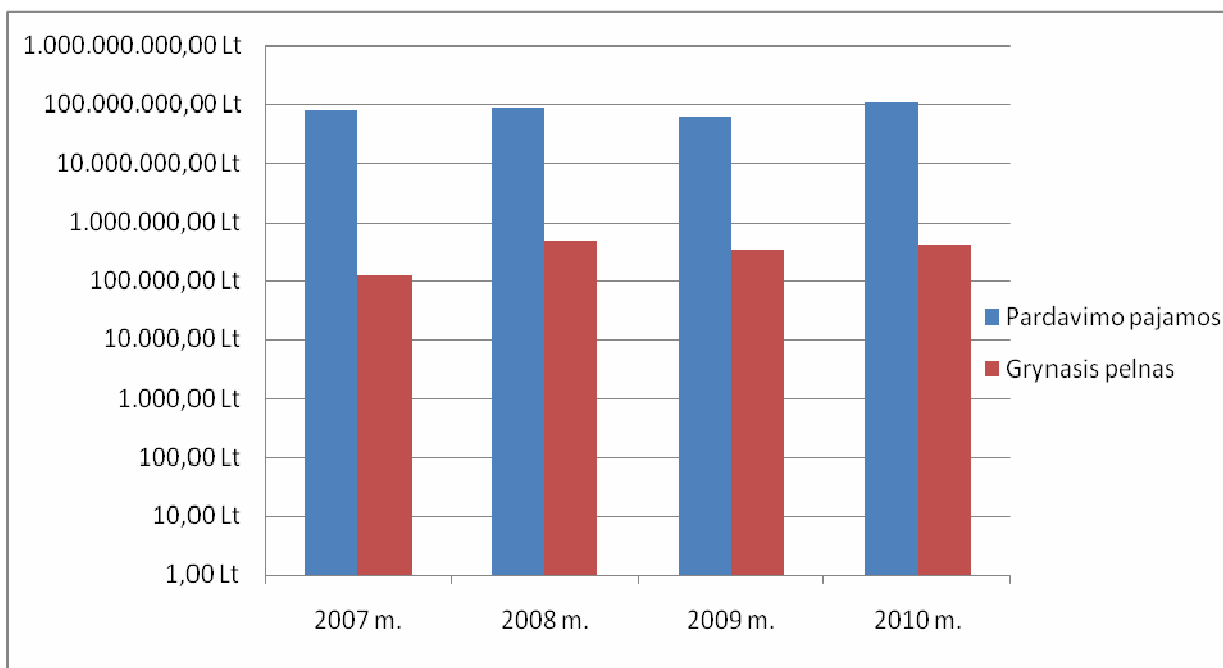
UAB „Grivzas“ įmonėje didžiąją kapitalo dalį sudarė skolintas kapitalas, jis vidutiniškai per analizuojamus 2007 m. – 2010 m. sudarė 87 % viso įmonės turimo kapitalo. Didžiąją skolinto kapitalo dalį visame kapitale sudarė trumpalaikiai įsipareigojimai, kurie vidutiniškai per analizuojamus metus sudarė 68 % viso įmonės kapitalo. Ilgalaikiai įsipareigojimai vidutiniškai per analizuojamus 2007 m. – 2010 m. sudarė 18,5 % viso įmonės turimo kapitalo. Nuosavas kapitalo dalis įmonės kapitalo struktūroje analizuojamu periodu buvo palyginti nedidelė – jis tesudarė vidutiniškai 13 % viso įmonės turimo kapitalo.





2.3 pav. UAB „Grivzas“ kapitalo struktūra ir kitimo dinamika 2007 m. – 2010 m.

Remiantis 2 priede pateiktais duomenimis, sudarytame 2.3 paveiksle matyti, kad visas kapitalas per analizuojamus 2007 m. – 2010 m. išaugo 14 %, dėl nuosavo ir skolinto kapitalo padidėjimo 2010 m. Nors 2008 m. ir 2009 m. visas kapitalas įmonėje mažėjo, bet 2010 m. jis staigiai šoktelėjo, dėl trumpalaikių įsipareigojimų padidėjimo 53 %, nes 2010 m. buvo išaugusi 72% pirkimo savikaina, dėl kurios teko apyvartinėms lėšoms skolintis iš banko. Taipogi, dėl nuosavo kapitalo padidėjimo 29 %, nes išaugus prekių apyvartai buvo uždirbama daugiau pelno. Didžiausią kapitalo dalį įmonėje sudarantys trumpalaikiai įsipareigojimai kito netolygiai. Didžiausi buvo 2007 m., o mažiausi 2009 m., lyginant su 2008 m. jie sumažėjo 39 %, nes 10 kartų sumažėjo skolos kreditų įstaigoms, dėl sumažėjusios pirkimo savikainos ir pardavimo pajamų. Ilgalaikiai įsipareigojimai įmonėje didžiausi buvo 2010 m., o mažiausi 2008 m. Nuosavas kapitalas įmonėje visais analizuojamais metais didėjo, nes didėjo nepaskirstytas pelnas. Nuosavas kapitalas per analizuojamus 2007 m. – 2010 m. padidėjo 20 % , dėl išaugusios įmonės veiklos apyvartos, kuri matosi iš pardavimo pajamų ir savikainos padidėjimo. Daroma išvada, kad visas kapitalas įmonėje mažėjo iki 2009 m. dėl mažėjančių pardavimo pajamų ir savikainos, kurios parodo, jog mažėjo prekių apyvarta, tačiau 2010 m. padidėjus prekių apyvartai (pardavimo pajamos išaugo 72 %, savikaina išaugo 75 % ) padidėjo visas kapitalas. Skolintas kapitalas padidėjo, dėl apyvartinių lėšų poreikio išaugus pardavimo savikainai, o nuosavas kapitalas didėjo dėl nepaskirstyto pelno didėjimo (ataskaitinių ir praėjusių metų pelnų).



2.4 Pav. UAB „Grivzas“ grynojo pelno ir pardavimo pajamų santykis ir kitimo dinamika 2007 m.– 2010m.

Remiantis 4 priede pateiktais duomenimis, sudarytame 2.4 paveiksle matyti, kad grynasis pelnas sudaro labai mažą pardavimo pajamų dalį. Jis sudaro vidutiniškai analizuojamu periodu 0,41 % pardavimo pajamų. Grynąjį pelną mažina dideli finansinės ir investicinės veiklos ir kitos veiklos nuostoliai. Finansinės ir investicinės veiklos nuostolius lemia už skolintus finansinius išteklius mokamos palūkanos, o įmonės teikiamos transportavimo paslaugos neša nuostolius, dėl padidėjusių degalų kainų. Grynasis pelnas vidutiniškai per analizuojamus 2007 m. – 2010 m. išaugo 91 %. Jis didėjo 2008 m. ir 2010 m. Jo didėjimą įtakėjo padidėjusios pardavimo pajamos, padidėjęs tipinės veiklos pelnas ir 2008 m. kitos veiklos nešamas pelnas (prieš tai buvo nemažas nuostolis – 25919 Lt). 2009 m. grynojo pelno sumažėjimą įtakėjo pardavimo pajamų sumažėjimas 27 % ir pelno mokesčio tarifo padidėjimas iki 20 %. Pardavimo pajamos įmonėje per analizuojamus 2007 m. – 2010 m. vidutiniškai išaugo 17 %, nors ir buvo 2009 m. sumažėjusios 27%. Daroma išvada, kad grynojo pelno rodikliams didelę įtaką darė už skolintus finansinius išteklius mokamos palūkanos, transportavimo paslaugų nešamas nuostolis (išskyrus 2008 m.) ir 2009 m. padidėjęs pelno mokesčio tarifas. Grynasis pelnas įmonėje per analizuojamą periodą vidutiniškai padidėjo 91 %. Pardavimo pajamos ir savikaina vidutiniškai per analizuojamą periodą išaugo 17 %.

Daroma išvada, jog UAB „Grivzas“ daugiausia savo veiklą finansuoja iš skolinto kapitalo, kuris įmonėje vidutiniškai per analizuojamus metus sudaro 87 % viso įmonės kapitalo. Dėl skolinto kapitalo mokamų palūkanų ir transportavimo paslaugų nešamo nuostolio įmonėje grynasis pelnas

yra labai mažas, vidutiniškai per analizuojamą periodą sudarė 0,41 % pardavimo pajamų. Grynąjų pinigų įmonė turi labai mažai, vidutiniškai per analizuojamus metus gryniesi pinigai įmonėje tesudaro 2,45 % viso įmonės turto, nes jie yra „užšaldyti“ pirkėjų įsiskolinimuose, kurie vidutiniškai per analizuojamus metus sudarė 47,4 % viso įmonės turto.

### 2.3 UAB „Grivzas“ veiklos apyvartumo rodiklių analizė ir vertinimas

Kadangi UAB „Grivzas“ yra įsteigęs akcizinių prekių sandėlį ir taiko akcizų mokėjimo laikino atidėjimo režimą (kaip buvo minėta įmonės veiklos pristatyme) ir grynąjų pinigų įmonėje yra labai mažai (vidutiniškai per analizuojamą periodą gryniesi pinigai sudaro 2,45 % viso įmonės turto), o didžiąją turto dalį sudaro pirkėjų įsiskolinimai tikslinga apskaičiuoti įmonės apyvartumo rodiklius, nes įmonės veiklos procese vyksta nuolatinė trumpalaikio turto transformacija: įmonė perka prekes, kaupia atsargas, kurias parduodant susidaro pirkėjų įsiskolinimas ir tik vėliau gaunami gryniesi pinigai. Kadangi taikant AMLAR, įmonei perkant akcizais apmokestinamas prekes grynąjų pinigų reikia mažiau, nes kaip minėta anksčiau, akcizo mokestis yra sumokamas ne iš karto perkant prekes, o kai gaunami pirkėjų apmokėjimai.

Pirkėjų įsiskolinimo rodiklis įmonėje parodo, kaip greitai pirkėjai atsiskaito su įmone už gautas prekes ir analizuojamos įmonės atveju, kaip greitai yra surenkamas akcizo mokestis (nes akcizo mokestis yra prekės kainos elementas), kurį įmonė turi sumokėti į valstybės biudžetą. Šis rodiklis kuo yra didesnis, tuo yra geriau, tai reiškia, kad mažiau lėšų investuojama į pirkėjų įsiskolinimus. Remiantis priede (žr. 7 priedą) atliktais skaičiavimais, sudarytoje 2.1 lentelėje pateikti pirkėjų įsiskolinimo rodikliai.

2.1 lentelė

Pirkėjų įsiskolinimo rodikliai

| Rodiklis/Metai                               | 2007     | 2008     | 2009     | 2010      |
|----------------------------------------------|----------|----------|----------|-----------|
| Pirkėjų įsiskolinimas (Lt)                   | 6504340  | 5020184  | 5254972  | 6911613   |
| Pardavimo pajamos (Lt)                       | 78907840 | 84683074 | 62121907 | 107046588 |
| Pirkėjų įsiskolinimo apyvartumas (k)         | 12,13    | 16,87    | 11,82    | 15,49     |
| Pirkėjų įsiskolinimo apmokėjimo periodas (d) | 30       | 22       | 31       | 24        |

Šaltinis: autorės sudarytas, remiantis UAB „Grivzas“ finansinės atskaitomybės dokumentais.

Rinkos ekonomikos šalyse normali pirkėjų įsiskolinimų trukmė yra 1 – 2 mėnesiai. UAB „Grivzas“ įmonės atveju pirkėjų įsiskolinimo rodikliai nėra blogi. Pirkėjų įsiskolinimo rodikliai kito „banguojančiai“, bet per visus analizuojamus metus neviršijo vieno mėnesio ribos. Geriausiai

pirkėjai su įmone atsiskaitydavo 2008 m. kas 22 d. arba 16,87 kartus per metus ir 2010 m. kas 24 dienas arba 15,49 kartus į metus. 2008 m. gerą pirkėjų įsiskolinimo rodiklį lėmė pirkėjų įsiskolinimo sumažėjimas 23 %, 2010 m. gerą rodiklį lėmė išaugusios pardavimo pajamos 72 %. Prasčiausiai pirkėjai su įmone atsiskaitydavo 2007 m. ir 2009 m. dėl pardavimo pajamų sumažėjimo. Daroma išvada, pirkėjų įsiskolinimo rodikliai per analizuojamus metus neviršijo 1 mėnesio ribos. Juos įtakojo pardavimo pajamų pokyčiai.

Pinigų investavimas į atsargas sumažina pinigų sumas, skirtas trumpalaikiams įsiskolinimams apmokėti, bet per mažos atsargos gali sutrikdyti normalų veiklos ciklą. UAB „Grivzas“ yra įmonė, kuri perka ir parduoda mažmenininkams suskystintas naftos dujas, tai yra specifinė veikla, kurioje atsargos yra kaupiamos neilgam laikotarpiui, nes perkamos dujos yra tada, kada jų reikia, nebent yra prognozės, kad pakis kaina, ar bus komplikotas (tiekėjai nebeturės atsargų) dujų pirkimas. Remiantis priede (žr. 7 priedą) atliktais skaičiavimais, sudarytoje 2.2 lentelėje pateikti atsargų apyvartumo rodikliai.

2.2 lentelė

Atsargų apyvartumo rodikliai

| Rodiklis/Metai                  | 2007     | 2008     | 2009     | 2010      |
|---------------------------------|----------|----------|----------|-----------|
| Atsargos (Lt)                   | 272004   | 2309796  | 370262   | 3647222   |
| Pardavimo pajamos (Lt)          | 78907840 | 84683074 | 62121907 | 107046588 |
| Atsargų apyvartumas (k)         | 290,10   | 36,66    | 167,78   | 29,35     |
| Atsargų apyvartumo periodas (d) | 1        | 10       | 2        | 12        |

Šaltinis: autorės sudarytas, remiantis UAB „Grivzas“ finansinės atskaitomybės dokumentais

Atsargos įmonėje nėra kaupiamos ilgam laikotarpiui, per analizuojamus metus jos buvo atnaujinamos greičiausiai 2007 m. kas 1 dieną ir vėliausiai 2010 m. kas 12 dienų. Atsargų apyvartumo rodikliai per analizuojamus 2007 m. – 2010 m. kito netolygiai, nes įmonėje atsargos ir pardavimo pajamos kito netolygiai. 2008 m. atsargos padidėjo 7,5 karto, o 2010 m. atsargos padidėjo beveik 9 kartus, o pardavimo pajamos 2009 m. sumažėjo 27 %, o 2010 m. išaugo 72 %. Daroma išvada, kad atsargos įmonėje vidutiniškai per analizuojamą periodą buvo atnaujinamos kas 6 dienos, kurių greitį įtakojo įmonės užsiimama veikla ir pardavimo pajamos.

Kreditorinio apyvartumo rodikliai parodo, kiek kartų įmonė per metus atsiskaito su tiekėjais, o kreditorinio apyvartumo periodas – kas kiek dienų. Remiantis priede (žr. 7 priedą) atliktais skaičiavimais, sudarytoje 2.3 lentelėje pateikti kreditorinio apyvartumo rodikliai.

## Kreditorinio įsiskolinimo rodikliai

| Rodiklis/Metai                       | 2007     | 2008     | 2009     | 2010      |
|--------------------------------------|----------|----------|----------|-----------|
| Per 1 m mokėtinos sumos (Lt)         | 9462992  | 9744343  | 5961990  | 9103827   |
| Pardavimo pajamos (Lt)               | 78907840 | 84683074 | 62121907 | 107046588 |
| Kreditorinis apyvartumas (k)         | 8,34     | 8,63     | 10,42    | 11,76     |
| Kreditorinio apyvartumo periodas (d) | 44       | 42       | 35       | 31        |

Šaltinis: autorės sudarytas, remiantis UAB „Grivzas“ finansinės atskaitomybės dokumentais

UAB „Grivzas“ su savo tiekėjais per analizuojamus 2007 m – 2010 m. atsiskaitydavo vis greičiau. 2007 m. atsiskaitydavo kas 44 dienas, o 2010 m. atsiskaitydavo kas 31 dieną. Kreditorinio apyvartumo rodiklių gerėjimą lėmė pardavimo pajamų padidėjimas 2008 m. ir 2010m., o 2009 m. nors pardavimo pajamos sumažėjo 27 %, bet ir per 1 m. mokėtinos sumos sumažėjo 39 %.

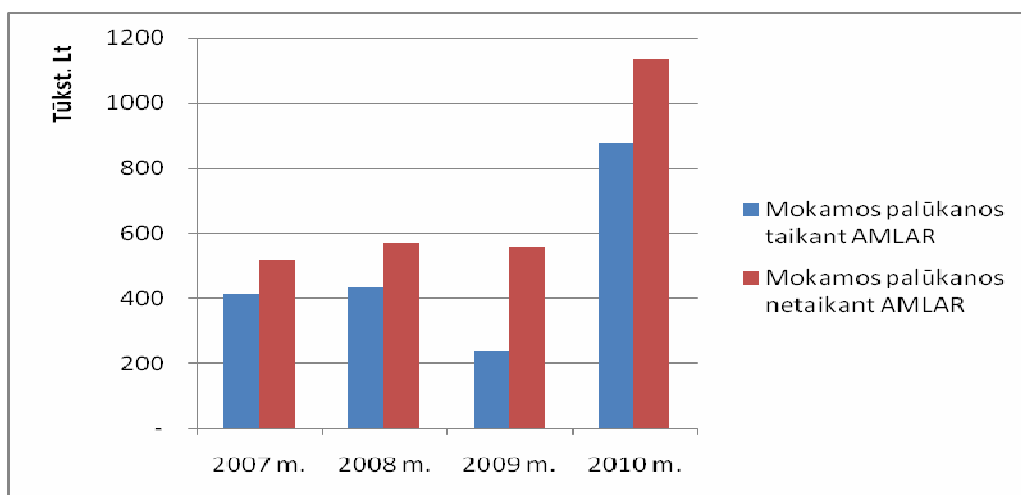
Daroma išvada, kadangi pirkėjai atsiskaito daug vėliau, nei yra atnaujinamos atsargos, t.y. pirkėjai vidutiniškai per analizuojamą laikotarpį su įmone atsiskaito kas 27 dienos, o atsargos įmonėje atnaujinamos vidutiniškai per analizuojamą laikotarpį, kas 6 dienos, tai įmonė yra priversta pastoviai galvoti iš kur gauti apyvartinių lėšų, kasdieniai apyvartai. Šie rodikliai yra įmonėje, kuri taiko AMLAR, t.y. nereikia iškart perkant akcizais apmokestinamas prekes mokėti akcizo, o jei nebūtų AMLAR, tai įmonei reikėtų dar daugiau apyvartinių lėšų, nes perkant prekes, reikėtų mokėti papildomai ir už akcizą, kitaip tarient tiekėjams mokėti už prekę ir už akcizą iškart. Tokiu atveju, įmonė turėtų būti priversta ieškoti papildomų finansinių išteklių apyvartinėms lėšoms, imti kreditus bankuose, kad nemažinti savo apyvartos ir neprarasti savo klientų.

#### **2.4. UAB „Grivzas“ finansinių išteklių pokyčių analizė, jei įmonė netaikytų akcizų mokėjimo laikino atidėjimo režimo ir pasiimtų trumpalaikę paskolą akcizo mokesčio sumai**

Apskaičiavus ir įvertinus UAB „Grivzas“, kuri taiko AMLAR, apyvartumo rodiklius nustatyta, jog įmonėje, kad nemažinti prekių apyvartos reikalingos apyvartinės lėšos, kasdieniam prekių pirkimui, nes pirkėjai atsiskaito su įmone daug vėliau, nei yra atnaujinamos atsargos. Jei įmonė netaikytų AMLAR, tai apyvartinių lėšų poreikis, kasdieniai apyvartai, dar labiau išaugtų, nes perkamų prekių kaina padidėtų akcizo mokesčio dydžiu (akcizo mokestis – prekės kainos elementas). Darbo tikslui atskleisti, apsirūpinimo apyvartinėmis lėšomis, jei įmonė netaikytų AMLAR, naudosis skolintus, t.y. imsiu trumpalaikę paskolą iš banko. Iš banko imsiu trumpalaikę

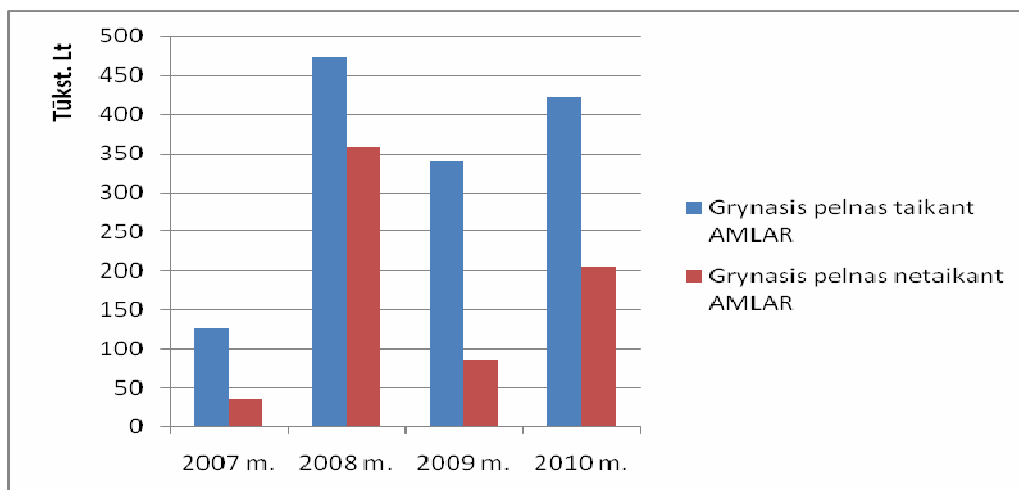
paskolą akcizo mokesčio sumos dydžio (sumokėtos akcizo mokesčio sumos pateiktos 8 priede), nes netaikant AMLAR įmonei akcizo mokestį reikės sumokėti iš karto perkant prekes. Paskolai, apyvartinėms lėšoms, pasirinkau vieną iš daugelio siūlomų banko produktų trumpalaikėms apyvartinėms lėšoms įsigyti, tai overdraftą. Overdraftą pasirinkau todėl, kad akcizo mokesčio suma yra nevienoda, todėl būtų neracionalu imti fiksuotą sumą ir už ją mokėti palūkanas (pvz. kredito linija). Paskolos suma ir mokamos palūkanos apskaičiuotos ir pateiktos 8 priede. Banko paskolos metinės palūkanas skaičiavau taip: tarpbankinę palūkanų normą (VILIBOR) atitinkamų metų paskutinę darbo dieną, paimtą iš Lietuvos Banko internetinio puslapio + banko marža. Banko marža overdraftui (trumpalaikėi paskolai apyvartinėms lėšoms) skaičiavau 5 %, pagal 139 p. L. Juozaitienės, Įmonės finansai. Analizė ir valdymas, 2000. VILIBOR tarpbankinės palūkanų normos skaičiavimas pateiktas 8 priede.

Kaip pasikeistų UAB „Grivzas“ mokamos palūkanos, jei įmonė netaikytų AMLAR ir apyvartinėms lėšoms pasiimtų trumpalaikę paskolą, pateikta 2.5 paveiksle.



2.5 Pav. UAB „Grivzas“ mokamų palūkanų pokyčiai, jei netaikytų AMLAR ir apyvartinėms lėšoms pasiimtų paskolą 2007m. – 2010 m.

Remiantis hipotetinės įmonės veiklos analizės (žr. 6 priedą) duomenimis, sudarytame 2.5 paveiksle matyti, kad visais analizuojamais metais mokamos palūkanos, lyginant su įmone, kai yra taikomas AMLAR, gerokai padidėtų. Daugiausiai mokamos palūkanos išaugtų 2009 m. beveik 134 %, dėl akcizo mokesčio tarifo padidėjimo ir aukščiausios palūkanų normos. Vidutiniškai per analizuojamus 2007 m. – 2010 m. mokamos palūkanos padidėtų 55 %, jei įmonė netaikytų AMLAR ir pasiimtų trumpalaikę paskolą akcizo mokesčio sumai.



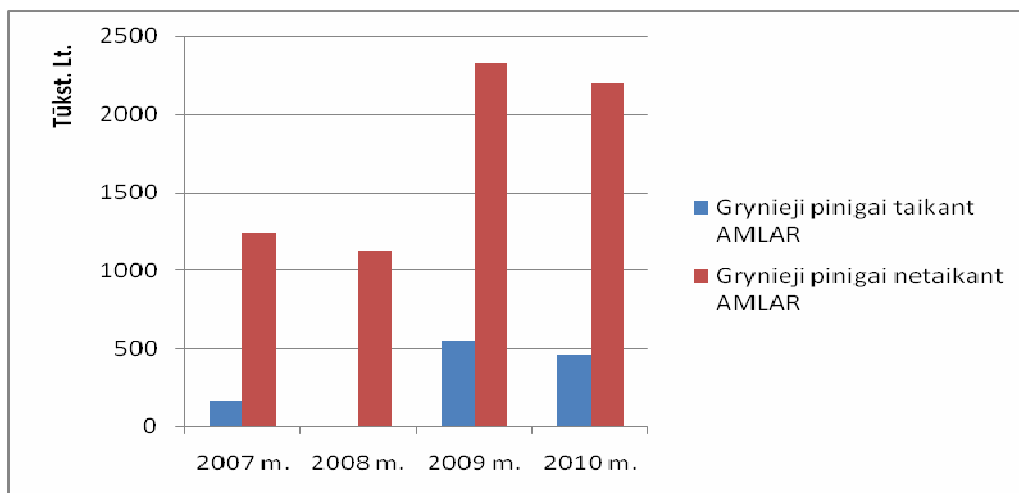
2.6 Pav. UAB „Grivzas“ grynojo pelno pokyčiai, jei įmonė netaikytų AMLAR ir apyvartinėms lėšoms pasiimtų paskolą 2007 m. – 2010 m.

Remiantis hipotetinės įmonės veiklos analizės ( žr.6 priedą) duomenimis, sudarytame 2.6 paveiksle matyti, kad grynasis pelnas sumažėtų, jei įmonė netaikytų AMLAR ir pasiimtų trumpalaikę paskolą. Grynasis pelnas mažėtų kiekvienais metais nevienodai, nes jį ypatų pasiimos paskolos mokamos palūkanos, kurios kiekvienais metais nevienodos. Jos, kaip minėta, priklauso nuo akcizo mokesčio sumos dydžio, kuris priklauso nuo prekių apyvartos ir mokesčio tarifo. Vidutiniškai per analizuojamus 2007 m. – 2010 m. grynasis pelnas sumažėtų 56 %, jei įmonė netaikytų AMLAR ir pasiimtų apyvartinėms lėšoms paskolą. Daugiausiai grynasis pelnas sumažėtų 2009 m. dėl mokesčio tarifo padidėjimo daugiau nei 2 kartus. Mažiausiai grynasis pelnas sumažėtų 2008 m. dėl mažiausios, per visą analizuojamą laikotarpį akcizų mokesčio sumos. Dėl grynojo pelno sumažėjimo nuosavas kapitalas sumažėtų vidutiniškai 11 % per visą analizuojamą laikotarpį.



2.7 Pav. UAB „Grivzas“ trumpalaikių įsipareigojimų pokyčiai, jei įmonė netaikytų AMLAR ir pasiimtų trumpalaikę paskolą 2007 m. – 2010 m.

Remiantis hipotetinės analizės ( žr. 5 priedą) duomenimis, sudarytame 2.7 paveiksle matyti, jog trumpalaikiai įsipareigojimai kiekvienais analizuojamais metais didėjo netolygiai. Jų didėjimas tiesiogiai priklausė nuo akcizo mokesčio sumos, kurios dydžio paskolą ir pasiimtume, jei netaikytų įmonė AMLAR. Didžiausios sumos būtų 2009 m. ir 2010 m., nes akcizo mokesčio tarifas padidėjo daugiau nei 2 kartus. Vidutiniškai trumpalaikių įsipareigojimų įmonėje padidėtų 20 %.



2.8 Pav. UAB „Grivzas“ grynujų pinigų pokyčiai, jei įmonė netaikytų AMLAR ir pasiimtų trumpalaikę paskolą 2007 m. – 2010 m.

Remiantis hipotetinės analizės ( žr.5 priedą) duomenimis, sudarytame 2.8 paveiksle matyti, kad jei įmonė netaikytų AMLAR ir pasiimtų trumpalaikę paskolą, pinigų įmonėje padaugėtų nevienodai kiekvienais atskirais analizuojamais metais, nes paskolos suma būtų akcizo mokesčio sumos dydžio, kuris priklauso nuo prekių apyvartos ir akcizo mokesčio tarifo (nuo 2009 m. tarifas padidėjo daugiau nei 2 kartus). Vidutiniškai grynujų pinigų per analizuojamus 2007 m. – 2010 m. padaugėtų 4,5 karto, išskyrus 2008 m., kai įmonėje beveik nebuvo grynujų pinigų ir netaikant AMLAR jų padaugėtų pasiimtą paskolos sumos dydžiui, atėmus mokamas palūkanas.

Daroma išvada, jei įmonė netaikytų akcizų mokėjimo laikino atidėjimo režimo ir pasiimtų trumpalaikę paskolą akcizo mokesčio sumos dydžio (kaip apsirūpinimo apyvartinėmis lėšomis priemonę), buvo galima nustatyti, kad nuosavas kapitalas įmonėje vidutiniškai per analizuojamus metus sumažėtų 11 %, dėl pasiimtą paskolos akcizo mokesčio sumai, išaugusių mokamų palūkanų, daugiau nei per pus, kurios sumažintų grynąjį pelną daugiau nei per pus. Skolintas kapitalas per analizuojamus metus išaugtų daugiau nei 15 %, o grynujų pinigų įmonėje per analizuojamus metus vidutiniškai padaugėtų 4,5 karto.



## 2.5 UAB „Grivzas“ finansinių išteklių įvertinimo rodiklių, taikant AMLAR ir netaikant AMLAR palyginamoji analizė ir vertinimas

Šiame poskyryje analizuojami ir vertinami dviejų įmonės veiklos scenarijų finansinių išteklių įvertinimo rodikliai. Pirmas įmonės veiklos scenarijus - kai įmonė taiko akcizų mokėjimo laikino atidėjimo režimą; antras - hipotetinis, kaip būtų, jei įmonė neturėtų akcizais apmokestinamų prekių sandėlio ir negalėtų taikyti akcizų mokėjimo laikino atidėjimo režimo ir apyvartinėms lėšoms imtų iš banko trumpalaikę paskolą, akcizo mokesčio sumai. Antrojo scenarijaus pasirinkimą lėmė: apskaičiuoti apyvartumo rodikliai, kurie parodo, kad klientai su įmone atsiskaito daug vėliau, nei yra atnaujinamos atsargos, o atlikus įmonės finansų struktūrinę analizę, kad atskleisti įmonės finansavimo šaltinius ( žr.1 priedą), matyti, jog įmonė grynųjų pinigų turi labai mažai. O kadangi, jei įmonė netaikytų akcizų mokėjimo laikino atidėjimo režimo, tai pirkdama prekes ji mokėtų akcizo mokestį, tai padidintų apyvartinių lėšų poreikį. Šiame poskyryje nagrinėjami pelningumo rodikliai ir finansinio svorto efektas, kai įmonė taiko akcizų mokėjimo laikino atidėjimo režimą ir kaip būtų, jei įmonė netaikytų akcizų mokėjimo laikino atidėjimo režimo ir pasiimtų trumpalaikę paskolą. Pelningumo rodikliai nagrinėjami todėl, jog parodyti kaip įmonėje yra naudojami finansiniai ištekliai ir kaip jie pasikeistų jei įmonė netaikytų akcizų mokėjimo laikino atidėjimo režimo. Finansinio svorto efekto panaudojimas finansavimo šaltinių subalansavimui nagrinėjamas siekiant įvertinti didžiąją įmonės kapitalo dalį sudarantį, skolintą kapitalą. Ar jis naudingas įmonei, ar neša nuostolius.

### 2.5.1 Pelningumo rodiklių analizė

Turto gražos rodiklis (ROA) parodo, kaip įmonės vadovai sugeba panaudoti turtą ir gauti pelną, atsižvelgdami į tai, ar nuosavybė yra kreditorių ar akcininkų. Jis rodo išteklių naudojimo efektyvumą. Remiantis priede (žr. 9 priedą) atliktais skaičiavimais, sudarytoje 2.4 lentelėje pateikiami turto gražos rodikliai UAB „Grivzas“, taikant AMLAR ir netaikant AMLAR.

2.4 lentelė

Turto gražos rodikliai taikant AMLAR ir netaikant AMLAR

| <b>Rodiklis/Metai</b>                   | <b>2007</b>   | <b>2008</b>   | <b>2009</b>   | <b>2010</b>   |
|-----------------------------------------|---------------|---------------|---------------|---------------|
| Grynasis Pelnas taikant AMLAR (Lt)      | 125302        | 474035        | 339705        | 422180        |
| Nuosavas Kapitalas taikant AMLAR (Lt)   | 1287158       | 1358248       | 1697952       | 2194634       |
| Skolintas Kapitalas taikant AMLAR (Lt)  | 11397076      | 10898815      | 8841018       | 12307214      |
| Turto pelningumas taikant AMLAR (koef.) | <b>0,0099</b> | <b>0,0387</b> | <b>0,0322</b> | <b>0,0291</b> |

## 2.4 lentelės tęsinys

|                                           |               |               |               |               |
|-------------------------------------------|---------------|---------------|---------------|---------------|
| Grynasis Pelnas netaikant AMLAR (Lt)      | 34428         | 358573        | 85261         | 205318        |
| Nuosavas Kapitalas netaikant AMLAR(Lt)    | 1196283       | 1242786       | 1443508       | 1903270       |
| Skolintas Kapitalas netaikant AMLAR (Lt)  | 12563462      | 12126773      | 10863173      | 14338417      |
| Turto pelningumas netaikant AMLAR (koef.) | <b>0,0025</b> | <b>0,0268</b> | <b>0,0069</b> | <b>0,0126</b> |

Šaltinis: autorės sudarytas, remiantis UAB „Grivzas“ finansinės atskaitomybės dokumentais ir hipotetinės analizės duomenimis.

UAB „Grivzas“ 2007 m. visas bendrovės kapitalas teuzdirbo 0,01 Lt grynojo pelno. Tai yra labai nepatenkinamas rodiklis. Kitais analizuojamais metais rodiklis nežymiai, bet didėjo. 2008 m. jis padidėjo iki 0,0387, t.y. beveik 0,04 Lt grynojo pelno tenka 1 kapitalo litui. Jo padidėjimą įtakojo grynojo pelno padidėjimas beveik 3 kartus, nuosavo kapitalo padidėjimas 6 % ir skolinto kapitalo sumažėjimas 4 %. 2009 m. turto grąžos rodiklis sumažėjo iki 0,03 Lt, nes sumažėjo grynasis pelnas 28 % , sumažėjo skolintas kapitalas 19 %, o nuosavas kapitalas padidėjo 25 %. 2010 m. rodiklis beveik nepasikeitė, liko 0,03 Lt grynojo pelno už 1 Lt kapitalo. Galima teigti, jog įmonėje turto grąžos rodikliai įmonėje per analizuojamus 2007 m. – 2010 m. nelabai tepasikeitė. Nuo 0,01 Lt – 2007 m. iki 0,03 Lt – 2010 m.

Jei įmonė netaikytų AMLAR, ir apyvartinėms lėšoms imtų trumpalaikę paskolą akcizo mokesčio sumai, tai turto grąžos rodikliai per analizuojamus 2007 m. – 2010 m. sumažėtų vidutiniškai 61 %, nes sumažėtų grynasis pelnas, dėl išaugusių finansinės ir investicinės veiklos sąnaudų ir išaugtų išskolinimai, dėl pasiimtos paskolos akcizo mokesčio sumai.. Lyginant su rodikliais, kai įmonė taiko AMLAR, tai turto grąžos rodikliai sumažėtų nuo 0,01 Lt - 2007 m. ir 2008 m., o 2009 m. ir 2010 m. sumažėtų 0,02 Lt. Toks netolygus mažėjimas būtų dėl pasiimtos paskolos mokamų palūkanų dydžio, nes kiekvienais metais palūkanų norma yra nevienoda ir dėl nevienodos paskolos sumos, kuri yra akcizo mokesčio sumos dydžio.

Nuosavybės grąžos rodiklis ( ROE) įvertina bendrą pelnui gauti efektyvumą naudojant įstatinį kapitalą, kurį akcininkai investavo į įmonę, jis rodo, kaip greitai atsiperka investuotas kapitalas ir vadovavimo kokybė. Remiantis priede (žr. 9 priedą) atliktais skaičiavimais, sudarytoje 2.5 lentelėje pateikiami nuosavybės grąžos rodikliai UAB „Grivzas“ taikant AMLAR ir netaikant AMLAR.

## 2.5 lentelė

## Nuosavybės grąžos rodikliai taikant AMLAR ir netaikant AMLAR

| Rodiklis/Metai                     | 2007   | 2008   | 2009   | 2010   |
|------------------------------------|--------|--------|--------|--------|
| Grynasis Pelnas taikant AMLAR (Lt) | 125302 | 474035 | 339705 | 422180 |

2.5 lentelės tęsinys

|                                                      |               |               |               |               |
|------------------------------------------------------|---------------|---------------|---------------|---------------|
| Nuosavas Kapitalas taikant AMLAR (Lt)                | 1287158       | 1358248       | 1697952       | 2194634       |
| Nuosavo kapitalo pelningumas taikant AMLAR (koef.)   | <b>0,0973</b> | <b>0,3490</b> | <b>0,2001</b> | <b>0,1924</b> |
| Grynasis Pelnas netaikant AMLAR (Lt)                 | 34428         | 358573        | 85261         | 205318        |
| Nuosavas Kapitalas netaikant AMLAR (Lt)              | 1196283       | 1242786       | 1443508       | 1903270       |
| Nuosavo kapitalo pelningumas netaikant AMLAR (koef.) | <b>0,0288</b> | <b>0,2885</b> | <b>0,0591</b> | <b>0,1079</b> |

Šaltinis: autorės sudarytas, remiantis UAB „Grivzas“ finansinės atskaitomybės dokumentais ir hipotetinės analizės duomenimis

Pagal orientacinius įmonių finansinės būklės vertinimo rodiklius (įmonių finansinės būklės vertinimo rodikliai 2000-2003, Vilnius: Statistikos departamentas, 2004, p. 17-18) 2007 m. rodiklis vertinamas nepatenkinamai, nes yra  $< 0,1$  2008 m. vertinamas labai gerai, nes yra  $> 0,3$ , 2009 m. vertinamas gerai, nes yra  $> 0,2$  ir 2010 m vertinamas patenkinamai, nes yra  $> 0,1$ . UAB „Grivzas“ kuri taiko AMLAR, nuosavybės gražos rodikliai kito netolygiai. Nuo nepatenkinamo rodiklio 2007 m. iki patenkinamo 2010. Geriausias rodiklis buvo 2008 m. Jo didėjimą įtakojo grynojo pelno padidėjimas beveik 3 kartus. Prasčiausias rodiklis buvo 2007 m., kur 1 Lt nuosavo kapitalo neuždirbo nė 0,10 Lt.

Jei įmonė netaikytų AMLAR ir pasiimtų trumpalaikę paskolą apyvartinėms lėšoms akcizo mokesčio sumai, tai nuosavo kapitalo pelningumas 2007 m. sumažėtų 70 % ir pagal orientacinius įmonių finansinės būklės rodiklius būtų vertinamas nepatenkinamai, nes yra  $< 0,1$ . 2008 m. sumažėtų 17 % ir būtų vertinamas gerai, ( $> 0,2$ ). 2009 m. sumažėtų 71 % ir būtų vertinamas nepatenkinamai ( $< 0,1$ ) ir 2010 m. sumažėtų 44 % ir būtų vertinamas patenkinamai ( $> 0,1$ ). 2007 m. jei įmonė netaikytų AMLAR nuosavo kapitalo graža sumažėtų dėl grynojo pelningumo sumažėjimo 72,52 %, ir dėl nuosavo kapitalo sumažėjimo 7,06 %. 2008 m. nuosavybės gražos sumažėjimą lemtų grynojo pelningumo sumažėjimas 24,36 %, ir nuosavo kapitalo sumažėjimas 8,5 %. 2009 m. nuosavybės graža sumažėtų, nes grynasis pelningumas sumažėtų 74,90 % ir nuosavas kapitalas sumažėtų 14,99 %. 2010 m. nuosavybės graža sumažėtų, nes mažėtų grynasis pelnas 51,37 %, t.y. ir sumažėtų nuosavas kapitalas 13,28 %.

Grynasis pelningumas rodo, kiek pelno dalyvauja realizacijos procese, arba kokią pelno ribą duoda parduota vertė. Aukštesnis šio rodiklio lygis rodo geresnę įmonės finansinę padėtį. Grynojo rentabilumo padidėjimas apibūdina realizacijos efektyvumo padidėjimą. Tai reiškia, kad kiekvienas realizuotas produkcijos ar paslaugų piniginis vienetas kuria papildomą pelną. Remiantis priede (žr. 9 priedą) atliktais skaičiavimais, sudarytoje 2.6 lentelėje pateikti grynojo pelningumo rodikliai UAB „Grivzas“, taikant AMLAR ir netaikant AMLAR.

## Grynojo pelningumo rodikliai taikant AMLAR ir netaikant AMLAR

| <b>Rodiklis/Metai</b>                                  | <b>2007</b>   | <b>2008</b>   | <b>2009</b>   | <b>2010</b>   |
|--------------------------------------------------------|---------------|---------------|---------------|---------------|
| Grynasis Pelnas taikant AMLAR (Lt)                     | 125302        | 474035        | 339705        | 422180        |
| Pardavimų pajamos taikant AMLAR (Lt)                   | 78907840      | 84683074      | 62121907      | 107046588     |
| Grynasis pardavimų pelningumas taikant AMLAR (koef.)   | <b>0,0016</b> | <b>0,0056</b> | <b>0,0056</b> | <b>0,0039</b> |
| Grynasis Pelnas netaikant AMLAR (Lt)                   | 34428         | 358573        | 85261         | 205318        |
| Pardavimų pajamos netaikant AMLAR (Lt)                 | 78907840      | 84683074      | 62121907      | 107046588     |
| Grynasis pardavimų pelningumas netaikant AMLAR (koef.) | <b>0,0004</b> | <b>0,0042</b> | <b>0,0042</b> | <b>0,0019</b> |

Šaltinis: autorės sudarytas, remiantis UAB „Grivzas“ finansinės atskaitomybės dokumentais ir hipotetinės analizės duomenimis

2007 m. 1 Lt pardavimo pajamų uždirbo 0,0016 Lt. grynojo pelno, t.y. neuždirbo nei 1 ct. Tokia pat padėtis ir kitais analizuojamais metais. Tai yra vertinama labai blogai, nes išsivysčiusioje rinkos sąlygomis šis rodiklis pageidautinas nuo 10 % iki 25 %. UAB „Grivzas“ atveju nė vienas metais grynojo pardavimo pelningumo rodiklis nesiekia nė 1 %. Nors 2008 m. ir 2009 m. truputį buvo padidėjęs grynasis pardavimų pelningumas iki 0,005 Lt, bet tai padėties netaiso. Grynąjį pardavimų pelningumą įtakojo pardavimo pajamų pokyčiai ir grynojo pelno pokyčiai. Pardavimo pajamos per 2007 m.-2008 m. padidėjo 7 %, 2008 m.-2009 m. sumažėjo 27%, , 2009 m.-2010 m. išaugo 72 %. Grynąjį pelną įtakoja daug veiksnių: pardavimo pajamos kito tolygiai per analizuojamus metus, kaip ir savikaina, kitos veiklos, finansinės ir investicinės veiklos nešami nuostoliai per visus analizuojamus metus, išskyrus 2008 m. kitos veiklos pelnas buvo 81203 Lt. Tai ir įtakoja grynąjį pardavimų pelningumą.

Kadangi, kai įmonė taiko AMLAR grynasis pardavimų pelningumas yra ypač nepatenkinamas, 1 pardavimo pajamų litas neuždirba ne vieno grynojo pelno cento, tai netaikant AMLAR situacija dar prastesnė, grynasis pardavimų pelningumas vidutiniškai per analizuojamus 2007 m. – 2010 m. sumažėtų 44 %, nes padidėtų finansinės veiklos nuostolis, dėl pasiimtos trumpalaikės paskolos apyvartinėms lėšoms akcizo mokesčio sumai, mokamų palūkanų. Todėl sumažėja dar labiau grynasis pelnas, tuo ruožtu ir gauname, dar mažesnę grynąjį pardavimų pelningumą.

Daroma išvada, kad taikant akcizų mokėjimo laikino atidėjimo režimą, turto grąžos rodikliai per analizuojamus 2007 m. – 2010 m. yra nepatenkinami, nes įmonė disponuoja dideliu kapitalu, kuris uždirba mažai grynojo pelno. Kadangi įmonėje didžiąją dalį sudaro skolintas kapitalas, dėl kurio mokamų palūkanų ir mažėja grynasis pelnas. Jei įmonė netaikytų akcizų mokėjimo laikino atidėjimo režimo, tai turto grąžos rodikliai vidutiniškai per analizuojamus metus pablogėtų 61 %,

dėl skolinto kapitalo padidėjimo, mokamų palūkanų padidėjimo, kurios įtakoja grynojo pelno sumažėjimą. Visas turimas kapitalas 2007 m. ir 2009 m. neuždirbtų nė 0,01 Lt. Nuosavybės gražos rodikliai UAB „Grivzas“ taikant akcizų mokėjimo laikino atidėjimo režimą vertinami skirtingai kiekvienais analizuojamais metais, nuo nepatenkinamo 2007 m. iki patenkinamo 2010 m., nors 2008 m. rodiklis buvo vertinamas labai gerai, dėl grynojo pelno padidėjimo beveik 3 kartus. Jei įmonė netaikytų akcizų mokėjimo laikino atidėjimo režimo, tai nuosavybės gražos rodikliai sumažėtų vidutiniškai 51 %. Daugiausiai sumažėtų 2009 m., dėl didžiausios palūkanų normos, ir akcizo mokesčio padidėjimo, dėl kurių išaugtų mokamos palūkanos, kurios mažina grynąjį pelną. Įmonėje taikant akcizų mokėjimo laikino atidėjimo režimą, grynojo pelningumo rodikliai nesiekia nei 1 %, o pageidautini yra nuo 10 % iki 25 %. Įmonei netaikant akcizų mokėjimo laikino atidėjimo režimo rodikliai sumažėtų 44 %.

## 2.5.2 Finansinio svorto efekto panaudojimas finansavimo šaltinių subalansavimui

Nuosavo kapitalo pelningumo skirtumas, kurį lemia skirtinga įmonių finansų struktūra vadinamas finansinio svorto efektu. Jei palūkanų norma yra gerokai didesnė už kapitalo pelningumą, tada įmonė iš skolinimosi turės ne naudos, o pasieks mažesnę kapitalo pelningumą. Nuosavo kapitalo pelningumų skirtumai UAB „Grivzas“, kai įmonė taiko AMLAR ir jei įmonė netaikytų AMLAR ir pasiimtų trumpalaikę paskolą iš banko apyvartinėms lėšoms, akcizo mokesčio sumai, pateikiami 2.7 lentelėje.

2.7 lentelė

Nuosavo kapitalo pelningumo skirtumai taikant AMLAR ir netaikant AMLAR

| Rodiklis/Metai                                      | 2007        | 2008        | 2009         | 2010        |
|-----------------------------------------------------|-------------|-------------|--------------|-------------|
| Nuosavo kapitalo pelningumas, kai taiko AMLAR (%)   | 9,73        | 34,90       | 20,01        | 19,24       |
| Nuosavo kapitalo pelningumas, kai netaiko AMLAR (%) | 2,88        | 28,85       | 5,91         | 10,79       |
| Nuosavo kapitalo pelningumo skirtumai (%)           | <b>6,85</b> | <b>6,05</b> | <b>14,10</b> | <b>8,45</b> |
| Metinė palūkanų norma (%)                           | 9,06        | 12,31       | 15,68        | 11,79       |

Šaltinis: autorės sudarytas, remiantis darbe apskaičiuotais rodikliais

Nuosavo kapitalo pelningumų skirtumai (nuosavas kapitalo pelningumas apskaičiuotas darbe anksčiau), kurį lemia skirtinga įmonės finansų struktūra, kai yra skolinto kapitalo yra finansinis svorto efektas. UAB „Grivzas“ atveju, jei įmonė padidintų skolintą kapitalą, pasiėmusi trumpalaikę paskolą apyvartinėms lėšoms, akcizo mokesčio sumai iš banko, kad netaikyti akcizų mokėjimo laikino atidėjimo režimo, nuosavo kapitalo pelningumų skirtumai kistų netolygiai, nes kiekvienais metais pasiimta trumpalaikė paskola, kuri yra akcizo mokesčio dydžio suma yra ne

vienoda ir mokamų palūkanų suma, taip pat palūkanų norma kiekvienais metais yra ne vienoda. Didžiausias nuosavo kapitalo pelningumų skirtumas būtų 2009 m., nes tais metais palūkanų norma buvo aukščiausia, dėl kurių mokamos palūkanos išaugo daugiausiai, beveik 1,5 karto.

Kadangi 2007 m. palūkanų norma ( žr. 8 priedą) yra 9,06 % , o taikant AMLAR nuosavo kapitalo pelningumas 9,73 %, tai vertinčiau rizikingai skolinimąsi su tokia palūkanų norma,. Nes jei palūkanų norma taptų didesnė už nuosavo kapitalo pelningumą, tai kiekvienas pasiskolintas litas neštų vien nuostolį. O kadangi darbe skaičiavau, jog reikia imti trumpalaikę paskolą apyvartinėms lėšoms akcizo mokesčio sumai, kad netaikyti AMLAR, tai nuosavo kapitalo pelningumas nukristų iki 2,88 %, o kadangi palūkanų norma 9,06 % - yra gerokai didesnė už nuosavo kapitalo pelningumą, tai kaip ir minėjau anksčiau, kiekvienas pasiskolintas litas neš vien tik nuostolį. 2008 m. apskaičiuota palūkanų norma yra 12,31 %, įmonei taikant AMLAR nuosavo kapitalo pelningumas yra 34,90 %, tai yra daug didesnis už palūkanų normą, taigi ir netaikant AMLAR nuosavo kapitalo pelningumas 28,85 %. Pagal finansinio svarto efekto apibrėžimą skolintis galėtų, bet kadangi finansinio svarto efektas įvertina dar ir mokamą pelno mokestį, finansinį svartą, palūkanų padengimą,( kuriuos skaičiuosiu toliau darbe) reikėtų įvertinti jų įtaką. 2009 m. palūkanų norma 15,68 %, o taikant įmonei AMLAR nuosavas kapitalas yra 20,01 %, o netaikant AMLAR nuosavas kapitalo pelningumas nukristų iki 5,91 %, taigi, esant tokiai padėčiai, kadangi su tokia 2009 m. palūkanų norma skolintis būtų nenaudinga ir kiekvienas pasiskolintas litas neštų tik nuostolį, nes netaikant AMLAR ir pasiėmus trumpalaikę paskolą, palūkanų norma būtų žymiai didesnė už nuosavo kapitalo pelningumą. 2010 m. palūkanų norma 11,79 %, o nuosavo kapitalo pelningumas taikant AMLAR 19,24 %, o netaikant AMLAR 10,79 %, tai su tokia palūkanų norma skolintis nederėtų, nes kiekvienas pasiskolintas litas neš tik nuostolius, o ne naudą.

Finansinio svarto efektas išreiškia trejų parametų – finansinio svarto (remiantis priede (žr. 10 priedą) atliktais skaičiavimais, pateikiami sudarytoje 2.8 lentelėje); palūkanų padengimo (remiantis priede atliktais skaičiavimais (žr. 10 priedą), pateikiami 2.9 lentelėje); ir mokesčių – bendrą įtaką pelningumui.

2.8 lentelė

#### Finansinio svarto rodikliai taikant AMLAR ir netaikant AMLAR

| Rodiklis/Metai                            | 2007        | 2008        | 2009        | 2010        |
|-------------------------------------------|-------------|-------------|-------------|-------------|
| Visi įsipareigojimai taikant AMLAR (Lt)   | 11397076    | 10898815    | 8841018     | 12307214    |
| Nuosavas kapitalas taikant AMLAR (Lt)     | 1287158     | 1358248     | 1697952     | 2194634     |
| Finansinis svartas taikant AMLAR (koef.)  | <b>8,85</b> | <b>8,02</b> | <b>5,21</b> | <b>5,61</b> |
| Visi įsipareigojimai netaikant AMLAR (Lt) | 12563462    | 12126773    | 10863173    | 14338417    |
| Nuosavas kapitalas netaikant AMLAR (Lt)   | 1196283     | 1242786     | 1443508     | 1903270     |

|                                            |              |             |             |             |
|--------------------------------------------|--------------|-------------|-------------|-------------|
| Finansinis svertas netaikant AMLAR (koef.) | <b>10,50</b> | <b>9,76</b> | <b>7,53</b> | <b>7,53</b> |
|--------------------------------------------|--------------|-------------|-------------|-------------|

Šaltinis: autorės sudarytas, remiantis UAB „Grivzas“ finansinės atskaitomybės dokumentais ir hipotetinės analizės duomenimis

Finansinis svertas atskleidžia įmonės kapitalo struktūros santykį, kiek 1 Lt nuosavo kapitalo turi skolinto kapitalo. 2007 m. ir 2008 m. įmonėje taikant AMLAR 1 Lt. Nuosavo kapitalo teko virš 8 Lt skolos. Šie rodikliai yra dideli, nes įmonė turi labai daug skolų, už kurias yra mokamos palūkanos, kurios ir mažina ir taip mažą nuosavą kapitalą. Finansinis svertas pagerėjo 2009 m. ir 2010 m., 1 Lt nuosavo kapitalo teko virš 5 Lt skolų. Padėtis pagerėjo, nes 2009 m. padidėjo nuosavas kapitalas 25 % ir sumažėjo įsipareigojimų 19 %, o 2010 m. nors skolos padidėjo 39 %, bet nuosavas kapitalas padidėjo 29 %. Finansinis svertas netaikant AMLAR ir imant paskolą apyvartinėms lėšoms, akcizo mokesčio sumai, pablogėtų dar labiau, nes padidėtų ir taip didelės įmonės skolos, o dėl mokamų palūkanų sumažėtų nuosavas kapitalas. Labiausiai pablogėtų finansinio sverto rodiklis 2009 m. ir 2010 m., dėl išaugusio akcizo mokesčio tarifo, ir 2009 m. didžiausios palūkanų normos.

2.9 lentelė

Palūkanų padengimo koeficientai taikant AMLAR ir netaikant AMLAR

| Rodiklis/Metai                                  | 2007        | 2008        | 2009        | 2010        |
|-------------------------------------------------|-------------|-------------|-------------|-------------|
| Veiklos pelnas taikant AMLAR (Lt)               | 590162      | 841369      | 666079      | 1117595     |
| Palūkanos taikant AMLAR (Lt)                    | 409621      | 433612      | 238169      | 878345      |
| Palūkanų padengimo koeficientas. taikant AMLAR  | <b>1,44</b> | <b>1,94</b> | <b>2,80</b> | <b>1,27</b> |
| Veiklos pelnas netaikant AMLAR (Lt)             | 590162      | 841369      | 666079      | 1117595     |
| Palūkanos netaikant AMLAR (Lt)                  | 516532      | 569450      | 556224      | 1133477     |
| Palūkanų padengimo koeficientas netaikant AMLAR | <b>1,14</b> | <b>1,48</b> | <b>1,20</b> | <b>0,99</b> |

Šaltinis: autorės sudarytas, remiantis UAB „Grivzas“ finansinės atskaitomybės dokumentais ir hipotetinės analizės duomenimis

Palūkanų padengimo koeficientas per analizuojamus 2007 m. – 2010 m., kai įmonė taiko AMLAR didėjo iki 2009 m. o 2010 m. sumažėjo. 2009 m. 1 Lt mokamų palūkanų atiteko 2,80 Lt pelno, padėtis pagerėjo todėl, jog sumažėjo įmonėje skolos 19 %, už kurias yra mokamos palūkanos, kurios taip pat sumažėjo 45 %. 2010 m. padėtis pradėjo prastėti dėl vėl išaugusių skolų 39 %, kurios įtakoją mokamų palūkanų padidėjimą beveik 3 kartus. Jei įmonė netaikytų AMLAR ir pasiimtų trumpalaikę paskolą akcizo mokesčio sumos dydžio, tai dėl išaugusių skolų ir padidėjusių mokamų palūkanų padėtis suprastėtų. Lyginant su įmone kai yra taikomas AMLAR, labiausiai sumažėtų palūkanų padengimo koeficientas 2009 m., nes tais metais yra didžiausia palūkanų norma, ir padidėjo akcizo mokesčio tarifas, kuris įtakoją paskolos sumos dydį. 1 Lt mokamų

palūkanų atitektų 1,20 Lt veiklos pelno. Prasčiausias koeficientas būtų 2010 m., kai įmonė netaiko AMLAR, kur 1 Lt mokamų palūkanų netektu nėra 1 Lt veiklos pelno, t.y. jog įmonė nebebūtų pajėgi grąžinti mokamų palūkanų.

Pelno mokesčio tarifas 2007 m, 2008 m. pagal Lietuvos Respublikos pelno mokesčio įstatymą buvo 15 %, nuo 2009 m. sausio mėn. 1 d. , pagal Lietuvos Respublikos pelno mokesčio įstatymo pakeitimo ir papildymo įstatymą Nr. XI-74 (2008-12-18) tarifas buvo 20 %, o 2010 m. pagal Lietuvos Respublikos pelno mokesčio papildymo ir pakeitimo įstatymą Nr. XI-539 (2009-12-09) tarifas vėl tapo 15 %. Liekančių įmonei pelno dalis, sumokėjus pelno mokestį 2007 m., 2008 m., 2010 m. 85 % viso pelno, o 2009 m. 80 % viso pelno.

Kadangi įvertiname finansinio svarto, palūkanų padengimo koeficientus, žinome liekančią pelno dalį įmonėje, kurie apsprendžia bendrą įtaką įmonės pelningumui, galime apskaičiuoti ir finansinio svarto efektą (formulė 1.3.15), kuris susidaro dėl įmonės veiklos pasiekto kapitalo pelningumo ir skolintų lėšų kainos (t.y. vidutinio palūkanų procento). Yra išskiriamos 2 finansinio svarto efekto dalys: diferencialas (formulė 1.3.14). Antroji finansinio svarto dalis yra svarto petys , kuris apsprendžia svarto poveikio jėgą, tai jau anksčiau skaičiuotas finansinio svarto rodiklis. Remiantis priede (žr. 10 priedą) atliktais skaičiavimais, sudarytoje 2.10 lentelėje pateikiamas Finansinio svarto efektas, kai įmonė taiko AMLAR o finansinio svarto efektas, jei įmonė netaiko AMLAR ir yra pasiėmusi trumpalaikę paskolą apyvartinėms lėšoms, akcizo mokesčio sumai, pateikiama 2.11 lentelėje.

2.10 lentelė

Finansinio svarto efektas, kai įmonė taiko AMLAR

| Rodiklis/Metai                                              | 2007          | 2008          | 2009           | 2010          |
|-------------------------------------------------------------|---------------|---------------|----------------|---------------|
| Viso kapitalo pelningumas %                                 | 0,99          | 3,87          | 3,22           | 2,91          |
| Pelno mokesčio tarifas %                                    | 0,15          | 0,15          | 0,2            | 0,15          |
| Palūkanų norma %                                            | 9,06          | 12,31         | 15,68          | 11,79         |
| Likusi pelno dalis sumokėjus pelno mokestį (koef.)          | 0,85          | 0,85          | 0,8            | 0,85          |
| Finansinio svarto efekto diferencialas (koef.)              | -1,2105       | -1,266        | -2,492         | -1,332        |
| Finansinio svarto efekto petys (finansinis svartas) (koef.) | 8,85          | 8,02          | 5,21           | 5,61          |
| Finansinio svarto efektas (koef.)                           | <b>-9,106</b> | <b>-8,630</b> | <b>-10,387</b> | <b>-6,352</b> |

Šaltinis: autorės sudarytas, remiantis: UAB „Grivzas“ finansinės atskaitomybės dokumentais, LR pelno mokesčio įstatymu ir darbe apskaičiuotais rodikliais

Jei finansinio svarto diferencialas teigiamas dydis, tai bet kuris finansinio svarto koeficiento didėjimas didins finansinio svarto efektą. Jei finansinio svarto efekto diferencialas neigiamas dydis, tai kiekvienas pasiskolintas litas duos tik nuostolį. UAB „Grivzas“ atveju įmonės diferencialas, nors ir taiko įmonė AMLAR ir nesiima apyvartinėms lėšoms trumpalaikių kreditų, bet taikant atitinkamą



metų palūkanų normą diferencialai yra neigiami dydžiai, taigi galime teigti, jog su tokiomis palūkanų normomis pasiskolintas kapitalas neš ne naudą, o neš vien tik nuostolius. Nes iš viso kapitalo pelningumo atėmus metinę palūkanų normą, mes gauname neigiamą dydį, kuris ir įtakoja visą finansinio svarto efekto neigiamumą. Kadangi įmonėje yra labai daug skolinto kapitalo, net 87 %, o grynasis pelnas mažas, kurį dar mažina mokamos palūkanos, tai ir įtakoja viso kapitalo mažą pelningumą, o finansinis svartas dar labiau padidina finansinio svarto efekto reikšmes. Finansinio svarto efektas mažiausiai neigiamas, t.y. didžiausias buvo 2010 m., kai palūkanų norma buvo 11,79 %, pelno mokesčio tarifas 15 % ir finansinis svartas 5,61. Blogiausias rodiklis buvo 2009 m., kai mokesčio tarifas buvo 20 %, palūkanų norma 15,68 %, t.y. aukščiausia ir finansinis svartas 5,21. Finansinio svarto efektas netolygiai kito per analizuojamus 2007 m. – 2010 m. , nes jo kitimą įtakojo nevienodos palūkanų normos, viso kapitalo pelningumo pokyčiai, pelno mokesčio 2009 m. padidėjimas ir skolinto ir nuosavo kapitalo kitimas per analizuojamus metus.

2.11 lentelė

Finansinis svarto efektas, kai įmonė netaiko AMLAR

| Rodiklis/Metai                                              | 2007    | 2008    | 2009    | 2010    |
|-------------------------------------------------------------|---------|---------|---------|---------|
| Viso kapitalo pelningumas %                                 | 0,25    | 2,68    | 0,69    | 1,26    |
| Pelno mokesčio tarifas %                                    | 0,15    | 0,15    | 0,2     | 0,15    |
| Palūkanų norma %                                            | 9,06    | 12,31   | 15,68   | 11,79   |
| Likusi pelno dalis sumokėjus pelno mokesčių (koef.)         | 0,85    | 0,85    | 0,8     | 0,85    |
| Finansinio svarto efekto diferencialas (koef.)              | -1,3215 | -1,4445 | -2,998  | -1,5795 |
| Finansinio svarto efekto petys (finansinis svartas) (koef.) | 10,5    | 9,76    | 7,53    | 7,53    |
| Finansinio svarto efektas (koef.)                           | -11,794 | -11,984 | -18,060 | -10,110 |

Šaltinis: autorės sudarytas, remiantis UAB „Grivzas“ finansinės atskaitomybės dokumentais, hipotetinės analizės duomenimis, LR pelno mokesčio įstatymu ir darbe apskaičiuotais rodikliais.

Jei įmonė netaikytų AMLAR ir pasiimtų trumpalaikę paskolą apyvartinėms lėšoms, akcizo sumai sumokėti, tai finansinio svarto efektas sumažėtų vidutiniškai per analizuojamus metus 50 %, nes sumažėtų ir taip mažas viso kapitalo pelningumas, dėl nuosavo kapitalo sumažėjimo ir taip didelių skolų padidėjimo. Blogiausiais finansinio svarto efektas, kaip ir taikant įmonėje AMLAR, taip ir netaikant AMLAR būtų 2009 m., kai palūkanų norma yra aukščiausia, t.y. 15,68%, o pelno mokesčio tarifas 20 %, tik netaikant AMLAR finansinio svarto efektas sumažėtų 74 %. Kadangi, kaip ir taikant AMLAR finansinio svarto efektas visais analizuojamais metais yra neigiamas, tai kiekvienas pasiskolintas litas atneš nuostolį, bet dar didesnį, nei taikant AMLAR.

Daroma išvada, jog finansinio svarto efektas abiem analizuotais įmonės veiklos scenarijais ir visais analizuotais 2007 m. – 2010 m. yra neigiamas, tik jei įmonė netaikytų akcizų mokėjimo

laikino atidėjimo režimo ir pasiimtų trumpalaikę paskolą iš banko (kaip apsirūpinimo apyvartinėmis lėšomis priemonę) akcizo mokesčio sumos dydžio, tai finansinio svarto efekto neigiamumas vidutiniškai per analizuojamus metus padidėtų 50 %, dėl padidėjusių skolų ir labai mažo viso kapitalo pelningumo. Blogiausi finansinio svarto efekto rodikliai, tiek taikant, tiek netaikant akcizų mokėjimo laikino atidėjimo režimą, būtų 2009 m., dėl aukščiausios palūkanų normos, dėl padidėjusio pelno mokesčio tarifo, o netaikant akcizų mokėjimo laikino atidėjimo režimo ir dėl akcizo mokesčio tarifo padidėjimo, daugiau nei 2 kartus, nes paskolos suma būtų akcizo mokesčio sumos dydžio. Pastebėtina, jei įmonė netaikytų akcizų mokėjimo laikino atidėjimo režimo ir apyvartinėms lėšoms pasiimtų trumpalaikę paskolą iš banko akcizo mokesčio sumos dydžio, tai 2010 m. įmonei nebeužtektų uždirbto veiklos pelno sumokėti bankams mokamas palūkanas.

## IŠVADOS IR REKOMENDACIJOS

Išanalizavus Lietuvos ir užsienio autorių mokslinę literatūrą, apibendrinant galima teigti, jog finansinių išteklių racionalus valdymas sprendžia vieną svarbiausių uždavinių, kaip efektyviau paskirstyti bei investuoti finansinius išteklius tikintis maksimalios jų naudos. Siekiant racionaliai valdyti finansinius išteklius, būtina įvertinti jų struktūrą, nes vien savos lėšos ne visais laikotarpiais naudojamos efektyviai, nes veiklai būdingi dideli svyravimai, per didelė skolintų lėšų panaudojimo apimtis nulemia aukštesnę svertinę finansinių išteklių kainą, tuo pačiu mažina grynąjį pelną. Būtina ieškoti tarpinio varianto, geriausiai atitinkančio įmonės veiklą ir jos sąlygas.

Išanalizavus Lietuvoje aktualią įstatyminę bazę akcizų mokėjimo laikino atidėjimo režimo tematika, apibendrinant galima teigti, jog UAB „Grivzas“ vykdydama savo veiklą su akcizais apmokestinamomis prekėmis, turi teisę akcizo mokestį laikinai atidėti, taikydama akcizų mokėjimo laikino atidėjimo režimą. Šis režimas gali padėti taupyti įmonės finansinius išteklius, nes pirkdama akcizais apmokestinamas prekes, įmonė turi teisę nemokėti akcizo mokesčio, kuris yra prekės kainos elementas.

Atlikus UAB „Grivzas“ veiklos 2007 m. – 2010 m. finansų struktūrinę ir dinaminę analizę, siekiant atskleisti veiklos finansavimo šaltinius, buvo nustatyta, kad UAB „Grivzas“ daugiausia savo veiklą finansuoja iš skolinto kapitalo, kuris įmonėje vidutiniškai per analizuojamus metus sudaro 87 % viso įmonės kapitalo. Dėl skolinto kapitalo mokamų palūkanų ir transportavimo paslaugų nešamo nuostolio įmonėje grynasis pelnas yra labai mažas, vidutiniškai per analizuojamą periodą sudarė 0,41 % pardavimo pajamų. Grynujų pinigų įmonė turi labai mažai, vidutiniškai per analizuojamus metus gryniesi pinigai įmonėje tesudaro 2,45 % viso įmonės turto, nes jie yra „užšaldyti“ pirkėjų įsiskolinimuose, kurie vidutiniškai per analizuojamus metus sudarė 47,4 % viso įmonės turto.

Išanalizavus įmonės apyvartumo rodiklius, nustatyta, jog atsargos yra atnaujinamos įmonėje labai greitai, t.y. vidutiniškai per analizuojamą 2007 m. – 2010 m. laikotarpį, kas 6 dienos, nes prekės yra perkamos įmonėje tada, kada jų reikia, o atsargai pasilieka tada, kai yra komplikotas dujų pirkimas, t.y. kai yra prognozės, jog keisis kaina, ar tiekėjai nebeturės atsargų. Pirkėjai su įmone atsiskaito, vidutiniškai per analizuojamus 2007 m. – 2010 m., kas 27 dienos, tai ir įtakoja įmonės didelius pirkėjų įsiskolinimus ir jog įmonė turi labai mažai grynujų pinigų. Įmonės atsiskaitymai su tiekėjais per analizuojamus 2007 m. – 2010 m. pagreitėjo 13 dienų.

Atlikus UAB „Grivzas“ 2007 m. – 2010 m. finansinių išteklių hipotetinę analizę, jei įmonė netaikytų akcizų mokėjimo laikino atidėjimo režimo ir pasiimtų trumpalaikę paskolą akcizo

mokesčio sumos dydžio (kaip apsirūpinimo apyvartinėmis lėšomis priemonė), buvo galima nustatyti, kad nuosavas kapitalas įmonėje vidutiniškai per analizuojamus metus sumažėtų 11 %, dėl pasiimos paskolos akcizo mokesčio sumai, išaugusių mokamų palūkanų, daugiau nei per pus, kurios sumažintų grynąjį pelną daugiau nei per pus. Skolintas kapitalas per analizuojamus metus išaugtų daugiau nei 15 %, o grynųjų pinigų įmonėje per analizuojamus metus vidutiniškai padaugėtų 4,5 karto.

Įvertinus UAB „Grivzas“ pelningumo rodiklius, taikant akcizų mokėjimo laikino atidėjimo režimą, nustatyta, jog turto gražos rodikliai per analizuojamus 2007 m. – 2010 m. yra nepatenkinami, nes įmonė disponuoja dideliu kapitalu, kuris uždirba mažai grynojo pelno. Kadangi įmonėje didžiąją dalį sudaro skolintas kapitalas, dėl kurio mokamų palūkanų ir mažėja grynasis pelnas. Jei įmonė netaikytų akcizų mokėjimo laikino atidėjimo režimo, tai turto gražos rodikliai būtų dar blogesni, dėl skolino kapitalo padidėjimo, mokamų palūkanų padidėjimo, kurios įtakoja grynojo pelno sumažėjimą. Visas turimas kapitalas 2007 m. ir 2009 m. neuždirbtų nė 0,01 Lt. Nuosavybės gražos rodikliai UAB „Grivzas“ taikant akcizų mokėjimo laikino atidėjimo režimą vertinami skirtingai kiekvienais analizuojamais metais, nuo nepatenkinamo 2007 m. iki patenkinamo 2010 m., nors 2008 m. rodiklis buvo vertinamas labai gerai, dėl grynojo pelno padidėjimo beveik 3 kartus. Jei įmonė netaikytų akcizų mokėjimo laikino atidėjimo režimo, tai nuosavybės gražos rodikliai sumažėtų vidutiniškai 51 %. Daugiausiai sumažėtų 2009 m., dėl didžiausios palūkanų normos, ir akcizo mokesčio padidėjimo, dėl kurių išaugtų mokamos palūkanos, kurios mažina grynąjį pelną. Įmonėje taikant akcizų mokėjimo laikino atidėjimo režimą, grynojo pelningumo rodikliai nesiekia nei 1 %, o pageidautini yra nuo 10 % iki 25 %. Įmonei netaikant akcizų mokėjimo laikino atidėjimo režimo rodikliai sumažėtų 44 %.

Įvertinus finansinio svorto efektą UAB „Grivzas“ abiem analizuotais įmonės veiklos scenarijais yra neigiamas, tik jei įmonė netaikytų akcizų mokėjimo laikino atidėjimo režimo ir pasiimtų trumpalaikę paskolą iš banko (kaip apsirūpinimo apyvartinėmis lėšomis priemonė) akcizo mokesčio sumos dydžio, tai finansinio svorto efekto neigiamumas vidutiniškai per analizuojamus metus padidėtų 50 %, dėl padidėjusių skolų ir labai mažo viso kapitalo pelningumo. Blogiausi finansinio svorto efekto rodikliai, tiek taikant, tiek netaikant akcizų mokėjimo laikino atidėjimo režimą, būtų 2009 m., dėl aukščiausios palūkanų normos, dėl padidėjusio pelno mokesčio tarifo, o netaikant akcizų mokėjimo laikino atidėjimo režimo ir dėl akcizo mokesčio tarifo padidėjimo, daugiau nei 2 kartus, nes paskolos suma būtų akcizo mokesčio sumos dydžio. Pastebėtina, jei įmonė netaikytų akcizų mokėjimo laikino atidėjimo režimo ir apyvartinėmis lėšoms pasiimtų trumpalaikę

paskolą iš banko akcizo mokesčio sumos dydžio, tai 2010 m. įmonei nebeužtektų uždirbto veiklos pelno sumokėti bankams mokamas palūkanas.

Darbo pradžioje buvo iškelta problema: kaip akcizų mokėjimo laikino atidėjimo režimas įtakoja veiklos apyvartumą. Kadangi, UAB „Grivzas“ taikydama akcizų mokėjimo laikino atidėjimo režimą, pirkdama perparduoti akcizais apmokestinamas prekes, nemoka akcizo mokesčio, tai sumažina prekės pirkimo kainą todėl įmonei įsigyjant prekes ir atsargas reikia mažiau pinigų. Dėl šios priežasties, įmonė gali pasiūlyti savo klientams palankesnius atsiskaitymo terminus, nes jiems reikia mokėti ir už prekės kainą ir akcizo mokestį kartu. Todėl įmonė savo klientams gali pasiūlyti ilgesnį atsiskaitymo terminą. Tai matyti iš darbe atliktos veiklos apyvartumo rodiklių analizės, klientai su įmone atsiskaito per analizuojamus metus vidutiniškai, kas 27 dienos. Dėl tos pačios priežasties, įmonė gali vis greičiau atsiskaityti ir su savo tiekėjais, kaip ir matyti iš darbe atliktos veiklos apyvartumo rodiklių analizės, jog įmonės su tiekėjais atsiskaitymo periodas vis greitėjo. Jis per analizuojamus metus pagreitėjo 13 dienų.

Darbo pradžioje buvo iškelta hipotezė, jog UAB „Grivzas“ netaikydama akcizų mokėjimo laikino atidėjimo režimo finansinė padėtis pablogėtų, tyrimo metu ši hipotezė pasitvirtino.

#### *Rekomendacijos:*

1. Atlikus UAB „Grivzas“ veiklos apyvartumo analizę, kai įmonė taiko akcizų mokėjimo laikino atidėjimo režimą, buvo nustatyta, jog kreditorinis apyvartumas įmonėje per analizuojamus 2007 m. – 2010 m. pagreitėjo 13 dienų, o pirkėjų įsiskolinimo periodas yra gana nemažas, vidutiniškai per analizuojamą laikotarpį atsiskaito kas 27 dienos, todėl rekomenduočiau UAB „Grivzas“ ir toliau taikyti akcizų mokėjimo laikino atidėjimo režimą.
2. Atlikus UAB „Grivzas“ finansinių išteklių hipotetinę analizę, jei įmonė netaikytų akcizų mokėjimo laikino atidėjimo režimo ir pasiimtų trumpalaikę paskolą akcizo mokesčio sumos dydžio, kaip apsirūpinimo apyvartinėmis lėšomis priemonę, buvo nustatyta, kad skolos vidutiniškai per analizuojamus metus padidėtų 15 %, o grynasis pelnas vidutiniškai per analizuojamus metus sumažėtų 56 %, todėl rekomenduočiau UAB „Grivzas“ ir toliau taikyti akcizų mokėjimo laikino atidėjimo režimą.
3. Atlikus UAB „Grivzas“ palyginamąją analizę, kai įmonė taiko akcizų mokėjimo laikino atidėjimo režimą ir jei įmonė netaikytų minėto režimo ir pasiimtų trumpalaikę paskolą akcizo mokesčio sumos dydžio, kaip apsirūpinimo apyvartinėmis lėšomis priemonę, matyti jog vidutiniškai per

analizuojamus metus turto grąžos rodiklis netaikant minėto režimo sumažėtų 61 %, nuosavybės grąžos rodiklis netaikant akcizų mokėjimo laikino atidėjimo režimo sumažėtų 51 %, o grynojo pelningumo rodiklis netaikant minėto režimo sumažėtų 44 %, todėl rekomenduočiau UAB „Grivzas“ ir toliau taikyti akcizų mokėjimo laikino atidėjimo režimą.

4. Atlikus UAB „Grivzas“ palyginamąją analizę, kai įmonė taiko akcizų mokėjimo laikino atidėjimo režimą ir jei įmonė netaikytų akcizų mokėjimo laikino atidėjimo režimo ir pasiimtų paskolą akcizo mokesčio dydžio, kaip apsirūpinimo apyvartinėmis lėšomis priemonę, apskaičiavus finansinio svorto efekto rodiklius, matyti, jog finansinio svorto efektas per analizuojamus metus netaikant akcizo mokėjimo laikino atidėjimo režimo sumažėtų vidutiniškai 50%, todėl rekomenduočiau UAB „Grivzas“ ir toliau taikyti akcizų mokėjimo laikino atidėjimo režimą.

## LITERATŪRA

1. 1994 m. balandžio mėn. 12 d. Lietuvos Respublikos akcizų įstatymas Nr. I-429 // Lietuvos Respublikos seimas {interaktyvus} { Žiūrėta: 2010 – 11 – 05 }. Prieiga per internetą: [http://www3.lrs.lt/dokpaieska/forma\\_1.htm](http://www3.lrs.lt/dokpaieska/forma_1.htm).
2. 2001 m. spalio mėn. 30 d. Lietuvos Respublikos akcizų įstatymas Nr. IX-569 // Lietuvos Respublikos seimas {interaktyvus} { Žiūrėta: 2010 – 11 – 05 }. Prieiga per internetą: [http://www3.lrs.lt/dokpaieska/forma\\_1.htm](http://www3.lrs.lt/dokpaieska/forma_1.htm).
3. 2004 m. sausio mėn. 29 d. Lietuvos Respublikos akcizų įstatymas Nr. IX – 1987 // Lietuvos Respublikos seimas {interaktyvus} { Žiūrėta: 2010 – 11 – 05 }. Prieiga per internetą: [http://www3.lrs.lt/dokpaieska/forma\\_1.htm](http://www3.lrs.lt/dokpaieska/forma_1.htm).
4. 1992 m. vasario mėn. 25 d. Europos Tarybos Direktyva Nr. 92/12/EEB „Dėl tvarkos, susijusios su akcizais apmokestinamomis prekėmis ir jų laikymu, judėjimu ir kontrole“ // Lietuvos Respublikos seimas {interaktyvus} { Žiūrėta: 2011 – 02 – 10 }. Prieiga per internetą: [http://www3.lrs.lt/dokpaieska/forma\\_1.htm](http://www3.lrs.lt/dokpaieska/forma_1.htm).
5. 2004 m. balandžio 28 d. Valstybės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos viršininko įsakymas Nr. VA – 68 „Dėl akcizais apmokestinamų prekių taikant akcizų mokėjimo laikino atidėjimo režimą, metu galinčiu atsirasti mokestinių prievolių užtikrinančių laidavimą, garantijos ir piniginio užstato dydžio“ // Lietuvos Respublikos seimas, { interaktyvus } { Žiūrėta: 2010 – 12 – 08 } Prieiga per internetą: [http://www3.lrs.lt/dokpaieska/forma\\_1.htm](http://www3.lrs.lt/dokpaieska/forma_1.htm).
6. Aleknevičienė, V. (2005). Finansai ir kreditas. Vilnius: Enciklopedija.
7. Aleknevičienė, V. (2009). Įmonės finansų valdymas: vadovėlis. Vilnius.
8. Bagdžiūnienė, V. (2006). Įmonių veiklos planavimas ir analizė. Vilnius: Conto Litera.
9. Buškevičiūtė, E., Mačerinskienė, I. (1999). Finansų Analizė. Kaunas: Technologija.
10. Buškevičiūtė, E., Mačerinskienė, I. (2005). Finansų analizė: vadovėlis. Kaunas: Technologija.
11. Cyril, P.O. (1999). Verslo finansų pagrindai. Kaunas: Technologija.
12. Gineitienė, Z., Korsakaitė, D., Tamulevičius, M. (2003). J. Verslas. Vilnius: Rosma.
13. Gronskas, V. (2006). Ekonominė analizė. Kaunas: Technologija.
14. Įmonių finansinės būklės vertinimo rodikliai. Vilnius: Statistikos departamentas.
15. Juozaitienė, L. (2007). Įmonės finansai: analizė ir valdymas. Šiauliai: VŠĮ Šiaulių universiteto leidykla.

16. Kvedaraitė, V. (1996). Pelningumo analizė ir prognozavimas. Vilnius: Lietuvos informacijos institutas.
17. Mackevičius, J., Poškaitė, D. (1998). Finansinė analizė. Vilnius: Katalikų pasaulis.
18. Martinkus, B., Lukoševičius, K. (2000). Mažųjų ir vidutinių įmonių vadyba. Kaunas: Technologija.
19. Martinkus B., Žilinskas, V. (2001). Verslo ekonomikos pagrindai. Kaunas: Technologija.
20. Meidūnas, V., Puzinauskas, P. (2003). Finansai. Vilnius: Teisinis informacijos centras.
21. Rutkauskas, A.V., Sūdžius, V., Mackevičius, V. (2008). Verslo finansai: sistema, struktūra ir elementai. Vilnius: Technika.
22. Smalenskas, G. (2001). Finansai: I dalis. Vilnius: HomoLiber.
23. Šlekienė, D., Klimavičienė, I. (2000). Įmonės veiklos finansinis įvertinimas. Kaunas: Technologija.
24. Žvinklys, J., Vabalas, E. (2001). Įmonės ekonomika. Vilniaus vadybos kolegija.
25. Белолопецкий, К. (1998). Финансы фирмы. Москва: Инфра-М.
26. Ковалев, В. (1995). Финансовый анализ: управление капиталов. Выбор инвестиций. Анализ отчетности. Москва: Финансы и статистика.
27. Ковалев, В. (2001). Финансовый анализ: методы и процедуры. Москва: Финансы и статистика,
28. Никонова, И. А. (2003). Финансирование бизнеса. Москва: Альпина Паблишер.
29. Перар, Ж. (1999). Управление финансами. Москва: Финансы и статистика.
30. Lietuvos Respublikos centrinio banko statistikos duomenų bazė. VILIBOR palūkanų normos {interaktyvus} {Žiūrėta: 2010-01-26}. Prieiga per internetą: <http://www.lb.lt/statistics/statbrowser.aspx?group=7222&orient=horz>.
31. UAB „Grivzas“ 2007 m. metinė ataskaita.
32. UAB „Grivzas“ 2008 m. metinė ataskaita.
33. UAB „Grivzas“ 2009 m. metinė ataskaita.
34. UAB „Grivzas“ 2010 m. metinė ataskaita.



# **PRIEDAI**

## UAB “Grivzas” balanso struktūrinė analizė

| Eil. Nr.    | TURTAS                                                                  | 2007 m.  |        | 2008 m.  |        | 2009 m.  |        | 2010 m.   |        |
|-------------|-------------------------------------------------------------------------|----------|--------|----------|--------|----------|--------|-----------|--------|
|             |                                                                         | Lt       | %      | Lt       | %      | Lt       | %      | Lt        | %      |
| <b>A.</b>   | <b>Ilgalaikis turtas</b>                                                | 5206390  | 41,05  | 4735270  | 38,63  | 4147180  | 39,35  | 3256693,0 | 22,46  |
| <b>I.</b>   | <b>Nematerialusis turtas</b>                                            | 3        | 0,00   | 2533     | 0,02   | 1317     | 0,01   | 101,0     | 0,00   |
| I.4.        | Programinė įranga                                                       | 3        | 0,00   | 2533     | 0,02   | 1317     | 0,01   | 101,0     | 0,00   |
| I.5.        | <b>Materialusis turtas</b>                                              | 5206387  | 41,05  | 4481296  | 36,56  | 3894422  | 36,95  | 3256592   | 22,46  |
| <b>II.</b>  | Pastatai ir statiniai                                                   | 225235   | 1,78   | 234132   | 1,91   | 208936   | 1,98   | 183740    | 1,27   |
| II.1.       | Transporto priemonės                                                    | 4853658  | 38,27  | 4179428  | 34,10  | 3574759  | 33,92  | 2965750   | 20,45  |
| II.2.       | Kita įranga, prietaisai, įrankiai ir įrenginiai                         | 93752    | 0,74   | 67736    | 0,55   | 110727   | 1,05   | 107102    | 0,74   |
| II.3.       | Nebaigta statyba                                                        | 33742    | 0,27   | 0        | 0      | 0        | 0      | 0         | 0      |
| II.4.       | <b>Finansinis turtas</b>                                                | 0        | 0      | 251441   | 2,05   | 251441   | 2,39   | 0         | 0      |
| II.5.       | Kitas finansinis turtas                                                 | 0        | 0      | 251441   | 2,05   | 0        | 0      | 0         | 0      |
| II.6.       | <b>Trumpalaikis turtas</b>                                              | 7477844  | 58,95  | 7521793  | 61,37  | 6391790  | 60,65  | 11245155  | 77,54  |
| II.7.       | <b>Atsargos, išankstiniai apmokėjimai ir nebaigtos vykdyti sutartys</b> | 468377   | 3,69   | 2454787  | 20,03  | 487412   | 4,62   | 3779218   | 26,06  |
| <b>III.</b> | <b>Atsargos</b>                                                         | 272004   | 2,14   | 2309796  | 18,84  | 370262   | 3,51   | 3647222   | 25,15  |
| III.1.      | Žaliavos ir komplektavimo gaminiai                                      | 203770   | 1,61   | 129517   | 1,06   | 75487    | 0,72   | 82949     | 0,57   |
| III.2.      | Pirktos prekės, skirtos perparduoti                                     | 68234    | 0,54   | 2180279  | 17,79  | 294775   | 2,80   | 3564273   | 24,58  |
| III.3.      | Išankstiniai apmokėjimai                                                | 196373   | 1,55   | 144991   | 1,18   | 117150   | 1,11   | 131996    | 0,91   |
| III.4.      | <b>Per vienerius metus gautinos sumos</b>                               | 6846943  | 53,98  | 5041360  | 41,13  | 5254974  | 49,86  | 6912191   | 47,66  |
| <b>B.</b>   | Pirkėjų įsiskolinimas                                                   | 6504340  | 51,28  | 5020184  | 40,96  | 5254972  | 49,86  | 6911613   | 47,66  |
| <b>I.</b>   | Kitos gautinos sumos                                                    | 342603   | 2,70   | 21176    | 0,17   | 2        | 0,00   | 578       | 0,00   |
| I.1.        | <b>Kitas trumpalaikis turtas</b>                                        | 0        | 0      | 20147    | 0,16   | 93837    | 0,89   | 89764     | 0,62   |
| I.1.1.      | Kitas trumpalaikis turtas                                               | 0        | 0      | 20147    | 0,16   | 93837    | 0,89   | 89764     | 0,62   |
| I.1.2.      | <b>Pinigai ir pinigų ekvivalentai</b>                                   | 162524   | 1,28   | 5499     | 0,04   | 555567   | 5,27   | 463982    | 3,20   |
| I.1.3.      | <b>Turto iš viso:</b>                                                   | 12684234 | 100,00 | 12257063 | 100,00 | 10538970 | 100,00 | 14501848  | 100,00 |
| I.1.4.      | <b>NUOSAVAS KAPITALAS IR ĮSIPAREIGOJIMAI</b>                            |          |        |          |        |          |        |           |        |
| I.2.        | <i>Nuosavas kapitalas</i>                                               | 1287158  | 10,15  | 1358248  | 11,08  | 1697952  | 16,11  | 2194634   | 15,13  |

**1 Priedo tęsinys**

|         |                                                                           |          |        |          |        |          |        |          |        |
|---------|---------------------------------------------------------------------------|----------|--------|----------|--------|----------|--------|----------|--------|
| I.3.    | <b>Kapitalas</b>                                                          | 357000   | 2,81   | 357000   | 2,91   | 357000   | 3,39   | 357000   | 2,46   |
| II.     | Įstatinis (pasirašytasis)                                                 | 357000   | 2,81   | 357000   | 2,91   | 357000   | 3,39   | 357000   | 2,46   |
| II.1.   | <b>Rezervai</b>                                                           | 35700    | 0,28   | 35700    | 0,29   | 35700    | 0,34   | 35700    | 0,25   |
| II.2.   | Privalomasis                                                              | 35700    | 0,28   | 35700    | 0,29   | 35700    | 0,34   | 35700    | 0,25   |
| II.3.   | <b>Nepaskirstytasis pelnas (nuostoliai)</b>                               | 894458   | 7,05   | 965548   | 7,88   | 1305252  | 12,39  | 1801934  | 12,43  |
| III.    | Ataskaitinių metų pelnas (nuostoliai)                                     | 125303   | 0,99   | 474035   | 3,87   | 339705   | 3,22   | 422180   | 2,91   |
| III.1.  | Ankstesnių metų pelnas (nuostoliai)                                       | 769155   | 6,06   | 491513   | 4,01   | 965547   | 9,16   | 1305252  | 9,00   |
| III.2.  | Ankstesnių metų pelnas (nuostoliai)                                       | 769155   | 6,06   | 491513   | 4,01   | 965547   | 9,16   | 1305252  | 9,00   |
| III.3.  | <b>Mokėtinų sumų ir įsipareigojimų</b>                                    | 11397076 | 89,85  | 10898815 | 88,92  | 8841018  | 83,89  | 12307214 | 84,87  |
| IV.     | <b>Po vienerių metų mokėtinų sumų ir ilgalaikiai įsipareigojimai</b>      | 1934084  | 15,25  | 1154472  | 9,42   | 2879028  | 27,32  | 3203387  | 22,09  |
|         | Finansinės skolos                                                         | 1934084  | 15,25  | 1154472  | 9,42   | 2879028  | 27,32  | 3203387  | 22,09  |
| Eil. Nr | Lizingo (finansinės nuomos) ar panašūs įsipareigojimai                    | 1934084  | 15,25  | 1154472  | 9,42   | 429914   | 4,08   | 93524    | 0,64   |
| C.      | Kredito įstaigoms                                                         | 0        | 0      | 0        | 0      | 2449114  | 23,24  | 3109863  | 21,44  |
| I.      | <b>Per vienerius metus mokėtinų sumų ir trumpalaikiai įsipareigojimai</b> | 9462992  | 74,60  | 9744343  | 79,50  | 5961990  | 56,57  | 9103827  | 62,78  |
| I.1.    | Ilgalaikių skolų einamųjų metų dalis                                      | 992576   | 7,83   | 869096   | 7,09   | 853433   | 8,10   | 336390   | 2,32   |
| I.2.    | Finansinės skolos                                                         | 3011699  | 23,74  | 3920283  | 31,98  | 16001    | 0,15   | 1488738  | 10,27  |
| I.3.    | Kredito įstaigoms                                                         | 3011699  | 23,74  | 3920283  | 31,98  | 16001    | 0,15   | 1488738  | 10,27  |
| II.     | Skolos tiekėjams                                                          | 3187901  | 25,13  | 3465158  | 28,27  | 1928697  | 18,30  | 4255272  | 29,34  |
| III.    | Gauti išankstiniai apmokėjimai                                            | 1770     | 0,01   | 0        | 0      | 1740     | 0,02   | 1740     | 0,01   |
| III.1.  | Pelno mokesčio įsipareigojimai                                            | 0        | 0      | 27688    | 0,23   | 129956   | 1,23   | 74502    | 0,51   |
| III.2.  | Su darbo santykiais susiję įsipareigojimai                                | 79579    | 0,63   | 113777   | 0,93   | 154335   | 1,46   | 143493   | 0,99   |
| III.3.  | Kitos mokėtinų sumų ir trumpalaikiai įsipareigojimai                      | 2189467  | 17,26  | 1348341  | 11,00  | 2877828  | 27,31  | 2878194  | 19,85  |
| IV.     | <b>Nuosavo kapitalo ir įsipareigojimų iš viso:</b>                        | 12684234 | 100,00 | 12257063 | 100,00 | 10538970 | 100,00 | 14501848 | 100,00 |

## UAB „Grivzas“ balanso dinaminė analizė

| Eil.<br>Nr. | TURTAS                                                                  | 2007<br>m. | 2008<br>m. | 2009<br>m. | 2010<br>m. | 2007 m. - 2008 m. |              | 2008 m. - 2009m. |              | 2009 m. - 2010m. |              |
|-------------|-------------------------------------------------------------------------|------------|------------|------------|------------|-------------------|--------------|------------------|--------------|------------------|--------------|
|             |                                                                         |            |            |            |            | Pokytis<br>Lt     | Pokytis<br>% | Pokytis<br>Lt    | Pokytis<br>% | Pokytis<br>Lt    | Pokytis<br>% |
| <b>A.</b>   | <b>Ilgalaikis turtas</b>                                                | 5206390    | 4735270    | 4147180    | 3256693    | (471120)          | (9)          | (588090)         | (12)         | (890487)         | (21)         |
| <b>I.</b>   | <b>Nematerialusis turtas</b>                                            | 3          | 2533       | 1317       | 101        | 2530              | 84333        | (1216)           | (48)         | (1216)           | (92)         |
| I.4.        | Programinė įranga                                                       | 3          | 2533       | 1317       | 101        | 2530              | 84333        | (1216)           | (48)         | (1216)           | (92)         |
| <b>II.</b>  | <b>Materialusis turtas</b>                                              | 5206387    | 4481296    | 3894422    | 3256592    | (725091)          | (14)         | (586874)         | (13)         | (637830)         | (16)         |
| II.2.       | Pastatai ir statiniai                                                   | 225235     | 234132     | 208936     | 183740     | 8897              | 4            | (25196)          | (11)         | (25196)          | (12)         |
| II.4.       | Transporto priemonės                                                    | 4853658    | 4179428    | 3574759    | 2965750    | (674230)          | (14)         | (604669)         | (14)         | (609009)         | (17)         |
| II.5.       | Kita įranga, prietaisai, įrankiai ir įrenginiai                         | 93752      | 67736      | 110727     | 107102     | (26016)           | (28)         | 42991            | 63           | (3625)           | (3)          |
| II.6.       | Nebaigta statyba                                                        | 33742      | 0          | 0          | 0          | (33742)           | (100)        | 0                | 0            | 0                | 0            |
| <b>III.</b> | <b>Finansinis turtas</b>                                                | 0          | 251441     | 251441     | 0          | 251441            | 0            | 0                | 0            | (251441)         | (100)        |
| III.4.      | Kitas finansinis turtas                                                 | 0          | 251441     | 0          | 0          | 251441            | 0            | (251441)         | (100)        | 0                | 0            |
| <b>B.</b>   | <b>Trumpalaikis turtas</b>                                              | 7477844    | 7521793    | 6391790    | 11245155   | 43949             | 1            | (1130003)        | (15)         | 4853365          | 76           |
| <b>I.</b>   | <b>Atsargos, išankstiniai apmokėjimai ir nebaigtos vykdyti sutartys</b> | 468377     | 2454787    | 487412     | 3779218    | 1986410           | 424          | (1967375)        | (80)         | 3291806          | 675          |
| I.1.        | Atsargos                                                                | 272004     | 2309796    | 370262     | 3647222    | 2037792           | 749          | (1939534)        | (84)         | 3276960          | 885          |
| I.1.1.      | Žaliavos ir komplektavimo gaminiai                                      | 203770     | 129517     | 75487      | 82949      | (74253)           | (36)         | (54030)          | (42)         | 7462             | 10           |
| I.1.4.      | Pirktos prekės, skirtos perparduoti                                     | 68234      | 2180279    | 294775     | 3564273    | 2112045           | 3095         | (1885504)        | (86)         | 3269498          | 1109         |
| I.2.        | Išankstiniai apmokėjimai                                                | 196373     | 144991     | 117150     | 131996     | (51382)           | (26)         | (27841)          | (19)         | 14846            | 13           |
| <b>II.</b>  | <b>Per vienerius metus gautinos sumos</b>                               | 6846943    | 5041360    | 5254974    | 6912191    | (1805583)         | (26)         | 213614           | 4            | 1657217          | 32           |
| II.1.       | Pirkėjų įsiskolinimas                                                   | 6504340    | 5020184    | 5254972    | 6911613    | (1484156)         | (23)         | 234788           | 5            | 1656641          | 32           |
| II.3.       | Kitos gautinos sumos                                                    | 342603     | 21176      | 2          | 578        | (321427)          | (94)         | (21174)          | (100)        | 576              | 28800        |
| <b>III.</b> | <b>Kitas trumpalaikis turtas</b>                                        | 0          | 20147      | 93837      | 89764      | 20147             | 0            | 73690            | 366          | (4073)           | (4)          |
| III.3.      | Kitas trumpalaikis turtas                                               | 0          | 20147      | 93837      | 89764      | 20147             | 0            | 73690            | 366          | (4073)           | (4)          |
| <b>IV.</b>  | <b>Pinigai ir pinigų ekvivalentai</b>                                   | 162524     | 5499       | 555567     | 463982     | (157025)          | (97)         | 550068           | 10003        | (91585)          | (16)         |
|             | <b>Turto iš viso:</b>                                                   | 12684234   | 12257063   | 10538970   | 14501848   | (427171)          | (3)          | (1718093)        | (14)         | 3962878          | 38           |

|        | NUOSAVAS KAPITALAS IR ĮSIPAREIGOJIMAI                                |          |          |          |          |          |       |           |       |          |      |
|--------|----------------------------------------------------------------------|----------|----------|----------|----------|----------|-------|-----------|-------|----------|------|
| C.     | Nuosavos kapitalas                                                   | 1287158  | 1358248  | 1697952  | 2194634  | 71090    | 6     | 339704    | 25    | 496682   | 29   |
| I.     | Kapitalas                                                            | 357000   | 357000   | 357000   | 357000   | 0        | 0     | 0         | 0     | 0        | 0    |
| I.1.   | Istatinis (pasirašytasis)                                            | 357000   | 357000   | 357000   | 357000   | 0        | 0     | 0         | 0     | 0        | 0    |
| III.   | Rezervai                                                             | 35700    | 35700    | 35700    | 35700    | 0        | 0     | 0         | 0     | 0        | 0    |
| III.1. | Privalomasis                                                         | 35700    | 35700    | 35700    | 35700    | 0        | 0     | 0         | 0     | 0        | 0    |
| IV.    | Nepaskirstytas pelnas (nuostoliai)                                   | 894458   | 965548   | 1305252  | 1801934  | 71090    | 8     | 339704    | 35    | 496682   | 38   |
| IV.1.  | Ataskaitinių metų pelnas (nuostoliai)                                | 125303   | 474035   | 339705   | 422180   | 348732   | 278   | (134330)  | (28)  | 82475    | 24   |
| IV.2.  | Ankstesnių metų pelnas (nuostoliai)                                  | 769155   | 491513   | 965547   | 1305252  | (277642) | (36)  | 474034    | 96    | 339705   | 35   |
| E.     | Mokėtinos sumos ir įsipareigojimai                                   | 11397076 | 10898815 | 8841018  | 12307214 | (498261) | (4)   | (2057797) | (19)  | 3466196  | 39   |
| I.     |                                                                      | 1934084  | 1154472  | 2879028  | 3203387  | (779612) | (40)  | 1724556   | 149   | 324359   | 11   |
|        | Finansinės skolos                                                    | 1934084  | 1154472  | 2879028  | 3203387  | (779612) | (40)  | 1724556   | 149   | 324359   | 11   |
| I.1.1. | Lizingo (finansinės nuomos) ar panašūs įsipareigojimai               | 1934084  | 1154472  | 429914   | 93524    | (779612) | (40)  | (724558)  | (63)  | (336390) | (78) |
| I.1.2. | Kredito įstaigoms                                                    | 0        | 0        | 2449114  | 3109863  | 0        | 0     | 2449114   | 0     | 660749   | 27   |
| II.    | Per vienerius metus mokėtinos sumos ir trumpalaikiai įsipareigojimai | 9462992  | 9744343  | 5961990  | 9103827  | 281351   | 3     | (3782353) | (39)  | 3141837  | 53   |
| II.1.  | Ilgalaikių skolų einamųjų metų dalis                                 | 992576   | 869096   | 853433   | 336390   | (123480) | (12)  | (15663)   | (2)   | (517043) | (61) |
| II.2   | Finansinės skolos                                                    | 3011699  | 3920283  | 16001    | 1488738  | 908584   | 30    | (3904282) | (100) | 1472737  | 9204 |
| II.2.1 | Kredito įstaigoms                                                    | 3011699  | 3920283  | 16001    | 1488738  | 908584   | 30    | (3904282) | (100) | 1472737  | 9204 |
| II.3.  | Skolos tiekėjams                                                     | 3187901  | 3465158  | 1928697  | 4255272  | 277257   | 9     | (1536461) | (44)  | 2326575  | 121  |
| II.4.  | Gauti išankstiniai apmokėjimai                                       | 1770     | 0        | 1740     | 1740     | (1770)   | (100) | 1740      | 0     | 0        | 0    |
| II.5.  | Pelno mokesčio įsipareigojimai                                       | 0        | 27688    | 129956   | 74502    | 27688    | 0     | 102268    | 369   | (55454)  | (43) |
| II.6.  | Su darbo santykiais susiję įsipareigojimai                           | 79579    | 113777   | 154335   | 143493   | 34198    | 43    | 40558     | 36    | (10842)  | (7)  |
| II.8.  | Kitos mokėtinos sumos ir trumpalaikiai įsipareigojimai               | 2189467  | 1348341  | 2877828  | 2878194  | (841126) | (38)  | 1529487   | 113   | 366      | 0    |
|        | Nuosavo kapitalo ir įsipareigojimų iš viso:                          | 12684234 | 12257063 | 10538970 | 14501848 | (427171) | (3)   | (1718093) | (14)  | 3962878  | 38   |

| Eil. nr. | STRAIPSNIAI                             | 2007 m.  |        | 2008 m.  |        | 2009 m.  |        | 2010 m.   |        |
|----------|-----------------------------------------|----------|--------|----------|--------|----------|--------|-----------|--------|
|          |                                         | Lt       | %      | Lt       | %      | Lt       | %      | Lt        | %      |
| I.       | PARDAVIMO PAJAMOS                       | 78907840 | 100,00 | 84683074 | 100,00 | 62121907 | 100,00 | 107046588 | 100,00 |
| II.      | PARDAVIMO SAVIKAINA                     | 76621884 | 97,10  | 82061268 | 96,90  | 59900424 | 96,42  | 104545043 | 97,66  |
| III.     | BENDRASIS PELNAS (NUOSTOLIAI)           | 2285956  | 2,90   | 2621806  | 3,10   | 2221483  | 3,58   | 2501545   | 2,34   |
| IV.      | VEIKLOS SĄNAUDOS                        | 1695794  | 2,15   | 1780437  | 2,10   | 1555404  | 2,50   | 1383950   | 1,29   |
| IV.1     | Pardavimo                               | 126876   | 0,16   | 95886    | 0,11   | 94979    | 0,15   | 183190    | 0,17   |
| IV.2     | Bendrosios ir administracinės           | 1568918  | 1,99   | 1684551  | 1,99   | 1460425  | 2,35   | 1200760   | 1,12   |
| V.       | TIPINĖS VEIKLOS PELNAS (NUOSTOLIAI)     | 590162   | 0,75   | 841369   | 0,99   | 666079   | 1,07   | 1117595   | 1,04   |
| VI.      | KITA VEIKLA                             | (25919)  | (0,03) | 81203    | 0,10   | (3493)   | (0,01) | (15627)   | (0,01) |
| VI.1.    | Pajamos                                 | 63330    | 0,08   | 117131   | 0,14   | 152653   | 0,25   | 53451     | 0,05   |
| VI.2.    | Sąnaudos                                | 89249    | 0,11   | 35928    | 0,04   | 156146   | 0,25   | 69078     | 0,06   |
| VII.     | FINANSINĖ IR INVESTICINĖ VEIKLA         | (388971) | (0,49) | (377159) | (0,45) | (192070) | (0,31) | (605286)  | (0,57) |
| VII.1.   | Pajamos                                 | 20650    | 0,03   | 56453    | 0,07   | 46099    | 0,07   | 273059    | 0,26   |
| VII.2.   | Sąnaudos                                | 409621   | 0,52   | 433612   | 0,51   | 238169   | 0,38   | 878345    | 0,82   |
| VIII.    | ĮPRASTINĖS VEIKLOS PELNAS (NUOSTOLIAI)  | 175272   | 0,22   | 545413   | 0,64   | 470516   | 0,76   | 496682    | 0,46   |
| XI.      | PELNAS (NUOSTOLIAI) PRIEŠ APMOKESTINIMĄ | 175272   | 0,22   | 545413   | 0,64   | 470516   | 0,76   | 496682    | 0,46   |
| XII.     | PELNO MOKESTIS                          | 49970    | 0,06   | 71378    | 0,08   | 130811   | 0,21   | 74502     | 0,07   |
| XIII.    | GRYNASIS PELNAS (NUOSTOLIAI)            | 125302   | 0,16   | 474035   | 0,56   | 339705   | 0,55   | 422180    | 0,39   |

## UAB „Grivzas“ pelno (nuostolių) dinaminė analizė

| Eil. nr. | STRAIPSNIAI                                                             | 2007 m.  | 2008 m.  | 2009 m.  | 2010 m.   | 2007 m. - 2008 m. |              | 2008 m. - 2009 m. |              | 2009 m. - 2010 m. |              |
|----------|-------------------------------------------------------------------------|----------|----------|----------|-----------|-------------------|--------------|-------------------|--------------|-------------------|--------------|
|          |                                                                         |          |          |          |           | Pokytis<br>Lt     | Pokytis<br>% | Pokytis<br>Lt     | Pokytis<br>% | Pokytis<br>Lt     | Pokytis<br>% |
| I.       | PARDAVIMO PAJAMOS                                                       | 78907840 | 84683074 | 62121907 | 107046588 | 5775234           | 7            | (22561167)        | (27)         | 44924681          | 72           |
| II.      | PARDAVIMO SAVIKAINA                                                     | 76621884 | 82061268 | 59900424 | 104545043 | 5439384           | 7            | (22160844)        | (27)         | 44644619          | 75           |
| III.     | BENDRASIS PELNAS (NUOSTOLIAI)                                           | 2285956  | 2621806  | 2221483  | 2501545   | 335850            | 15           | (400323)          | (15)         | 280062            | 13           |
| IV.      | VEIKLOS SANAUDOS                                                        | 1695794  | 1780437  | 1555404  | 1383950   | 84643             | 5            | (225033)          | (13)         | (171454)          | (11)         |
| IV.1     | Pardavimo                                                               | 126876   | 95886    | 94979    | 183190    | (30990)           | (24)         | (907)             | (1)          | 88211             | 93           |
| IV.2     | Bendrosios ir administracinės<br>TIPINĖS VEIKLOS PELNAS<br>(NUOSTOLIAI) | 1568918  | 1684551  | 1460425  | 1200760   | 115633            | 7            | (224126)          | (13)         | (259665)          | (18)         |
| V.       |                                                                         | 590162   | 841369   | 666079   | 1117595   | 251207            | 43           | (175290)          | (21)         | 451516            | 68           |
| VI.      | KITA VEIKLA                                                             | (25919)  | 81203    | (3493)   | (15627)   | 107122            | (413)        | (84696)           | (104)        | (12134)           | 347          |
| VI.1     | Pajamos                                                                 | 63330    | 117131   | 152653   | 53451     | 53801             | 85           | 35522             | 30           | (99202)           | (65)         |
| VI.2     | Sanaudos                                                                | 89249    | 35928    | 156146   | 69078     | (53321)           | (60)         | 120218            | 335          | (87068)           | (56)         |
| VII.     | FINANSINĖ IR INVESTICINĖ<br>VEIKLA                                      | (388971) | (377159) | (192070) | (605286)  | 11812             | (3)          | 185089            | (49)         | (413216)          | 215          |
| VII.1.   | Pajamos                                                                 | 20650    | 56453    | 46099    | 273059    | 35803             | 173          | (10354)           | (18)         | 226960            | 492          |
| VII.2.   | Sanaudos                                                                | 409621   | 433612   | 238169   | 878345    | 23991             | 6            | (195443)          | (45)         | 640176            | 269          |
| VIII.    | IPRASTINĖS VEIKLOS PELNAS<br>(NUOSTOLIAI)                               | 175272   | 545413   | 470516   | 496682    | 370141            | 211          | (74897)           | (14)         | 26166             | 6            |
| XI.      | PELNAS (NUOSTOLIAI) PRIEŠ<br>APMOKESTINIMĄ                              | 175272   | 545413   | 470516   | 496682    | 370141            | 211          | (74897)           | (14)         | 26166             | 6            |
| XII.     | PELNO MOKESTIS                                                          | 49970    | 71378    | 130811   | 74502     | 21408             | 43           | 59433             | 83           | (56309)           | (43)         |
| XIII.    | GRYNASIS PELNAS (NUOSTOLIAI)                                            | 125302   | 474035   | 339705   | 422180    | 348733            | 278          | (134330)          | (28)         | 82475             | 24           |

## UAB „Grivzas“ balanso hipotetinė analizė

| Eil. Nr.    | TURTAS                                                                     | 2007 m. taikant AMLAR | 2007 m. netaikant AMLAR | 2008 m. taikant AMLAR | 2008 m. netaikant AMLAR | 2009 m. taikant AMLAR | 2009 m. netaikant AMLAR | 2010 m. taikant AMLAR | 2010 m. netaikant AMLAR | 2007 m.    |           | 2008 m.    |           | 2009 m.    |           | 2010 m.    |           |
|-------------|----------------------------------------------------------------------------|-----------------------|-------------------------|-----------------------|-------------------------|-----------------------|-------------------------|-----------------------|-------------------------|------------|-----------|------------|-----------|------------|-----------|------------|-----------|
|             |                                                                            |                       |                         |                       |                         |                       |                         |                       |                         | Pokytis Lt | Pokytis % | Pokytis Lt | Pokytis % | Pokytis Lt | Pokytis % | Pokytis Lt | Pokytis % |
| <b>A.</b>   | <i>Ilgalaikis turtas</i>                                                   | 5206390               | 5206390                 | 4735270               | 4735270                 | 4147180               | 4147180                 | 3256693               | 3256693                 | 0          | 0         | 0          | 0         | 0          | 0         | 0          | 0         |
| <b>I.</b>   | Nematerialusis turtas                                                      | 3                     | 3                       | 2533                  | 2533                    | 1317                  | 1317                    | 101                   | 101                     | 0          | 0         | 0          | 0         | 0          | 0         | 0          | 0         |
| I.4.        | Programinė įranga                                                          | 3                     | 3                       | 2533                  | 2533                    | 1317                  | 1317                    | 101                   | 101                     | 0          | 0         | 0          | 0         | 0          | 0         | 0          | 0         |
| <b>II.</b>  | <b>Materialusis turtas</b>                                                 | 5206387               | 5206387                 | 4481296               | 4481296                 | 3894422               | 3894422                 | 3256592               | 3256592                 | 0          | 0         | 0          | 0         | 0          | 0         | 0          | 0         |
| II.2.       | Pastatai ir statiniai                                                      | 225235                | 225235                  | 234132                | 234132                  | 208936                | 208936                  | 183740                | 183740                  | 0          | 0         | 0          | 0         | 0          | 0         | 0          | 0         |
| II.4.       | Transporto priemonės                                                       | 4853658               | 4853658                 | 4179428               | 4179428                 | 3574759               | 3574759                 | 2965750               | 2965750                 | 0          | 0         | 0          | 0         | 0          | 0         | 0          | 0         |
| II.5.       | Kita įranga, prietaisai, įrankiai ir įrenginiai                            | 93752                 | 93752                   | 67736                 | 67736                   | 110727                | 110727                  | 107102                | 107102                  | 0          | 0         | 0          | 0         | 0          | 0         | 0          | 0         |
| II.6.       | Nebaigta statyba                                                           | 33742                 | 33742                   | 0                     | 0                       | 0                     | 0                       | 0                     | 0                       | 0          | 0         | 0          | 0         | 0          | 0         | 0          | 0         |
| <b>III.</b> | <b>Finansinis turtas</b>                                                   | 0                     | 0                       | 251441                | 251441                  | 251441                | 251441                  | 0                     | 0                       | 0          | 0         | 0          | 0         | 0          | 0         | 0          | 0         |
| III.4       | Kitas finansinis turtas                                                    | 0                     | 0                       | 251441                | 251441                  | 0                     | 0                       | 0                     | 0                       | 0          | 0         | 0          | 0         | 0          | 0         | 0          | 0         |
| <b>B.</b>   | <i>Trumpalaikis turtas</i>                                                 | 7477844               | 8553355                 | 7521793               | 8634289                 | 6391790               | 8159501                 | 11245155              | 12984994                | 1075511    | 14        | 1112496    | 15        | 1767711    | 28        | 1739839    | 15        |
| <b>I.</b>   | <b>Atsargos, išskirstytiniai apmokėjimai ir nebaigtos vykdyti sutartys</b> | 468377                | 468377                  | 2454787               | 2454787                 | 487412                | 487412                  | 3779218               | 3779218                 | 0          | 0         | 0          | 0         | 0          | 0         | 0          | 0         |
| I.1.        | Atsargos                                                                   | 272004                | 272004                  | 2309796               | 2309796                 | 370262                | 370262                  | 3647222               | 3647222                 | 0          | 0         | 0          | 0         | 0          | 0         | 0          | 0         |
| I.1.1       | Žaliavos ir komplektavimo gaminiai                                         | 203770                | 203770                  | 129517                | 129517                  | 75487                 | 75487                   | 82949                 | 82949                   | 0          | 0         | 0          | 0         | 0          | 0         | 0          | 0         |
| I.1.4       | Priktos prekės, skirtos perparduoti                                        | 68234                 | 68234                   | 2180279               | 2180279                 | 294775                | 294775                  | 3564273               | 3564273                 | 0          | 0         | 0          | 0         | 0          | 0         | 0          | 0         |
| I.2.        | Išskirstytiniai apmokėjimai                                                | 196373                | 196373                  | 144991                | 144991                  | 117150                | 117150                  | 131996                | 131996                  | 0          | 0         | 0          | 0         | 0          | 0         | 0          | 0         |
| <b>II.</b>  | <b>Per vienerius metus gautinus su</b>                                     | 6846943               | 6846943                 | 5041360               | 5041360                 | 5254974               | 5254974                 | 6912191               | 6912191                 | 0          | 0         | 0          | 0         | 0          | 0         | 0          | 0         |



# 5 Priedo tęsinys

|         |                                                        |          |          |          |          |          |          |          |          |          |         |     |         |       |         |     |         |     |
|---------|--------------------------------------------------------|----------|----------|----------|----------|----------|----------|----------|----------|----------|---------|-----|---------|-------|---------|-----|---------|-----|
| II.1.   | Pirkėjų įsiskolinimas                                  | 6504340  | 6504340  | 5020184  | 5020184  | 5254972  | 5254972  | 5254972  | 6911613  | 6911613  | 0       | 0   | 0       | 0     | 0       | 0   | 0       | 0   |
| II.3.   | Kitos gautinos sumos                                   | 342603   | 342603   | 21176    | 21176    | 2        | 2        | 2        | 578      | 578      | 0       | 0   | 0       | 0     | 0       | 0   | 0       | 0   |
| III.    | Kitas trumpalaikis turtas                              | 0        | 0        | 20147    | 20147    | 93837    | 93837    | 93837    | 89764    | 89764    | 0       | 0   | 0       | 0     | 0       | 0   | 0       | 0   |
| III.3   | Kitas trumpalaikis turtas                              | 0        | 0        | 20147    | 20147    | 93837    | 93837    | 93837    | 89764    | 89764    | 0       | 0   | 0       | 0     | 0       | 0   | 0       | 0   |
| IV.     | Pinigai ir pinigų ekvivalentai                         | 162524   | 1238035  | 5499     | 1117995  | 555567   | 2323278  | 2323278  | 463982   | 2203821  | 1075511 | 662 | 1112496 | 20231 | 1767711 | 318 | 1739839 | 375 |
|         | Turto iš viso:                                         | 12684234 | 13759745 | 12257063 | 13369559 | 10538970 | 12306681 | 12306681 | 14501848 | 16241687 | 1075511 | 8   | 1112496 | 9     | 1767711 | 17  | 1739839 | 12  |
| Eil. Nr | NUOSAVAS KAPITALAS IR ĮSIPAREIGOJIMAI                  |          |          |          |          |          |          |          |          |          |         |     |         |       |         |     |         |     |
| C.      | Nuosavas kapitalas                                     | 1287158  | 1196283  | 1358248  | 1242786  | 1697952  | 1443508  | 1443508  | 2194634  | 1903270  | -90875  | -7  | -115462 | -9    | -254444 | -15 | -291364 | -13 |
| I.      | Kapitalas                                              | 357000   | 357000   | 357000   | 357000   | 357000   | 357000   | 357000   | 357000   | 357000   | 0       | 0   | 0       | 0     | 0       | 0   | 0       | 0   |
| I.1.    | Išlaidos (pasirašytasis)                               | 357000   | 357000   | 357000   | 357000   | 357000   | 357000   | 357000   | 357000   | 357000   | 0       | 0   | 0       | 0     | 0       | 0   | 0       | 0   |
| III.    | Rezervai                                               | 35700    | 35700    | 35700    | 35700    | 35700    | 35700    | 35700    | 35700    | 35700    | 0       | 0   | 0       | 0     | 0       | 0   | 0       | 0   |
| III.1   | Privalomas                                             | 35700    | 35700    | 35700    | 35700    | 35700    | 35700    | 35700    | 35700    | 35700    | 0       | 0   | 0       | 0     | 0       | 0   | 0       | 0   |
| IV.     | Nepaskirstytasis pelnas (nuostoliai)                   | 894458   | 803583   | 965548   | 850086   | 1305252  | 1050808  | 1050808  | 1801934  | 1510570  | -90875  | -10 | -115462 | -12   | -254444 | -19 | -291364 | -16 |
| IV.1    | Ataskaitinių metų pelnas (nuostoliai)                  | 125303   | 34428    | 474035   | 358573   | 339705   | 85261    | 85261    | 422180   | 205318   | -90875  | -73 | -115462 | -24   | -254444 | -75 | -216862 | -51 |
| IV.2    | Ankstesnių metų pelnas (nuostoliai)                    | 769155   | 769155   | 491513   | 491513   | 965547   | 965547   | 965547   | 1305252  | 1305252  | 0       | 0   | 0       | 0     | 0       | 0   | 0       | 0   |
| E.      | Mokėtinų sumų ir įsipareigojimų                        | 11397076 | 12563462 | 10898815 | 12126773 | 8841018  | 10863173 | 10863173 | 12307214 | 14338417 | 1166386 | 10  | 1227958 | 11    | 2022155 | 23  | 2031203 | 17  |
| I.      | Po vienerių metų mokėtinų sumų ir įsipareigojimų       | 1934084  | 1934084  | 1154472  | 1154472  | 2879028  | 2879028  | 2879028  | 3203387  | 3203387  | 0       | 0   | 0       | 0     | 0       | 0   | 0       | 0   |
| I.1.    | Finansinės skolos                                      | 1934084  | 1934084  | 1154472  | 1154472  | 2879028  | 2879028  | 2879028  | 3203387  | 3203387  | 0       | 0   | 0       | 0     | 0       | 0   | 0       | 0   |
| I.1.1   | Lizingo (finansinės nuomos) ar panašūs įsipareigojimai | 1934084  | 1934084  | 1154472  | 1154472  | 429914   | 429914   | 429914   | 93524    | 93524    | 0       | 0   | 0       | 0     | 0       | 0   | 0       | 0   |
| I.1.2   | Kredito įstaigoms                                      | 0        | 0        | 0        | 0        | 2449114  | 2449114  | 2449114  | 3109863  | 3109863  | 0       | 0   | 0       | 0     | 0       | 0   | 0       | 0   |

5 Priedo tesinys

| II.      | Per vienerius metus mokėtinios sumos ir II              | 9462992  | 10629378 | 9744343  | 10972301 | 5961990  | 7984145  | 9103827  | 11135030 | 1166386  | 12  | 1227958 | 13  | 2022155 | 34    | 2031203 | 22  |
|----------|---------------------------------------------------------|----------|----------|----------|----------|----------|----------|----------|----------|----------|-----|---------|-----|---------|-------|---------|-----|
| II.1.    | Ilgalaikių skolų einamųjų metų dalis                    | 992576   | 992576   | 869096   | 869096   | 853433   | 853433   | 336390   | 336390   | 0        | 0   | 0       | 0   | 0       | 0     | 0       | 0   |
| II.2.    | Finansinės skolos                                       | 3011699  | 4194121  | 3920283  | 5168617  | 16001    | 2101767  | 1488738  | 3483709  | 1182422  | 39  | 1248334 | 32  | 2085766 | 13035 | 1994971 | 134 |
| II.2. I. | Kredito įstaigoms                                       | 3011699  | 4194121  | 3920283  | 5168617  | 16001    | 2101767  | 1488738  | 3483709  | 1182422  | 39  | 1248334 | 32  | 2085766 | 13035 | 1994971 | 134 |
| II.3.    | Skolos tiekėjams                                        | 3187901  | 4370323  | 3465158  | 4713492  | 1928697  | 4014463  | 4255272  | 6250243  | 1182422  | 37  | 1248334 | 36  | 2085766 | 108   | 1994971 | 47  |
| II.4.    | Gauti išankstiniai apmokėjimai                          | 1770     | 1770     | 0        | 0        | 1740     | 1740     | 1740     | 1740     | 0        | 0   | 0       | 0   | 0       | 0     | 0       | 0   |
| II.5.    | Pelno mokesčio įsipareigojimai                          | 0        | -16037   | 27688    | 7312     | 129956   | 66345    | 74502    | 36232    | -16037   |     | -20376  | -74 | -63611  | -49   | -38270  | -51 |
| II.6.    | Su darbo santykiais susiję įsipareigojimai              | 79579    | 79579    | 113777   | 113777   | 154335   | 154335   | 143493   | 143493   | 0        | 0   | 0       | 0   | 0       | 0     | 0       | 0   |
| II.8.    | Kitos mokėtinios sumos ir trumpalaikiai įsipareigojimai | 2189467  | 1007046  | 1348341  | 100007   | 2877828  | 792062   | 2878194  | 883223   | -1182421 | -54 | 1248334 | -93 | 2085766 | -72   | 1994971 | -69 |
|          | <b>Nuosavo kapitalo ir įsipareigojimų iš viso:</b>      | 12684234 | 13759745 | 12257063 | 13369559 | 10538970 | 12306681 | 14501848 | 16241687 | 1075511  | 8   | 1112496 | 9   | 1767711 | 17    | 1739839 | 12  |

## UAB „Grivzas“ pelno (nuostolių) hipotetinė analizė

| Eil.<br>nr. | STRAIPSIAI                                | 2007 m.<br>taikant<br>AMLAR | 2007 m.<br>netaikant<br>AMLAR | 2008 m.<br>taikant<br>AMLAR | 2008 m.<br>netaikant<br>AMLAR | 2009 m.<br>taikant<br>AMLAR | 2009 m.<br>netaikant<br>AMLAR | 2010 m.<br>taikant<br>AMLAR | 2010 m.<br>netaikant<br>AMLAR | 2007 m.       |              | 2008 m.    |           | 2009 m.    |           | 2010 m.    |           |
|-------------|-------------------------------------------|-----------------------------|-------------------------------|-----------------------------|-------------------------------|-----------------------------|-------------------------------|-----------------------------|-------------------------------|---------------|--------------|------------|-----------|------------|-----------|------------|-----------|
|             |                                           |                             |                               |                             |                               |                             |                               |                             |                               | Pokytis<br>Lt | Pokytis<br>% | Pokytis Lt | Pokytis % | Pokytis Lt | Pokytis % | Pokytis Lt | Pokytis % |
| I.          | PARDAVIMO<br>PAJAMOS                      | 78907840                    | 78907840                      | 84683074                    | 84683074                      | 62121907                    | 62121907                      | 107046588                   | 107046588                     | 0             | 0            | 0          | 0         | 0          | 0         | 0          | 0         |
| II.         | PARDAVIMO<br>SAVIKAINA                    | 76621884                    | 76621884                      | 82061268                    | 82061268                      | 59900424                    | 59900424                      | 104545043                   | 104545043                     | 0             | 0            | 0          | 0         | 0          | 0         | 0          | 0         |
| III.        | BENDRASIS<br>PELNAS<br>(NUOSTOLIAI)       | 2285956                     | 2285956                       | 2621806                     | 2621806                       | 2221483                     | 2221483                       | 2501545                     | 2501545                       | 0             | 0            | 0          | 0         | 0          | 0         | 0          | 0         |
| IV.         | VEIKLOS<br>SANAUDOS                       | 1695794                     | 1695794                       | 1780437                     | 1780437                       | 1555404                     | 1555404                       | 1383950                     | 1383950                       | 0             | 0            | 0          | 0         | 0          | 0         | 0          | 0         |
| IV.1        | Pardavimo                                 | 126876                      | 126876                        | 95886                       | 95886                         | 94979                       | 94979                         | 183190                      | 183190                        | 0             | 0            | 0          | 0         | 0          | 0         | 0          | 0         |
| IV.2        | Bendrosios ir<br>administracinės          | 1568918                     | 1568918                       | 1684551                     | 1684551                       | 1460425                     | 1460425                       | 1200760                     | 1200760                       | 0             | 0            | 0          | 0         | 0          | 0         | 0          | 0         |
| V.          | TIPINĖS VEIKLOS<br>PELNAS<br>(NUOSTOLIAI) | 590162                      | 590162                        | 841369                      | 841369                        | 666079                      | 666079                        | 1117595                     | 1117595                       | 0             | 0            | 0          | 0         | 0          | 0         | 0          | 0         |
| VI.         | KITA VEIKLA                               | (25919)                     | (25919)                       | 81203                       | 81203                         | (3493)                      | (3493)                        | (15627)                     | (15627)                       | 0             | 0            | 0          | 0         | 0          | 0         | 0          | 0         |
| VI.1.       | Pajamos                                   | 63330                       | 63330                         | 117131                      | 117131                        | 152653                      | 152653                        | 53451                       | 53451                         | 0             | 0            | 0          | 0         | 0          | 0         | 0          | 0         |
| VI.2.       | Sanaudos                                  | 89249                       | 89249                         | 35928                       | 35928                         | 156146                      | 156146                        | 69078                       | 69078                         | 0             | 0            | 0          | 0         | 0          | 0         | 0          | 0         |
| VII.        | FINANSINĖ IR<br>INVESTICINĖ<br>VEIKLA     | (388971)                    | (495882)                      | (377159)                    | (512997)                      | (192070)                    | (510125)                      | (860418)                    | (860418)                      | (106911)      | 27,49        | (135838)   | 36,02     | (318055)   | 165,59    | (255132)   | 42,15     |
| VII.1.      | Pajamos                                   | 20650                       | 20650                         | 56453                       | 56453                         | 46099                       | 46099                         | 273059                      | 273059                        | 0             | 0            | 0          | 0         | 0          | 0         | 0          | 0         |
| VII.2.      | Sanaudos                                  | 409621                      | 516532                        | 433612                      | 569450                        | 238169                      | 556224                        | 878345                      | 1133477                       | 106911        | 26,10        | 135838     | 31,33     | 318055     | 133,54    | 255132     | 29,05     |

6 Priedo tęsinys

|       |                                                         |        |       |        |        |        |        |        |        |          |         |          |         |          |         |          |         |
|-------|---------------------------------------------------------|--------|-------|--------|--------|--------|--------|--------|--------|----------|---------|----------|---------|----------|---------|----------|---------|
| VIII. | ĮPRASTINĖS<br>VEIKLOS PELNAS<br>(NUOSTOLIAI)            | 175272 | 68361 | 545413 | 409575 | 470516 | 152461 | 496682 | 241550 | (106911) | (61,00) | (135838) | (24,91) | (318055) | (67,60) | (255132) | (51,37) |
| XI.   | PELNAS<br>(NUOSTOLIAI)<br>PRIEŠ<br>APMOKESTINIMA        | 175272 | 68361 | 545413 | 409575 | 470516 | 152461 | 496682 | 241550 | (106911) | (61,00) | (135838) | (24,91) | (318055) | (67,60) | (255132) | (51,37) |
| XII.  | PELNO<br>MOKESTIS<br>GRYNASIS<br>PELNAS<br>(NUOSTOLIAI) | 49970  | 33933 | 71378  | 51002  | 130811 | 67200  | 74502  | 36232  | (16037)  | (32,09) | (20376)  | (28,55) | (63611)  | (48,63) | (38270)  | (51,37) |
| XIII. |                                                         | 125302 | 34428 | 474035 | 358573 | 339705 | 85261  | 422180 | 205318 | (90874)  | (72,52) | (115462) | (24,36) | (254444) | (74,90) | (216862) | (51,37) |

**Apyvartumo rodiklių skaičiavimas**

Pirkėjų įsiskolinimo rodikliai

Formulės 1.3.6, 1.3.7.

| <b>Rodiklis/Metai</b>                        | <b>2007</b> | <b>2008</b> | <b>2009</b> | <b>2010</b> |
|----------------------------------------------|-------------|-------------|-------------|-------------|
| Pirkėjų įsiskolinimas                        | 6504340     | 5020184     | 5254972     | 6911613     |
| Pardavimo pajamos                            | 78907840    | 84683074    | 62121907    | 107046588   |
| Pirkėjų įsiskolinimo apyvartumas (k)         | 12,13       | 16,87       | 11,82       | 15,49       |
| Pirkėjų įsiskolinimo apmokėjimo periodas (d) | 30          | 22          | 31          | 24          |

$PIA(2007) = 78907840/6504340 = 12,13$ ;  $PIAP(2007) = 6504340 \cdot 365/78907840 = 30$   
 $PIA(2008) = 84683074/5020184 = 16,87$ ;  $PIAP(2008) = 5020184 \cdot 365/84683074 = 22$   
 $PIA(2009) = 62121907/5254972 = 11,82$ ;  $PIAP(2009) = 5254972 \cdot 365/62121907 = 31$   
 $PIA(2010) = 107046588/6911613 = 15,49$ ;  $PIAP(2010) = 6911613 \cdot 365/107046588 = 24$

Atsargų apyvartumo rodikliai

Formulės 1.3.8, 1.3.9.

| <b>Rodiklis/Metai</b>           | <b>2007</b> | <b>2008</b> | <b>2009</b> | <b>2010</b> |
|---------------------------------|-------------|-------------|-------------|-------------|
| Atsargos                        | 272004      | 2309796     | 370262      | 3647222     |
| Pardavimo pajamos               | 78907840    | 84683074    | 62121907    | 107046588   |
| Atsargų apyvartumas (k)         | 290,10      | 36,66       | 167,78      | 29,35       |
| atsargų apyvartumo periodas (d) | 1           | 10          | 2           | 12          |

$AA(2007) = 78907840/272004 = 290,10$ ;  $AAP(2007) = 272004 \cdot 365/78907840 = 1$ .  
 $AA(2008) = 84683074/2309796 = 36,66$ ;  $AAP(2008) = 2309796 \cdot 365/84683074 = 10$ .  
 $AA(2009) = 62121907/370262 = 167,78$ ;  $AAP(2009) = 370262 \cdot 365/62121907 = 2$ .  
 $AA(2010) = 107046588/3647222 = 29,35$ ;  $AAP(2010) = 3647222 \cdot 365/107046588 = 12$ .

## Kreditorinio įsiskolinimo rodikliai

Formulės 1.3.10, 1.3.11.

| <b>Rodiklis/Metai</b>                | <b>2007</b> | <b>2008</b> | <b>2009</b> | <b>2010</b> |
|--------------------------------------|-------------|-------------|-------------|-------------|
| Per 1 m mokėtinos sumos              | 9462992     | 9744343     | 5961990     | 9103827     |
| Pardavimo pajamos                    | 78907840    | 84683074    | 62121907    | 107046588   |
| Kreditorinis apyvartumas (k)         | 8,34        | 8,63        | 10,42       | 11,76       |
| Kreditorinio apyvartumo periodas (d) | 44          | 42          | 35          | 31          |

$$KA(2007) = 78907840/9462992 = 8,34; \quad KAP(2007) = 9462992 * 365 / 78907840 = 44.$$

$$KA(2008) = 84683074/974434 = 8,63; \quad KAP(2008) = 974434 * 365 / 84683074 = 42.$$

$$KA(2009) = 62121907/5961990 = 10,42; \quad KAP(2009) = 5961990 * 365 / 62121907 = 35.$$

$$KA(2010) = 107046588/9103827 = 11,76; \quad KAP(2010) = 9103827 * 365 / 107046588 = 31.$$

## Planuojamos paimti paskolos, palūkanų normos ir mokamų palūkanų skaičiavimas

## Sumokėtas akcizo mokestis

| MĖNUO        | 2007 m. akcizo suma | 2008 m. akcizo suma | 2009 m. akcizo suma | 2010 m. akcizo suma |
|--------------|---------------------|---------------------|---------------------|---------------------|
| Sausis       | 1085216,00          | 930487,00           | 424043,00           | 1577985,00          |
| Vasaris      | 1007774,00          | 894318,00           | 1709523,00          | 1583415,00          |
| Kovas        | 1181978,00          | 947916,00           | 2220197,00          | 2224938,00          |
| Balandis     | 1285904,00          | 971173,00           | 2337820,00          | 2255147,00          |
| Gegužė       | 1393854,00          | 1058197,00          | 2301525,00          | 2241301,00          |
| Birželis     | 1315952,00          | 1071594,00          | 2378498,00          | 2307535,00          |
| Liepa        | 1147045,00          | 1531236,00          | 2499014,00          | 2498480,00          |
| Rugpjūtis    | 1147616,00          | 1412962,00          | 2449578,00          | 2470227,00          |
| Rugsėjis     | 1112339,00          | 1303481,00          | 2143609,00          | 2440578,00          |
| Spalis       | 1235558,00          | 1010615,00          | 2107678,00          | 2285151,00          |
| Lapkritis    | 1064722,00          | 861818,00           | 1808543,00          | 2087862,00          |
| Gruodis      | 1182422,00          | 1248334,00          | 2085766,00          | 1994971,00          |
| <b>Viso:</b> | <b>14160380,00</b>  | <b>13242131,00</b>  | <b>24465794,00</b>  | <b>25967590,00</b>  |

Šaltinis: UAB „Grivzas“ Didžioji knyga

## VILIBOR palūkanų normos

| Metai | Laikotarpis | 1 metų VILIBOR |
|-------|-------------|----------------|
| 2007  | 2006.12.29  | 4,06%          |
| 2008  | 2007.12.29  | 7,31%          |
| 2009  | 2008.12.31  | 10,68%         |
| 2010  | 2009.12.31  | 6,79%          |

Šaltinis: Lietuvos Banko statistikos duomenų bazė

## 8 Priedo tęsinys

2007 m. palūkanų norma = (VILIBOR 2006 12 29, 1 metų) 4,06 % + (banko marža) 5% = 9,06 % ; (vieno mėn. palūkanų norma = 9,06 % / 12 mėn. = 0,755 %).

2008 m. palūkanų norma = (VILIBOR 2007 12 29, 1 metų) 7,31 % + (banko marža) 5% = 12,31 %; (vieno mėn. palūkanų norma = 12,31% / 12 mėn.) = 1,0258 %.

2009 m. palūkanų norma = (VILIBOR 2008 12 31, 1 metų) 10,68 % + (banko marža) 5% = 15,68 %; (vieno mėn. palūkanų norma = 15,68 % / 12 mėn. = 1,306 %).

2010 m. palūkanų norma = (VILIBOR 2009 12 31, 1 metų) 6,79 % + (banko marža) 5% = 11,79 %; (vieno mėn. palūkanų norma = 11,79 % / 12 mėn. = 0,9825 %).

### Planuojamos paimti paskolos sumų ir mokamų palūkanų skaičiavimas

| MĖNUO     | 2007 m.<br>paskola=akcizo<br>mokestis(Lt) | Mokamos<br>palūkanos<br>2007 m.(Lt) | 2008 m.<br>paskola=akcizo<br>mokestis (Lt) | Mokamos<br>palūkanos<br>2008 m.(Lt) | 2009 m.<br>paskola=akcizo<br>mokestis (Lt) | Mokamos<br>palūkanos<br>2009 m. (Lt) | 2010 m.<br>paskola=akcizo<br>mokestis (Lt) | Mokamos<br>palūkanos<br>2010 m. (Lt) |
|-----------|-------------------------------------------|-------------------------------------|--------------------------------------------|-------------------------------------|--------------------------------------------|--------------------------------------|--------------------------------------------|--------------------------------------|
| Sausis    | 1085216,00                                | 8193,38                             | 930487,00                                  | 9544,94                             | 424043,00                                  | 5512,56                              | 1577985,00                                 | 15503,70                             |
| Vasaris   | 1007774,00                                | 7608,69                             | 894318,00                                  | 9173,91                             | 1709523,00                                 | 22223,80                             | 1583415,00                                 | 15557,05                             |
| Kovas     | 1181978,00                                | 8923,93                             | 947916,00                                  | 9723,72                             | 2220197,00                                 | 28862,56                             | 2224938,00                                 | 21860,02                             |
| Balandis  | 1285904,00                                | 9708,58                             | 971173,00                                  | 9962,29                             | 2337820,00                                 | 30391,66                             | 2255147,00                                 | 22156,82                             |
| Gegužė    | 1393854,00                                | 10523,60                            | 1058197,00                                 | 10854,98                            | 2301525,00                                 | 29919,83                             | 2241301,00                                 | 22020,78                             |
| Birželis  | 1315952,00                                | 9935,44                             | 1071594,00                                 | 10992,41                            | 2378498,00                                 | 30920,47                             | 2307535,00                                 | 22671,53                             |
| Liepa     | 1147045,00                                | 8660,19                             | 1531236,00                                 | 15707,42                            | 2499014,00                                 | 32487,18                             | 2498480,00                                 | 24547,57                             |
| Rugpjūtis | 1147616,00                                | 8664,50                             | 1412962,00                                 | 14494,16                            | 2449578,00                                 | 31844,51                             | 2470227,00                                 | 24269,98                             |
| Rugsėjis  | 1112339,00                                | 8398,16                             | 1303481,00                                 | 13371,11                            | 2143609,00                                 | 27866,92                             | 2440578,00                                 | 23978,68                             |
| Spalis    | 1235558,00                                | 9328,46                             | 1010615,00                                 | 10366,89                            | 2107678,00                                 | 27399,81                             | 2285151,00                                 | 22451,61                             |
| Lapkritis | 1064722,00                                | 8038,65                             | 861818,00                                  | 8840,53                             | 1808543,00                                 | 23511,06                             | 2087862,00                                 | 20513,24                             |
| Gruodis   | 1182422,00                                | 8927,29                             | 1248334,00                                 | 12805,41                            | 2085766,00                                 | 27114,96                             | 1994971,00                                 | 19600,59                             |
| Viso:     | 14160380,00                               | 106910,87                           | 13242131,00                                | 135837,78                           | 24465794,00                                | 318055,32                            | 25967590,00                                | 255131,57                            |



**Pelningumo rodiklių skaičiavimas**  
Turto gražos rodikliai, kai įmonė taiko AMLAR

Formulė 1.3.1.

| <b>Rodiklis/Metai</b>     | <b>2007</b> | <b>2008</b> | <b>2009</b> | <b>2010</b> |
|---------------------------|-------------|-------------|-------------|-------------|
| Grynasis Pelnas           | 125302      | 474035      | 339705      | 422180      |
| Nuosavas Kapitalas        | 1287158     | 1358248     | 1697952     | 2194634     |
| Skolintas Kapitalas       | 11397076    | 10898815    | 8841018     | 12307214    |
| Turto pelningumas (koef.) | 0,0099      | 0,0387      | 0,0322      | 0,0291      |

$$\text{ROA (2007)} = 125302 / (1287158 + 11397076) = 0,0099; \text{ROA (2008)} = 474035 / (1358248 + 10898815) = 0,0387; \text{ROA (2009)} = 339705 / (1697952 + 8841018) = 0,0322; \text{ROA (2010)} = 422180 / (2194634 + 12307214) = 0,0291.$$

Turto gražos rodikliai, kai įmonė netaiko AMLAR

Formulė 1.3.1.

| <b>Rodiklis/Metai</b>     | <b>2007</b> | <b>2008</b> | <b>2009</b> | <b>2010</b> |
|---------------------------|-------------|-------------|-------------|-------------|
| Grynasis Pelnas           | 34428       | 358573      | 85261       | 205318      |
| Nuosavas Kapitalas        | 1196283     | 1242786     | 1443508     | 1903270     |
| Skolintas Kapitalas       | 12563462    | 12126773    | 10863173    | 14338417    |
| Turto pelningumas (koef.) | 0,0025      | 0,0268      | 0,0069      | 0,0126      |

$$\text{ROA (2007)} = 34428 / (1196283 + 12563462) = 0,0025; \text{ROA (2008)} = 358573 / (1242786 + 12126773) = 0,0387; \text{ROA (2009)} = 85261 / (1443508 + 10863173) = 0,0069; \text{ROA (2010)} = 205318 / (1903270 + 14338417) = 0,0126.$$

Formulė 1.3.2 Nuosavybės gražos rodikliai, kai įmonė taiko AMLAR

| <b>Rodiklis/Metai</b>                | <b>2007</b> | <b>2008</b> | <b>2009</b> | <b>2010</b> |
|--------------------------------------|-------------|-------------|-------------|-------------|
| Grynasis Pelnas                      | 125302      | 474035      | 339705      | 422180      |
| Nuosavas Kapitalas                   | 1287158     | 1358248     | 1697952     | 2194634     |
| Nuosavo kapitalo pelningumas (koef.) | 0,0973      | 0,3490      | 0,2001      | 0,1924      |

ROE (2007) = 125302/1287158 = 0,0973; ROE (2008) = 474035/1358248 = 0,3490; ROE(2009) = 339705/1697952 = 0,2001; ROE(2010) = 422180/2194634 = 0,1924.

Nuosavybės gražos rodikliai, kai įmonė netaiko AMLAR

Formulė 1.3.2.

| Rodiklis/Metai                       | 2007    | 2008    | 2009    | 2010    |
|--------------------------------------|---------|---------|---------|---------|
| Grynasis Pelnas                      | 34428   | 358573  | 85261   | 205318  |
| Nuosavas Kapitalas                   | 1196283 | 1242786 | 1443508 | 1903270 |
| Nuosavo kapitalo pelningumas (koef.) | 0,0288  | 0,2885  | 0,0591  | 0,1079  |

ROE(2007) = 34428/1196283 = 0,0288; ROE(2008) = 358573/1242786 = 0,2885; ROE(2009) = 85261/1443508 = 0,0591; ROE(2010) = 205318/1903270 = 0,1079.

Grynojo pelningumo rodikliai, kai įmonė taiko AMLAR

Formulė 1.3.5.

| Rodiklis/Metai                         | 2007     | 2008     | 2009     | 2010      |
|----------------------------------------|----------|----------|----------|-----------|
| Grynasis Pelnas                        | 125302   | 474035   | 339705   | 422180    |
| Pardavimų pajamos                      | 78907840 | 84683074 | 62121907 | 107046588 |
| Grynasis pardavimų pelningumas (koef.) | 0,0016   | 0,0056   | 0,0056   | 0,0039    |

GPR(2007) = 125302/78907840 = 0,0016; GPR(2008) = 474035/84683074 = 0,0056; GPR(2009) = 339705 / 62121907 = 0,0056; GPR(2010) = 422180/107046588 = 0,0039.

Grynojo pelningumo rodikliai, kai įmonė netaiko AMLAR

Formulė 1.3.5.

| Rodiklis/Metai                         | 2007     | 2008     | 2009     | 2010      |
|----------------------------------------|----------|----------|----------|-----------|
| Grynasis Pelnas                        | 34428    | 358573   | 85261    | 205318    |
| Pardavimų pajamos                      | 78907840 | 84683074 | 62121907 | 107046588 |
| Grynasis pardavimų pelningumas (koef.) | 0,0004   | 0,0042   | 0,0042   | 0,0019    |

GPR(2007) = 34428/78907840 = 0,0004; GPR(2008) = 358573/84683074 = 0,0042; GPR(2009) = 85261/62121907 = 0,0042; GPR(2010) = 205318/107046588 = 0,0019.

### Finansinio svėro efekto ir jo rodiklių skaičiavimas

Finansinio svėro rodikliai

Formulė 1.3.12.

| <b>Rodiklis/Metai</b>                | <b>2007</b>  | <b>2008</b> | <b>2009</b> | <b>2010</b> |
|--------------------------------------|--------------|-------------|-------------|-------------|
| Visi įsipareigojimai taikant AMLAR   | 11397076     | 10898815    | 8841018     | 12307214    |
| Nuosavas kapitalas taikant AMLAR     | 1287158      | 1358248     | 1697952     | 2194634     |
| Finansinis svėrtas taikant AMLAR     | <b>8,85</b>  | <b>8,02</b> | <b>5,21</b> | <b>5,61</b> |
| Visi įsipareigojimai netaikant AMLAR | 12563462     | 12126773    | 10863173    | 14338417    |
| Nuosavas kapitalas netaikant AMLAR   | 1196283      | 1242786     | 1443508     | 1903270     |
| Finansinis svėrtas netaikant AMLAR   | <b>10,50</b> | <b>9,76</b> | <b>7,53</b> | <b>7,53</b> |

FS (2007, taikant AMLAR) =  $11397076/1287158 = 8,85$ ; FS (2007 netaikant AMLAR) =  $12563462/1196283 = 10,50$ ; FS (2008 taikant AMLAR) =  $10898815/1358248 = 8,02$ ; FS (2008 netaikant AMLAR) =  $12126773/1242786 = 9,76$ ; FS (2009 taikant AMLAR) =  $8841018/1697952 = 5,21$ ; FS (2009 netaikant AMLAR) =  $10863173/1443508 = 7,53$ ; FS (2010 taikant AMLAR) =  $12307214/2194634 = 5,61$ ; FS (2010 netaikant AMLAR) =  $14338417/1903270 = 7,53$ .

Palūkanų padengimo koeficientai

Formulė 1.3.13.

| <b>Rodiklis/Metai</b>                           | <b>2007</b> | <b>2008</b> | <b>2009</b> | <b>2010</b> |
|-------------------------------------------------|-------------|-------------|-------------|-------------|
| Veiklos pelnas taikant AMLAR                    | 590162      | 841369      | 666079      | 1117595     |
| Palūkanos taikant AMLAR                         | 409621      | 433612      | 238169      | 878345      |
| Palūkanų padengimo koef. taikant AMLAR          | <b>1,44</b> | <b>1,94</b> | <b>2,80</b> | <b>1,27</b> |
| Veiklos pelnas netaikant AMLAR                  | 590162      | 841369      | 666079      | 1117595     |
| Palūkanos netaikant AMLAR                       | 516532      | 569450      | 556224      | 1133477     |
| Palūkanų padengimo koeficientas netaikant AMLAR | <b>1,14</b> | <b>1,48</b> | <b>1,20</b> | <b>0,99</b> |

## 10 Priedo tęsinys

PPK (2007 taikant AMLAR) = 590162/409621=1,44; PPK (2007 netaikant AMLAR) =590162/516532 =1,14; PPK (2008 taikant AMLAR) =841369/433612=1,94; PPK (2008 netaikant AMLAR) = 841369/569452=1,48; PPK (2009 taikant AMLAR) =666079/238169 =2,80; PPK (2009 netaikant AMLAR) =666079/556224 =1,20; PPK (2010 taikant AMLAR) = 1117595/878345 =1,27; PPK(2010 netaikant AMLAR) =1117595/1133477=0,99.

### Finansinio svėro efektas taikant AMLAR

Formulė 1.3.15.

| Rodiklis/Metai                                            | 2007    | 2008   | 2009    | 2010   |
|-----------------------------------------------------------|---------|--------|---------|--------|
| Viso kapitalo pelningumas %                               | 0,99    | 3,87   | 3,22    | 2,91   |
| Pelno mokesčio tarifas %                                  | 0,15    | 0,15   | 0,2     | 0,15   |
| Palūkanų norma %                                          | 9,06    | 12,31  | 15,68   | 11,79  |
| Likusi pelno dalis sumokėjus pelno mokesį (koef.)         | 0,85    | 0,85   | 0,8     | 0,85   |
| Finansinio svėro efekto diferencialas (koef.)             | -1,2105 | -1,266 | -2,492  | -1,332 |
| Finansinio svėro efekto petys (finansinis svėras) (koef.) | 8,85    | 8,02   | 5,21    | 5,61   |
| Finansinio svėro efektas (koef.)                          | -9,106  | -8,630 | -10,387 | -6,352 |

$FSE(2007) = ((0,99-9,06)*0,15)*0,85*8,85=-9,106$ ;  $FSE(2008) = ((3,87-12,31)*0,15)*0,85*8,02=-8,630$ ;  $FSE(2009) = ((3,22-15,68)*0,2)*0,8*5,21 = -10,387$ ;  $FSE(2010) = ((2,91-11,79)*0,15)*0,85*5,61 = -6,352$ .

Formulė 1.3.15.

### Finansinio svėro efektas netaikant AMLAR

| Rodiklis/Metai                                            | 2007    | 2008    | 2009    | 2010    |
|-----------------------------------------------------------|---------|---------|---------|---------|
| Viso kapitalo pelningumas %                               | 0,25    | 2,68    | 0,69    | 1,26    |
| Pelno mokesčio tarifas %                                  | 0,15    | 0,15    | 0,2     | 0,15    |
| Palūkanų norma %                                          | 9,06    | 12,31   | 15,68   | 11,79   |
| Likusi pelno dalis sumokėjus pelno mokesį (koef.)         | 0,85    | 0,85    | 0,8     | 0,85    |
| Finansinio svėro efekto diferencialas (koef.)             | -1,3215 | -1,4445 | -2,998  | -1,5795 |
| Finansinio svėro efekto petys (finansinis svėras) (koef.) | 10,5    | 9,76    | 7,53    | 7,53    |
| Finansinio svėro efektas (koef.)                          | -11,794 | -11,984 | -18,060 | -10,110 |

$FSE(2007) = ((0,25-9,06)*0,15)*0,85*10,5 = -11,794$ ;  $FSE(2008) = ((2,68-12,31)*0,15)*0,85*9,76 = -11,984$ ;  $FSE(2009) = ((0,69-15,68)*0,2)*0,8*7,53 = -18,060$ ;  $FSE(2010) = ((1,26-11,79)*0,15)*0,85*7,53 = -10,110$ .

